

VITA ACADEMICA

2019 NR 4 (101)

PAŹDZIERNIK-GRUDZIEŃ

Biuletyn informacyjny Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie

ISSN 1842-2244

Inauguracja r.a. 2019/2020

Doktorat

honoris causa UPJPII

dla kard. Zenona Grocholewskiego

W numerze

Z życia uczelni

Wydarzyło się	3
Inauguracja roku akademickiego 2019/2020 i jubileusz 10-lecia UPJPII	5
Doktorat honoris causa dla kard. Zenona Grocholewskiego	8
Nagrody	15
Najważniejsze informacje o działalności Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie w roku akademickim 2018/2019	19
Pielgrzymka wspólnoty akademickiej UPJPII do Kalwarii Zebrzydowskiej	23
<i>Lubię patrzeć, jak wschodzi słońce</i> – przedpremierowy pokaz filmu o Janie Pawle II w Rzymie	25
XIV Dni Jana Pawła II – „Uniwersytet”	27
Akademicki Dzień Pamięci	29
Śladami Sonderaktion Krakau – in memoriam prof. Andrzeja Małeckiego	30
„Filozofia i chrześcijaństwo a świat współczesny” – realizacja międzynarodowego programu studiów magisterskich na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie	31
Sakralne Dziedzictwo Małopolski dostępne w internecie	32
Cyfrowe Archiwum Archidiecezji Krakowskiej	34
Targi Dziedzictwo w klasztorze oo. Franciszkanów	35
Inauguracja drugiego cyklu projektu edukacyjnego „Uniwersytet Młodego Odkrywcę – Historia ma przyszłość”	36
Koncert Kraków – Frankfurt z udziałem chóru UPJPII „Psalmodia”	38
Spotkanie opłatkowe pracowników UPJPII	39

Odeszli od nas

Pozegnaliśmy Ks. Kanonika Jana Rajdę, Ks. Prałata Zdzisława Hopciasia	42
---	----

Konferencje

Wyzwania dla nowej Europy	43
50 lat od ukazania się pierwszego polskiego wydania „Osoby i czynu”	47
Poziom umiędzynarodowienia uczelni wyższych a polityki migracyjne państw	50
Konferencja <i>Creatio continua</i> i ekologiczne studia na Uniwersytecie Papieskim	52
Posiedzenie Konferencji Rektorów Uniwersytetów Polskich na UPJPII w Krakowie	55
Słowo – stulecie „Słowa i realności duchowych” Ferdinanda Ebnera	57
Jan Paweł II. Komunikacja medialna w służbie Nowej Ewangelizacji	59
Wizerunek osób z niepełnosprawnościami – społeczny odbiór niepełnosprawności	61
Pieśń i piosenka religijna w ujęciu lingwistycznym, teologicznym i artystycznym	62
„Musicie od siebie wymagać, nawet gdyby inni od was nie wymagali”	63
Święci tylko w pamięci? Dominikanie polscy zmarli w opinii świętości od XIII do XXI wieku	65
Real Values in the Virtual World	67

VITA ACADEMICA

Biuletyn Informacyjny
Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie

Redakcja
31-002 Kraków, ul. Kanonicza 25
tel. 12 421 68 48, wew. 626; faks 12 422 86 26
e-mail: marta.mastylo@upjp2.edu.pl

Redaktor naczelna
Marta Mastyło

Redakcja językowa
Katarzyna Kastelik

Opracowanie graficzne
Justyna Kastelik

Zdjęcie na okładce
Biuro Promocji UPJPII

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych
oraz zastrzega sobie prawo do skrótów
i redakcyjnego opracowania tekstów przyjętych do druku.

Numer zamknięto 15 maja 2020
Nakład 1000 egz., ISSN 1842-2244

Wydawca: Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie

Goście i partnerzy UPJPII

Współpraca Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej z University of Applied Sciences w Eisenstadt (Austria)	69
II Liceum Ogólnokształcące w Nowym Targu kontynuuje współpracę z UPJPII	69
W Auli UPJPII odbyła się uroczystość wręczenia dyplomów stypendystom Prezesa Rady Ministrów oraz Ministra Edukacji Narodowej	71

Erasmus+

CEEPUS w Prisztinie	72
RENNES 2019/2020 – RÉSUMÉ: Dlaczego warto spróbować?	73
Staż w Turcji w ramach programu Erasmus+ 2019/2020	74
Praga w październiku w roku akademickim 2019/2020	75
The Polytechnic Institute of Lisbon (Instituto Politécnico de Lisboa) – Erasmus an unforgettable experience in Lisboa!	76

Studenci

Na UPJPII odbyły się wybory Przewodniczącego Samorządu Studentów UPJPII	77
Samorząd Studentów UPJPII organizatorem zjazdu Forum Uniwersytetów Polskich	77
Zrzeszenie Na Rzecz Studentów z Niepełnosprawnościami Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II	79
Jestem tutaj dla Ciebie	80
„Jesteś ważny, i to do ostatniej chwili życia”	81
Międzuczelniany Instytut Muzyki Kościelnej pod urokiem łódzkich organów	82
Studenckie spotkanie opłatkowe UPJPII	84

Sukcesy

Ks. Piotr Studnicki, pracownik naukowy UPJPII, został kierownikiem Biura Delegata Konferencji Episkopatu Polski ds. Ochrony Dzieci i Młodzieży	86
Ks. kanonik Zdzisław Błaszczak, kapłan Archidiecezji Krakowskiej, absolwent Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie (UPJPII) pracujący w Archidiecezji Rio de Janeiro w Brazylii, został mianowany biskupem pomocniczym tej diecezji. ..	86
O. dr hab. Piotr Skonieczny, prof. UPJPII, został pracownikiem departamentu prawnego (Ufficio Giuridico) Sekcji I ds. Ogólnych Sekretariatu Stanu	86
Ks. prof. dr hab. Władysław Zuziak wśród członków Rady Instytutu Dziedzictwa Solidarności w Gdańsku	86
Książka dr. hab. Marcina Majewskiego z Instytutu Nauk Biblijnych UPJPII <i>Pięćoksiąg odczytany na nowo: Przesłanie autora kapłańskiego (P) i jego wpływ na powstanie Pięćoksięgu</i> (Wydawnictwo Naukowe UPJPII, Kraków 2018) zdobyła trzecie miejsce w konkursie Polskiej Akademii Nauk na Teologiczną Książkę Miesiąca.	87
Projekt TIME został wyróżniony przez Komisję Europejską jako jeden z trzech najlepszych projektów w kategorii Social Inclusion Award	87
Konkurs DOCUP 2019 rozstrzygnięty! Potrójne podium dla Doktorantów UPJPII!	88

Uniwersytet Trzeciego Wieku

Inauguracja roku akademickiego 2019/2020 na Uniwersytecie Trzeciego Wieku	89
Projekt „Aktywny senior z przyszłością!”	91
Spektakl <i>Zosia i Zofia Tajber</i>	93
Spotkanie studentów Uniwersytetu Trzeciego Wieku ze św. Mikołajem	94

Akademia Kulinarna w Krakowie –

zajęcia z najwybitniejszymi znancami sztuki kulinarnej	96
--	----

Traditio

Koło Naukowe Myśli Personalistycznej Jana Pawła II TRADITIO	97
---	----

- **15–16 listopada 2019** *Creatio Continua: Ekologia integralna i wyzwania antropocenu* – konferencja międzynarodowa
- **16 listopada 2019** *Wielcy obrońcy rodziny. Realizacja nauczania Jana Pawła II o rodzinie w działalności i nauczaniu Ks. Abpa Prof. K. Majdańskiego i Ks. Prof. J. Bajdy* – konferencja naukowa
- **18–19 listopada 2019** *Słowo – stulecie „Słowa i realności duchowych” Ferdynanda Ebnera* – międzynarodowa konferencja naukowa
- **19 listopada 2019** *Jan Paweł II. Komunikacja medialna w służbie Nowej Ewangelizacji* – międzynarodowa konferencja naukowa w Kalabrii
- **20 listopada 2019** Międzyuczelniane Interdyscyplinarne Seminarium Syndonologiczne
- **21 listopada 2019** „Co mówić i jak mówić?” *Ochrona tajemnicy, dobrego imienia oraz intymności w prawie Kościoła* – sympozjum naukowe zorganizowane przez Wydział Prawa Kanonicznego UPJPII
- **21 listopada 2019** *Duch mówi – Kościół słucha* – Międzynarodowe Sympozjum Biblijne zorganizowane przez Instytut Nauk Biblijnych UPJPII
- **22 listopada 2019** *Musicie od siebie wymagać, nawet gdyby inni od was nie wymagali* – sympozjum charytatywne dla Krzysztofa Broszkiewicza w Bibliotece UPJPII
- **23 listopada 2019** Rozstrzygnięcie Konkursu DOCUP 2019. Potrójne podium dla doktorantów UPJPII!
- **23 listopada 2019** Drugie zajęcia projektu edukacyjnego „Uniwersytet Młodego Odkrywcę – Historia ma przyszłość”
- **28–29 listopada 2019** *Poziom umiędzynarodowienia uczelni wyższych a polityki migracyjne państw* – 16. Konferencja Europejskiej Sieci Migracyjnej
- **29 listopada 2019** – *W służbie społeczeństwu. Polska w obronie praw człowieka na świecie i w kraju* – konferencja naukowa współorganizowana przez UPJPII
- **3 grudnia 2019** *Wizerunek osób z niepełnosprawnościami – społeczny odbiór niepełnosprawności* – konferencja naukowa
- **4 grudnia 2019** III Międzynarodowa Konferencja Naukowa z cyklu „Media for Man: Real Values in the Virtual World” zorganizowana przez Instytut Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej UPJPII
- **4 grudnia 2019** *Kurator sądowny – zawód z przyszłością* – wykład otwarty, zorganizowany przez Instytut Pracy Socjalnej
- **4 grudnia 2019** Ks. kanonik Zdzisław Błaszczak – kapłan archidiecezji krakowskiej, absolwent naszej Uczelni – mianowany biskupem pomocniczym Archidiecezji Rio de Janeiro
- **4–5 grudnia 2019** *Albert Einstein i struktura wszechświata* – konferencja naukowa zorganizowana przez Katedrę Filozofii Przyrody UPJPII
- **5–6 grudnia 2019** *Święci tylko w pamięci? Dominikanie polscy zmarli w opinii świętości od XIII do XXI wieku* – ogólnopolska konferencja naukowa współorganizowana przez Katedrę Historii Starożytnej i Średniowiecznej WHiDK UPJPII
- **6 grudnia 2019** Powołanie nowej Rady i Zarządu Fundacji im. Świętej Królowej Jadwigi dla UPJPII w Krakowie na kadencję 2020–2022
- **6 grudnia 2019** Koncert *Kraków – Frankfurt* z udziałem chóru UPJPII „Psalmodia”
- **7 grudnia 2019** Spektakl teatralny w Krakowskiej Operze Kameralnej przy ul. Miodowej w Krakowie, w ramach projektu pt. „Aktywny senior z przyszłością”, finansowany z Funduszy UE. Projekt realizowany dla uczestników Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Zarządzający projektem – ks. prof. Jan Dziedzic, kierownik UTW
- **8–10 grudnia 2019** Akademickie rekolekcje adwentowe DA Patmos UPJPII
- **9 grudnia 2019** *O. Paul Joachim Schebesta SVD* – wernisaż wystawy prezentującej misjonarza w Bibliotece Głównej UPJPII
- **12 grudnia 2019** *Prymas praw człowieka* – spotkanie z ks. dr. hab. Robertem Nęcikiem w krakowskim oddziale „Civitas Christiana” w Krakowie
- **12 grudnia 2019** Uroczystość wręczenia dyplomów stypendystom Prezesa Rady Ministrów oraz Ministra Edukacji Narodowej przez małopolską kurator oświaty Barbarę Nowak, a także ks. prorektora Roberta Tyrałę i ks. kanclerza Andrzeja Lichosyta w Auli UPJPII
- **18 grudnia 2019** Studenckie spotkanie opłatkowe UPJPII
- **19 grudnia 2019** Spotkanie opłatkowe pracowników UPJPII
- **28 grudnia 2019** Spotkanie z Veronicą Fynn Bruey zorganizowane przez Koło Naukowe Studentów Pracy Socjalnej UPJPII

upjp2.edu.pl

Inauguracja roku akademickiego 2019/2020 i jubileusz 10-lecia UPJPII

tekst: Marta Mastyló
zdjęcia: Maciej Gradowski

Uroczystość inaugurującą nowy rok akademicki 2019/2020 rozpoczęła 16 października br. Eucharystia w sanktuarium Świętego Jana Pawła II na Białych Morzach. Mszę św. koncelebrowaną, z udziałem m.in. metropolity krakowskiego abp. Marka Jędraszewskiego, kard. Stanisława Dziwisza, poprowadził kard. Zenon Grocholewski, były przewodniczący Kongregacji Edukacji Katolickiej, tegoroczny laureat doktoratu honoris causa Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie.

W wygłoszonej homilii kard. Grocholewski mówił o znaczeniu Eucharystii jako największym darze, jaki Kościół otrzymał wprost od Chrystusa. Przypomniał, jak wiele miejsca w swoim nauczaniu poświęcał Eucharystii nasz wielki rodak i patron uczelni, obchodzącej jubileusz 10-lecia przemianowania z Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie na Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie. Eucharystia jest pokarmem prawdy, „a cóż dla uniwersytetu – mówił – jest ważniejsze od prawdy i wolności człowieka? [...] Bez poznania prawdy wolność się wynaturza, a z Chrystusem wolność się odnajduje”. Najwspanialszym wypełnieniem wolności jest zaś miłość, do której wszyscy jesteśmy powołani – do miłości Boga i bliźniego. W aktywności akademickiej nie należy zadowalać się jakkolwiek miernotą, jedynym kierunkiem

jest Chrystus – Droga, Prawda i Życie. Kardynał życzył, by Eucharystia, „najwspanialszy dar, stawał się coraz bardziej rzeczywistym pokarmem dla każdego, kto jest spragniony Prawdy i Wolności. [...] Niechaj będzie życiodajnym sercem tejże wyższej uczelni”.

Po Eucharystii, w sali konferencyjnej Centrum Jana Pawła II „Nie lękajcie się”, rektor UPJPII ks. prof. Wojciech Zyzak przywitał licznie przybyłych na jubileuszową inaugurację gości, wyrażając wdzięczność m.in. kard. Stanisławowi Dziwiszowi, a także ówczesnemu rektorowi, śp. ks. prof. Janowi Maciejowi Dyduchowi, za dar przekształcenia PAT w UPJPII. Wspomniał o ostatnich osiągnięciach uniwersytetu, jak sześćdziesięcioprocentowe umiędzynarodowienie Wydziału Filozoficznego, otwarcie nowego kierunku – pedagogiki na Wydziale Nauk Społecznych, realizacja licznych grantów na Wydziale Historii i Dziedzictwa Kulturowego, otrzymanie milionowego grantu przez Uniwersytet Trzeciego Wieku, zakończone sukcesem kolejne habilitacje na Wydziale Teologicznym czy zwycięstwo studentów Wydziału Prawa Kanonicznego w ogólnopolskim konkursie.

Abp Marek Jędraszewski, Wielki Kanclerz UPJPII, mówił, że w epoce postprawdy, w której przyszło nam żyć, dawanie świadectwa rzetelnej prawdzie, jest sprawą najwyższej wagi.

Cytując Cypriana Kamila Norwida, ulubionego poetę Jana Pawła II, z wiersza *Moja piosnka*:
 „Do tych, co mają tak za tak, nie za nie
 Bez światłocienia,
 Tęskno mi, Panie”.

Arcybiskup mówił, z jak wielką mocą należy szukać odpowiedzi na pytania: „Kim jest człowiek?”, „Skąd przychodzi i dokąd zmierza?”. „Przedmiotem refleksji Karola Wojtyły było to, co stanowi o oryginalności człowieka... Tylko wznosząc się równocześnie na skrzydłach wiary i rozumu, człowiek może kontemplować prawdę” – mówił arcybiskup. Zwracając się do wspólnoty akademickiej UPJPII, wskazał, iż „musimy uświadomić sobie ideową tożsamość uczelni, aby dawała świadectwo o Bogu i o człowieku, aby dzieliła się refleksją na temat Prawdy”.

Kard. Stanisław Dziwisz przypomniał korzenie obchodzącego 10-lecie uniwersytetu, który wywodzi się z Wydziału Teologicznego UJ. Wspomniał komunistyczne represje, które ów Wydział usunęły z murów uczelni w 1954 r., i starania Karola Wojtyły, wskutek których *Stolica Apostolska* w 1955 r. wydała orzeczenie potwierdzające ciągłość działalności Wydziału Teologicznego. Jan Paweł II pragnął, by Wydział przekształcił się w uczelnię, co nastąpiło 8 grudnia 1981 r., „zależało mu bowiem na solidnej formacji intelektualnej polskich księży, marzył o kościelnym uniwersytecie w podkrakowskim grodzie” – mówił kardynał. Podkreślił, że papież Benedykt XVI, jako jeden z wieloletnich, najbliższych współpracowników Jana Pawła II, pragnął spełnić życzenie, a niejako testament zmarłego papieża. Wspomniał o pewnych trudnościach ze strony Kongregacji Edukacji Katolickiej – dziś podziękował kard. Zenonowi Grocholewskiemu za złożenie podpisu na dokumencie powołującym uniwersytet, dzięki czemu UPJPII w Krakowie może świętować jubileusz w gronie członków Konferencji Rektorów Uniwersytetów Polskich, którzy następnego dnia mieli obradować w siedzibie uczelni z udziałem jej władz.

Obecny na uroczystości wicepremier Jarosław Gowin, minister edukacji i szkolnictwa wyższego, przywołując zmiany, jakie niesie z sobą Ustawa 2.0, czyli reforma w systemie szkolnictwa wyższego, mówił o wyzwaniach, które

dla wszystkich są lekcją, szczególnie dla uczelni misyjnych, jaką jest UPJPII, o edukacji poprzez uczelnię, kształcącej elitę duchową, moralną, społeczną, polityczną, państwową. Mowa była o możliwości korekty reformy np. w kwestii czasopism naukowych.

Przewodniczący KRUP, rektor UJ prof. Wojciech Nowak mówił o najważniejszych wartościach łączących oba uniwersytety – „Nauka nie boi się prawdy, nauka przekazuje prawdę [...] nasze uczelnie zawsze były razem, nie tylko topograficznie, ale i duchowo”. A wracając do wspólnych korzeni, rektor UJ przekazał rektorowi UPJPII kopię pierwszego Statutu Wydziału Teologicznego UJ.

Pracownicy UPJPII zostali uhonorowani krzyżami zasługi i medalami przyznanymi przez prezydenta RP Andrzeja Dudę na wniosek ministra nauki i szkolnictwa wyższego.

Do wspólnoty akademickiej UPJPII zostali włączeni studenci I roku podczas uroczystej immatrykulacji.

Momentem wieńczącym inaugurację było wręczenie honorowego doktoratu, najwyższej godności przyznawanej przez uczelnię wyższe, kard. Zenonowi Grocholewskiemu. W laudacji ks. prof. Tomasz Rozkrut, dziekan Wydziału Prawa Kanonicznego UPJPII, mówił o kard. Grocholewskim jako wybitnym historyku, „kanoniście rzeczywiście zatroskanym, od dziesiątków już lat, o poprawne funkcjonowanie sądownictwa kościelnego oraz o jak najlepsze standardy wielowymiarowej edukacji prowadzonej przez Kościół w całym świecie. [...] wyróżnia honorowego doktora troską o poznanie prawdy oraz poszukiwanie rozwiązań sprawiedliwych, wynikających z miłości do Kościoła powszechnego oraz uniwersalnego pasterskiego zatroskania”.

Kard. Zenon Grocholewski w wygłoszonym wykładzie wskazał na nauczanie Jana Pawła II odnoszące się do wyższych uczelni kościelnych – do wiary, Magisterium Kościoła i kultury. Jubileuszowy dzień zakończył koncert w katedrze wawelskiej *Nadzieja zawieść nie może*.

Wystąpienie rektora UPJPII ks. prof. Wojciecha Zyzaka – powitanie gości

Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie obchodzi jubileusz dziesięciolecia istnienia. Nasz nowy statut przypomina, że Uniwersytet jest uczelnią papieską, kościelną, której wielkim kanclerzem jest metropolita krakowski. Dlatego najpierw witam ks. abp. Marka Jędraszewskiego.

Naczelnym organem kolegialnym władzy uniwersytetu jest senat. Witam serdecznie wszystkich senatorów i całą wspólnotę naszej uczelni.

Dziesięć lat temu, gdy Papieska Akademia Teologiczna stawała się uniwersytetem, było to możliwe dzięki przychylności wielu ludzi. Przede wszystkim była to decyzja Ojca Świętego Benedykta XVI, który zarówno na pierwszą inaugurację, jak i na obecny jubileusz przesłał uczelni list gratulacyjny. *Stolica Apostolska* powołała Uniwersytet decyzją Kongregacji Edukacji Katolickiej, która 19 czerwca 2009 r. wydała dekret erygujący. Na czele Kongregacji stał wtedy ks. kard. Zenon Grocholewski, którego serdecznie witam i któremu z wdzięcznością nadamy dziś tytuł doktora honoris causa.

Przekształcenie Akademii nie byłoby możliwe bez usilnych starań naszego ówczesnego wielkiego kanclerza, ks. kard. Stanisława Dziwisza, którego serdecznie witam.

Wielkie zasługi w tym dziele miał ówczesny rektor, śp. ks. prof. Jan Maciej Dyduch. Wspominając jego postać, witam władze uniwersytetu poprzednich kadencji.

Nasz Uniwersytet jako uczelnia kościelna rozwija swą działalność zgodnie z Konstytucją apostolską papieża Franciszka *Veritatis gaudium* z 8 grudnia 2017 r. i pragnie, zgodnie ze swoją dewizą (idąc, nauczajcie – *Euntes docete*), służyć Kościołowi w dziele ewangelizacji, współpracując z licznymi diecezjami i zgromadzeniami zakonnymi. Pragnę powitać ich przedstawicieli, biskupów, duchownych i przełożonych zakonnych.

Nasza uczelnia istnieje i działa dzięki postanowieniom Konkordatu między Stolicą Apostolską a Rzeczpospolitą Polską oraz Umowy pomiędzy Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Konferencją Episkopatu Polski. Jesteśmy w trakcie wdrażania nowej ustawy, Konstytucji dla nauki. Pragnę powitać ministra nauki i szkolnictwa wyższego, pana premiera Jarosława Gowina. Władze, przedstawiciele samorządu i dyplomatów.

Dawna Papieska Akademia Teologiczna, należąca do grona Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich, stawia się uniwersytetem, dołączyła do zaszczytnego grona Konferencji Rektorów Uniwersytetów Polskich. W tym roku po raz pierwszy mamy zaszczyt być gospodarzami Konferencji. Dlatego szczególnie serdecznie pragnę powitać przedstawicieli wybitnych uczelni.

Nasz Uniwersytet od lat jest też członkiem Kolegium Rektorów Szkół Wyższych Krakowa. Wiele inicjatyw nas jednoczy. W tym roku należy szczególnie podkreślić wspólne obchody Sonderaktion Krakau. Zwłaszcza to ostatnie wydarzenie, którego osiemdziesiąta rocznica przypadnie w przyszłym miesiącu, jest dla nas okazją do refleksji nad znaczeniem wierności prawdzie, dobru i pięknu w obronie prawdziwej wolności ludzkiego umysłu. W ramach Konferencji od lat organizujemy także Dni Jana Pawła II. Przyszłoroczne będą miały szczególne znaczenie, gdyż będziemy świętowali stulecie urodzin Świętego Papieża. Witam rektorów i przedstawicieli uczelni Krakowa i Małopolski skupionych w Konferencji, na czele z jej przewodniczącym, który jednocześnie jest przewodniczącym KRUP-u – JM Rektorem Wojciechem Nowakiem.

Witam wszystkich szanownych gości, a nade wszystko tych, którym bliski jest duch naszego Patrona Jana Pawła II. Zaliczam do nich także naszych doktorantów i studentów, dla których w głównej mierze istnieje nasza uczelnia.

Doktorat honoris causa dla kard. Zenona Grocholewskiego

Zenon Kard. Grocholewski

Lectio magistralis

Tożsamość wyższych uczelni kościelnych według św. Jana Pawła II

Sobór Watykański II w deklaracji *Gravissimum educationis* uczynił wyraźne rozróżnienie między wyższymi uczelniami katolickimi i wyższymi uczelniami kościelnymi (zob. nn. 10–11). To rozróżnienie zostało uwzględnione potem w *Kodeksie Prawa Kanonicznego* promulgowanym przez papieża św. Jana Pawła II w 1983 r. (kann. 807–821). Tenże papież wydał na ten temat także dwa odrębne dokumenty legislacyjne, jeden dotyczący wyższych uczelni kościelnych, czyli konstytucję apostolską *Sapientia christiana* w 1979 r., drugi regulujący problematykę wyższych uczelni katolickich, tzn. konstytucję apostolską *Ex corde Ecclesiae* w 1990 r.

„Kościelne” to te uczelnie, które bazują na Objawieniu oraz łączą się ściśle z misją Kościoła, a więc obejmują teologię, prawo kanoniczne, historię Kościoła, filozofię chrześcijańską, wychowanie chrześcijańskie, naukę społeczną Kościoła itd. Pod nazwą „katolickich” zaś rozumiemy wyższe uczelnie, których przedmiotem studiów i nauczania są różne dziedziny wiedzy wykładane także na innych uniwersytetach, jak np. medycyna, dyplomacja, inżynieria itd., lecz rozpatrywane w świetle nauki Kościoła.

Wyższych uczelni katolickich, występujących w różnych formach, jest w całym świecie ponad 1500 i ta liczba rośnie. Natomiast wyższe uczelnie kościelne to głównie wydziały, istniejące samodzielnie lub wchodzące w skład jakiegoś uniwersytetu¹. W formie uniwersytetu kościelnego zaś, obejmującego co najmniej cztery wydziały kościelne, do niedawna istniały one tylko w Wiecznym Mieście (obecnie jest ich tam siedem²). Pierwszym uniwersytetem kościelnym poza Rzymem jest właśnie Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie, którego dekret erekcyjny miałem zaszczyt podpisać

¹ Istnieją one także w formie ateneum, akademii lub instytutu.

² Papieski Uniwersytet Gregoriański (ze złączonymi z nim Papieskim Instytutem Biblijnym i Papieskim Instytutem Wschodnim), Papieski Uniwersytet Laterański, Papieski Uniwersytet „Urbanianum”, Papieski Uniwersytet św. Tomasza z Akwinu (powszechnie zwany „Angelicum”), Papieski Uniwersytet Salezjański, Papieski Uniwersytet Świętego Krzyża oraz Papieski Uniwersytet „Antonianum”.

dnia 19 czerwca w 2009 r.³ Dwa lata później powstał jeszcze drugi tego rodzaju uniwersytet w Madrycie (Universidad Eclesiastica „San Dámaso”). Są to jedyne uniwersytety kościelne poza Rzymem.

Czuję się więc zaszczycony przyznaniem mi doktoratu *honoris causa* od tego pierwszego uniwersytetu kościelnego poza Wiecznym Miastem i to w 10. rocznicę jego powstania, czyli podniesienia Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie do godności uniwersytetu. Wymownym jest też fakt, że dokonuje się to podczas uroczystości inauguracji nowego roku akademickiego.

Szczera wdzięczność wyrażam wszystkim, którzy przyczynili się do nadania mi tego tytułu – zwłaszcza Wielkiemu Kanclerzowi ks. abp. Markowi Jędraszewskiemu, JM ks. Rektorowi prof. dr. hab. Wojciechowi Zyzakowi oraz Senatowi Uniwersytetu – za okazaną dobroć.

Jestem ujęty życzliwością wyrażoną pod moim adresem w słowach JM ks. Rektora, jak również w przyjaznej laudacji ks. prof. dr. hab. Tomasza Rozkruta.

Czuję się zaszczycony obecnością tak licznych dostojnych gości: zwłaszcza JE ks. kard. Stanisława Dziwisza, który zaangażował się bardzo mocno w powstanie tego Uniwersytetu i ma wielkie zasługi w tym względzie, księży arcybiskupów i biskupów, rektorów, profesorów i innych pracowników naukowych wyższych uczelni, dostojnych przedstawicieli władz, instytucji naukowych, kulturalnych oraz innych użyteczności publicznej, studentów i wielu drogich mi przyjaciół. Wszystkim składam bardzo serdeczne „Bóg zapłać”!

Niech Dobry Bóg błogosławi tej Uczelni, by się rozwijała i swoim twórczym wkładem myśli i dobra coraz bardziej ubogacała Polskę i świat.

Harmonizując z wymową dzisiejszej uroczystości, tzn. zakreśloną naturą kościelną tego uniwersytetu oraz nazwaniem go imieniem Jana Pawła II, jak również faktem, że papież Benedykt XVI erygował go właśnie „ad honorandam memoriam sui insigni Praedecessoris [...] Ioannis Pauli II”⁴, w moim krótkim wystąpieniu pragnę wskazać na trzy elementy tożsamości wyższych uczelni kościelnych według św. Jana Pawła II, odnoszące się odpowiednio do wiary, Magisterium Kościoła i kultury. Ze względu na czas ograniczę się do wzięcia pod uwagę i komentowania wspomnianej konstytucji apostolskiej *Sapientia christiana*. To, co przedstawię, jest wciąż aktualne. Chociaż konstytucja apostolska *Sapientia christiana* została przez papieża Franciszka (przed dwoma laty – 8 grudnia 2017) zastąpiona inną konstytucją apostolską – *Veritatis gaudium*, to jednak nic z tego, co zacytuję, nie zostało zmienione ani pominięte, lecz znajduje się

także w nowej konstytucji apostolskiej papieża Franciszka⁵. Zresztą w niej wyraźnie zauważono, że „konstytucja apostolska *Sapientia christiana* stanowi pod każdym względem dojrzały owoc wielkiego dzieła reformy studiów kościelnych rozpoczętej przez Sobór Watykański II” (Wstęp, n. 2) oraz, że pozostaje ona „w pełni ważną w swojej proroczej wizji i jasnych wytycznych” (Wstęp, n. 1).

1. Wydziały i uniwersytety kościelne zakładają wiarę

Na pierwszym miejscu chciałbym podkreślić, że według *Sapientia christiana* nauki kościele zakładają wiarę.

Dotyczy to przede wszystkim teologii i innych dziedzin wiedzy opartych na Objawieniu. Ale dotyczy także w pewnym zakresie wszystkich nauk kościelnych, są one bowiem zawsze w jakimś stopniu związane z wymogami misji ewangelizacyjnej zleconej nam przez Chrystusa. *Sapientia christiana* domaga się więc, aby „wykładowcy dyscyplin odnoszących się do wiary lub moralności” składali „wyznanie wiary” (art. 27 § 1), co oczywiście zakłada, że człowiek niewierzący nie jest zdolny do należytego nauczania tych dziedzin wiedzy. Zaś w innym miejscu ta Konstytucja zaznacza: „Nie można przyjmować systemów i metod, których nie da się pogodzić z chrześcijańską wiarą” (art. 68 § 2⁶). Poza tym ten wymóg konieczności wiary do rozumienia i wykładania dziedzin wiedzy opartych na Objawieniu jawi się w takich twierdzeniach omawianego dokumentu, jak: zadaniem wyższych uczelni kościelnych jest przekazywanie wiary i świadczenie o niej (I, 3; III, 3,4,6; art. 26 § 2), wykładowcy mają być dla studentów „nauczycielami wiary” (IV, 3), chodzi o formowanie świadków wiary (II, 6), doprowadzanie do coraz „bardziej czystego i dojrzałego życia wiary” (III, 4), do „wzrostu wiary” (III, 6), do wzrastania „w doświadczaniu wiary” (IV, 3).

Ponieważ dla teologii i innych nauk opartych na Objawieniu to właśnie Objawienie jest źródłem wiedzy i mądrości, jest prawdą, na której należy bazować, oraz intelektualno-duchowym ubogaceniem – kto nie wierzy w Objawienie, nie może być teologiem. Może być jedynie religioznawcą doktryny katolickiej, a nie teologiem. Dotyczy to także w pewnym stopniu wszystkich innych dyscyplin kościelnym związanych z uznaniem prawd objawionych, ich mocy naświetlającej rzeczywistość oraz ich realizacji w życiu Kościoła. Nie dotyczy to jedynie nauk niezwiązanych z Objawieniem, lecz wykładanych na uczelniach kościelnych, jak np. języki.

Nie tylko w dokumencie św. Jana Pawła II, ale w nauczaniu Kościoła bardzo jasno jawi się spostrzeżenie, że aby we właściwy sposób interpretować Pismo Święte i prawdy wiary, nie wystarczają zdolności intelektualne, ale konieczną jest wiara, modlitwa, uległość działaniu Ducha Świętego. Św. Paweł, pisząc do Tesaloniczan, zaznacza: „Nieustannie dziękujemy Bogu, bo gdy przyjęliście słowo Boże, usłyszane od nas, przyjęliście je nie jako słowo ludzkie, ale – jak jest naprawdę – jako słowo Boga, który działa w was wierzących” (1 Tes 2, 13⁷). W brewiarzu Kościół każe nam czytać słowa św. Bonawentury (1217/1221 – 1274): „Niemożliwe jest, aby ktoś mógł zrozumieć Pismo [święte], jeżeliby wcześniej nie miał w sobie wiary Chrystusa jako światła”⁸. Papież Benedykt XVI w posynodalnej adhortacji apostolskiej *Verbum Domini* (30 września 2010) podkreśla: „Autentyczna hermeneutyka Biblii jest możliwa tylko w wierze Kościoła”⁹. Tego rodzaju cytaty można by mnożyć.

Ma więc tutaj znaczenie wiara uprawiających i wykładających nauki kościelne. Zwykle ją się po prostu zakłada. Nie jest to jednak takie proste.

Wiara bowiem może mieć różne stopnie; może w nas się umacniać, wzrastać, ale też może słabnąć. Możemy ją nawet stracić przez nasze niedbalstwo. Wynika to jasno z Ewangelii:

Po opisie cudu w Kanie Galilejskiej św. Jan zaznaczył: „[...] i uwierzyli w Niego Jego uczniowie” (J 2, 11). Przecież oni już przedtem wierzyli, bo poszli za Jezusem. Ewangelista oczywiście chciał zaznaczyć, że umocniła się ich wiara.

Pan Jezus wielokrotnie ganił nawet swoich uczniów, bo okazywali się ludźmi małej wiary, np. kiedy wołali podczas gwałtownej burzy na jeziorze „Panie, ratuj, ginimy”, Jezus odpowiedział: „Czemu bojaźliwi jesteście, małej wiary?”¹⁰; Piotra, który krocząc po wodzie, w pewnym momencie uląkł się i zaczął tonąć, Chrystus zganił: „Czemu zwątpiłeś, małej wiary?” (Mt 14, 31); uczniom, którzy pytali, czemu nie udało im się wypędzić złego ducha z epileptyka, Jezus odpowiedział: „Z powodu małej wiary waszej” (Mt 17, 20); po zmartwychwstaniu „ukazał się Jedenastu, gdy siedzieli za stołem, i wyrzucał im brak wiary i upór, że nie wierzyli tym, którzy widzieli Go zmartwychwstałego”¹¹.

⁵ Cały „Wstęp” konstytucji *Sapientia christiana*, często tutaj cytowany, zawierający sześć paragrafów (I–VI), został umieszczony w konstytucji *Veritatis gaudium* jako „Dodatek”. Będę go cytował, wskazując liczbą rzymską, paragraf, zaś arabską akapit. Natomiast cytowane artykuły części normatywnej *Sapientia christiana* najczęściej znajdują się one pod tym samym numerem w *Veritatis gaudium*. Jeżeli są tam zawarte w artykule pod innym numerem, wskażę to w przypisie.

⁶ *Veritatis gaudium*, art. 71 § 2.

⁷ Zob. też 2 Kor 4, 3–6.

⁸ Chodzi o *Breviloquium*: Liturgia Godzin, poniedziałek piątego tygodnia Okresu Zwykłego. Ten tekst w pełniejszej formie został zacytowany także w Benedykt XVI, Posynodalna adhortacja apostolska *Verbum Domini* (30 września 2010), nr 29.

⁹ N. 29, zob. także cały tekst nn. 29–30, a także n. 15–16, 47–48, 54–55. Poza tym wymownym w tym względzie jest spontanicznie wygłoszone przemówienie papieża Benedykta podczas XII Sesji Zwyczajnej Synodu Biskupów, dnia 14 października 2008 r., której owocem jest właśnie Adhortacja *Verbum Domini*. Zob. też Papieska Komisja Biblijna, *Interpretacja Biblii w Kościele*, 15 kwietnia 1993, II–III.

¹⁰ Mt 8, 26; zob. też Mk 4, 40; Łk 8, 25.

¹¹ Mk 16, 14. Por. też Mt 6, 30; 16, 8; Łk 12, 28.

³ Kongregacja Wychowania Katolickiego, Dekret z dnia 19 czerwca 2009, prot. n. 1344/2005.

⁴ Tamże.

W innych przypadkach chwalił wiarę konkretnych osób: o setniku z Kafarnaum, który prosił o uzdrowienie sparaliżowanego sługi, Pan Jezus powiedział: „Zaprawdę powiadam wam: u nikogo w Izraelu nie znalazłem tak wielkiej wiary” (Mt 8, 10; Łk 7, 9); podobnie wzruszająca scena z niewiastą kananejską zakończyła się słowami Pana Jezusa: „O niewiasto wielka jest twoja wiara; niech ci się stanie, jak chcesz” (Mt 15, 28); wielokrotnie też Pan Jezus podał jako przyczynę odpuszczenia grzechów czy uzdrowienia z jakiejś choroby właśnie wiarę: „Twoja wiara cię uzdrowiła”¹².

Apostołowie prosili Pana: „Przymnóż nam wiary” (Łk 17, 5).

Podczas Ostatniej Wieczery Pan Jezus modlił się za Piotra, by nie załamała się jego wiara, i polecił mu umacniać wiarę braci (Łk 22, 32).

Tak, wiara może w nas wzrastać lub słabnąć. Każdy z nas jest odpowiedzialny za swoją wiarę, za jej wzrost lub osłabienie. Wiara jest delikatną roślinką. By była żywą i dojrzewała, trzeba ją starannie pielęgnować i żyć nią.

Od stopnia wiary zależy stopień świętości: świętość to bowiem w gruncie rzeczy nic innego jak wiara w pełni przyjęta i przeżywana. Od stopnia wiary i świętości zależy też w dużym stopniu zdolność rozumienia nauki objawionej, czyli jakość i skuteczność uprawiania i nauczania teologii oraz innych nauk kościelnych. Jest rzeczą znamioną, że święci często bez wielkiego wykształcenia teologicznego wykazywali bardzo wnikliwą znajomość prawd objawionych¹³. Np. św. Katarzyna ze Sieny nie umiała czytać ani pisać, a została ogłoszona przez św. Pawła VI Doktorem Kościoła (4 października 1970).

Powróćmy do św. Jana Pawła II, który dla waszego Uniwersytetu jest szczególnym autorytetem, wzorem i natchnieniem.

Jest bardzo wymownym podziw wobec jego wiary, wyrażony przez papieża Benedykta XVI w homilii podczas beatyfikacji naszego wielkiego Rodaka (1 maja 2011). Odnosił on wtedy do Jana Pawła II słowa św. Elżbiety „Błogosławiona, któraś uwierzyła”, mówiąc: „Błogosławiony jesteś umiłowany Papieżu Janie Pawle II, ponieważ uwierzyłeś”. „Błogosławiony jesteś, ponieważ uwierzyłeś”! Papież Benedykt XVI w tejże homilii mówił dalej: „Został ogłoszony błogosławionym Papież, następca Piotra, którego powołaniem jest umacnianie braci w wierze. Jan Paweł II jest błogosławionym ze względu na swą wiarę, mocną i wielkoduszną, wiarę apostołską. [...] Bycie błogosławionym na wieki Jana Pawła II, które Kościół dziś z radością ogłasza, wpisane jest w te właśnie słowa Chrystusa: «Błogosławiony jesteś, Szymonie» i «Błogosławieni, którzy nie widzieli, a uwierzyli». Jest to błogosławieństwo wiary, którą Jan Paweł II otrzymał w darze od Boga Ojca dla budowania Kościoła Chrystusowego”. Zakończył zaś swoją homilię słowami modlitwy, jakże aktualnej wobec obecnego kryzysu wiary: „Błogosławiony jesteś umiłowany Papieżu Janie Pawle II, ponieważ uwierzyłeś. Prosimy, byś nadal umacniał z nieba wiarę Ludu Bożego”.

Jestem przekonany, że dla Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II ten przykład wiary pozostaje zawsze bardzo żywotnym wyzwaniem.

2. Współpraca z Urzędem Nauczycielskim Kościoła

a. W *Sapientia christiana* św. Jan Paweł II bardzo mocno podkreślił zależność badań naukowych i nauczania na wydziałach kościelnych od Nauczycielskiego Urzędu Kościoła. We wstępie tego dokumentu mowa jest o „absolutnym powiązaniu tych Wydziałów z całokształtem nauki Chrystusowej, której autentycznym Interpretatorem i stróżem w ciągu wieków był zawsze Nauczycielski Urząd Kościoła” (IV,1; por. art. 3 § 2). Zaś w części normatywnej czytamy: „Ci, którzy nauczają spraw dotyczących wiary lub moralności, mają pamiętać o tym, że zadanie to winni wykonywać z zachowaniem pełnej wspólnoty z autentycznym Nauczycielskim Urzędem Kościoła, a przede wszystkim z Biskupem Rzymskim” (art. 26 § 2). Gdy chodzi zaś o wolność nauczania na wydziałach kościelnych, *Sapientia christiana* stanowi: „Musi być oczywiste, że a) prawdziwa wolność w nauczaniu z konieczności mieści się w granicach Słowa Bożego i to tak, jak jest ono stale przedstawiane (nauczane) przez żywy Nauczycielski Urząd Kościoła; b) a prawdziwa wolność w zakresie badań musi się z konieczności opierać na przylgnięciu do Słowa Bożego i posłusznym nastawieniu wobec Nauczycielskiego Urzędu Kościoła, któremu zostało zlecone zadanie autentycznej interpretacji Słowa Bożego” (art. 39 § 1, 2¹⁴). Odnośnie do wydziałów teologicznych wymaga: „W badaniu i przedstawianiu nauki katolickiej winna zawsze ujawniać się wierność wobec Nauczycielskiego Urzędu Kościoła. W nauczaniu [...] należy na pierwszym miejscu wyklądać to, co stanowi trwałe dziedzictwo Kościoła. Natomiast opinie prawdopodobne i osobiste, wypływające z nowych badań, trzeba podawać w mniejszym zakresie, podkreślając ich problematyczność” (art. 70¹⁵).

W związku z tym ostatnim wymogiem podzieliłem się wspomnieniem. Gdy w lipcu 1968 r. ukazała się encyklika papieża Pawła VI *Humanae vitae*, byłem na kursie niemieckiego. Pojawiły się wówczas na ten temat różne krytyczne głosy. Jeden zaś z profesorów tego kursu poprosił mnie o wskazanie treści tej encykliki, zaznaczając: „Mnie nie interesuje to, co ksiądz myśli na ten temat, ja chcę wiedzieć, co mówi Kościół”. Zbudowało mnie to pytanie, bo przecież jest ogromna

¹² Zob. Mt 9, 2; 9, 22; 9, 29; 13, 58; Mk 2,5; 5, 34; Łk 5, 20; 7, 50; 8, 48; 17, 19; 18, 42.

¹³ Na ten temat por. *Verbum Domini*, n. 48.

¹⁴ *Veritatis gaudium*, art. 38 § 1, 2°.

¹⁵ *Veritatis gaudium*, art. 73. To ostatnie zdanie zostało tutaj przeformułowane w następujący sposób: „Natomiast opinie prawdopodobne i osobiste, wypływające z nowych badań, należy przedstawić ostrożnie jako takie”. Mówiąc o prawach i obowiązkach wiernych świeckich, kan. 227 *Kodeksu Prawa Kanonicznego* między innymi stanowi: „[...] niech zatroszcza się o to, ażeby [...] mieć na uwadze naukę przedstawioną przez Urząd Nauczycielski Kościoła oraz wystrzegać się w kwestiach dopuszczających różne opinie przedstawiania swojego stanowiska jako nauki Kościoła”.

różnica między moim autorytetem a autorytetem Kościoła. W świetle wiary byłoby nieuczciwością stawianie w nauczaniu swojej opinii ponad naukę Urzędu Nauczycielskiego Kościoła.

Zacytowane przepisy o roli Urzędu Nauczycielskiego Kościoła są odzwierciedleniem nauki Soboru Watykańskiego II, którego św. Jan Paweł II czuł się entuzjastą i realizatorem. Według konstytucji dogmatycznej tego Soboru *Dei verbum* nauczanie Kościoła opiera się na Świętej Tradycji i Piśmie Świętym, gdyż one są źródłem Objawienia. „Zadanie zaś autentycznego wyjaśniania Słowa Bożego spisane bądź przekazane w Tradycji zostało powierzone samemu tylko żywemu Urzędowi Nauczycielskiemu Kościoła, który autorytatywnie działa w imieniu Chrystusa”. „Jest więc oczywiste – stwierdza Sobór – że święta Tradycja, Pismo Święte i Urząd Nauczycielski Kościoła według mądrego Bożego postanowienia tak ściśle łączą się ze sobą i zespalają, że jedno bez pozostałych nie może istnieć, a wszystkie razem, każde na swój sposób, pod wpływem jednego Ducha Świętego skutecznie przyczyniają się do zbawienia dusz”¹⁶. „Stąd – kontynuuje tenże dokument soborowy – wszystko to, co dotyczy sposobu interpretowania Pisma św., podlega ostatecznie sądowi Kościoła, który ma od Boga polecenie i posłannictwo strzeżenia i wyjaśniania słowa Bożego”¹⁷.

Zauważył to już św. Piotr, pisząc w swoim drugim liście: „To przede wszystkim miejcie na uwadze, że żadne proroctwo Pisma nie jest dla prywatnego wyjaśnienia. Nie z woli bowiem ludzkiej zostało kiedyś przyniesione proroctwo, ale kierowani Duchem Świętym mówili [od] Boga święci ludzie” (2 P 1, 20–21).

Kiedyś w Kongregacji Wychowania Katolickiego spotkałem się z grupą teologów luterańskich, którzy przeszli na katolicyzm. Spytałem ich, co najbardziej skłoniło ich do zbliżenia się do Kościoła katolickiego. Odpowiedzieli, że teologia, tzn. jej brak lub wadliwość w luteranizmie ze względu na brak autentycznego Magisterium. W protestanckich związkach wyznaniowych – mówili – każdy interpretuje Pismo Święte, jak chce. Bóg natomiast – jeżeli domaga się, by ono było normą życia – nie mógł rzucić rozumienia Pisma Świętego na pastwę przeróżnych możliwych interpretacji. Według Kościoła katolickiego tego Bóg nie zrobił, lecz uczynił z Urzędu Nauczycielskiego Kościoła gwaranta właściwej interpretacji.

Rzeczywiście, jak przypomniał papież Benedykt XVI, „teksty [biblijne] nie zostały bowiem dane pojedynczym badaczom czy wspólnotom naukowym, «by zaspokoić ich ciekawość lub im dostarczyć przedmiotu studiów i badań» (*Divino afflante Spiritu*). Teksty natchnione przez Boga zostały powierzone w pierwszej kolejności wspólnocie wierzących, Kościołowi Chrystusowemu, aby zasilac życie wiarą i kierować życiem miłością”¹⁸. Już jako papież senior zwrócił on uwagę na „ryzyko stawania się panami wiary, zamiast pozwolić się odnowić i zdominować przez wiarę”¹⁹.

Toteż podczas Mszy św. przed obrzędem Komunii św. prosimy Boga, by „zwał [.] na wiarę swojego Kościoła” (nie na wiarę moją, czy obecnej wspólnoty, lecz na „wiarę swojego Kościoła”).

b. Ten wymóg współpracy z Urzędem Nauczycielskim Kościoła jawi się tym bardziej istotny, jeżeli bierzemy pod uwagę, że wydziały kościelne są jednym z bardzo ważnych elementów wykonywania misji nauczania powierzonego Kościołowi. Stąd ich zadania i działalność mają wymiar ogólnokościelny²⁰. W tej perspektywie – jak zaznacza św. Jan Paweł II w *Sapientia christiana* – „Wydziały kościelne [...] nadają stopnie akademickie w imieniu Stolicy Apostolskiej” (VI, 3), „powagą Stolicy Apostolskiej” (art. 2). I dlatego „[t]ylko uniwersytety lub wydziały kanonicznie erygowane lub zatwierdzone przez Stolicę Świętą [...] posiadają prawo nadawania stopni akademickich, mających walor kanoniczny” (art. 6 e 9 § 1). Gdy zaś chodzi o „wykładowców dyscyplin odnoszących się do wiary lub moralności”, zaznaczono, że „nauczają [oni] nie własną powagą, lecz na mocy misji otrzymanej od Kościoła” (art. 27 § 1). Nic więc dziwnego, że aby mogli wyklądać, wymagane jest dla nich odpowiednie *Nihil obstat* ze strony Stolicy Apostolskiej (art. 27 § 2).

3. Ewangelizacja kultury

To wszystko, co dotychczas powiedziałem, nabiera rumieńców i szczególnej wyrazistości w świetle fundamentalnego zadania wszystkich wydziałów i uniwersytetów kościelnych włączenia się skutecznie i profesjonalnie w dzieło ewangelizacji. Ten wymiar ich misji jest w *Sapientia christiana* wielokrotnie zaznaczony. Nie uważam, by było koniecznym tutaj go omawiać w sensie całościowym.

Natomiast godnym uwagi jest jeden z aspektów tej ewangelizacji, bardzo mocno uwypuklony w omawianym dokumencie. Chodzi o konieczność ewangelizacji kultury. Już na samym początku w *Sapientia christiana* podkreślono konieczność dążenia do tego, „ażeby treść Ewangelii przepajała sposoby myślenia, kryteria ocen i normy działania”, czyli „aby

¹⁶ Sobór Watykański II, Konstytucja dogmatyczna o Objawieniu Bożym *Dei Verbum* (18 listopada 1965), nr 10. W przedmiocie właściwej współpracy Teologów z Magisterium Kościoła warto zwrócić uwagę na Instrukcję Kongregacji Doktryny Wiary *Donum veritatis* z dnia 24 maja 1990, dotyczącej powołania teologa w Kościele.

¹⁷ *Dei Verbum*, n. 12.

¹⁸ Benedykt XVI, Przemówienie do uczestników zgromadzenia plenarnego Papieskiej Komisji Biblijnej, 23 kwietnia 2009. Podobnie papież Franciszek: „Biblia nie jest pięknym zbiorem ksiąg świętych, które należy studiować, lecz Słowem życia, które należy rozsiewać, darem, o którego przyjęcie i rozdawanie prosi Zmartwychwstały, aby było życie w imię Jego” (Przemówienie do Katolickiej Federacji Biblijnej, 26 kwietnia 2019).

¹⁹ Benedetto XVI, Appunti, *La Chiesa e lo scandalo della pedofilia* (24 lutego 2019), dodatek specjalny do czasopisma „Nel frammento” 17 (2019), n. 2, s. 18 (III, 2, akapit 1). Oryginał w języku niemieckim między innymi w <https://www.vaticannews.va/de/papst/news/2019-04/papst-benedikt-xvi-wortlaut-aufsatz-missbrauch-theologie.html>.

²⁰ Zob. Sobór Watykański II, Deklaracja *Gravissimum educationis*, zwłaszcza 10–12; *Kodeks Prawa Kanonicznego*, Księga trzecia, zatytułowana *De Ecclesiae munere docendi* (kan. 747–833, 815–821).

cała ludzka kultura została przeniknięta Ewangelią” (I, 2). W związku z tym zwrócono uwagę na to, że: a) „[...] rozdzwięk pomiędzy wiarą i kulturą stanowi poważną przeszkodę dla ewangelizacji. I przeciwnie, kultura kształtowana duchem chrześcijańskim stanowi narzędzie sprzyjające rozpowszechnianiu Ewangelii” (I, 3); oraz b) „Ewangelia przeznaczona dla wszystkich ludzi (narodów) każdego okresu (historii) i regionu [...] jest zdolna przeniknąć wszystkie kultury, oświecając je światłem Bożego Objawiania, oczyszczając ludzkie obyczaje i odnawiając je w Chrystusie”²¹.

Traktując o obowiązku uniwersytetów i wydziałów kościelnych podejmowania powierzonych im zadań, *Sapientia christiana* domaga się od nich także dialogu „z braćmi odłączonymi i niechrześcijanami, by można było należycie ustosunkować się do problemów powstających w związku z rozwojem nauk” (III, 2), oraz współpracy „również ze specjalistami innych dyscyplin naukowych, zarówno z wierzącymi, jak niewierzącymi, oraz starali się analizować i interpretować ich twierdzenia, a także oceniać je w świetle prawdy objawionej” (III, 3), zaznaczając przy tym, że „takie ustawiczne kontakty z bieżącą rzeczywistością pobudzają również teologów do poszukiwania bardziej właściwego sposobu przekazywania doktryny ludziom współczesnym, żyjącym w różnych kręgach kulturowych” (III, 4²²).

W przepisach dotyczących wydziałów teologicznych czytamy: „Prawda objawiona winna być rozważana również w powiązaniu z osiągnięciami naukowymi bieżącej epoki, [...] także, by jej wykład był – bez zmieniania jednak prawdy – dostosowany do mentalności i charakteru każdej kultury” (art. 68 § 1). Gdy chodzi o wydziały filozofii chrześcijańskiej, *Sapientia christiana* zaznacza, że ich celem „jest również tak formować swoich studentów, aby [...] również byli zdolni do rozwijania chrześcijańskiej kultury i podjęcia owocnego dialogu ze współczesnymi ludźmi” (art. 79 § 2²³). Także odnośnie do wydziałów prawa kanonicznego zaznaczono, że ich celem „jest kultywowanie i rozwój dyscyplin kanonicznych w świetle prawa ewangelicznego” (art. 75²⁴).

Temat kultury i konieczności jej ewangelizacji był zresztą bardzo drogi św. Janowi Pawłowi II i obecny w całym jego nauczaniu. Na szczególną uwagę w tym temacie zasługuje jego przemówienie w siedzibie UNESCO dnia 2 czerwca 1980 r., podczas którego między innymi powiedział: „Człowiek żyje prawdziwie ludzkim życiem dzięki kulturze. [...] Kultura jest właściwym sposobem istnienia i bytowania człowieka. Człowiek bytuje zawsze na sposób jakiejś kultury sobie właściwej, która z kolei stwarza pomiędzy ludźmi właściwą dla nich więź, stanowiąc o międzyludzkim i społecznym charakterze ludzkiego bytowania” (n. 6). Dlatego – zaznaczył na innym miejscu – „wiara, która nie staje się kulturą, jest wiarą nie w pełni przyjętą, nie całkowicie przemyślaną, nie przeżywaną wiernie”²⁵.

Należy przy tym wszystkim nie zapominać, że jeżeli i o ile jakaś „kultura” nie przyczynia się do pełnego rozwoju człowieczeństwa osób, nie jest autentyczną kulturą. Nie trudno zauważyć, że istnieją różne formy „kultury” (czy subkultury), które stanowią agresję na prawa człowieka, a więc nie mogą być uważane za wyraz prawdziwej kultury, chociaż są głęboko zakorzenione w tradycjach narodów czy społeczeństw. Można by wymieniać tutaj szeroką listę: ofiary z ludzi, dyskryminacja i maltretowanie kobiet, aborcja, handel ludźmi, eutanazja, teoria gender, LGBT itd. Chować głowę w piasek wobec takich praktyk w imię różności kulturowej byłoby wielkim błędem²⁶.

Mając to na uwadze, jest rzeczą oczywistą, że wydziały, a tym bardziej uniwersytety kościelne, nie mogą zamykać się w sobie, lecz winny pojmować swoją misję bardzo szeroko, zajmując odważnie kwalifikowane stanowisko, także na forum publicznym, we wszystkich drażliwych problemach współczesnego świata dotyczących społeczno-moralnego bytowania człowieka związanych z prawdami objawionymi, przyczyniając się w ten sposób do tworzenia prawdziwej kultury i broniąc ją przed wszelkimi dewiacjami.

Zakończenie

Zaszczycony przyznaniem mi doktoratu *honoris causa*, nie pozostaje mi nic innego, jak życzyć Papieskiemu Uniwersytetowi Jana Pawła II w Krakowie coraz to większego dynamizmu, zakorzenionego w wierze wszystkich współtworzących go, opartej na współpracy z Urzędem Nauczycielskim Kościoła oraz zmierzającej także do ubogacania współczesnej kultury, która niewątpliwie tego bardzo potrzebuje. ■

²¹ I, 4, zob. też II oraz art. 64 i 68 § 1.

²² Zob. też art. 64 i 68 § 1.

²³ *Veritatis gaudium*, art. 81 § 2.

²⁴ *Veritatis gaudium*, art. 77.

²⁵ *Przemówienie do uczestników Krajowego Kongresu Kościelnego Ruchu Zaangażowania Kulturalnego*, 16 stycznia 1982, nr 2; *List autograficzny, którym została utworzona Papieska Rada Kultury*, 20 maja 1982, akapit 7.

²⁶ Zob. T. Bertone, *La Chiesa e la cultura*, w: G. Boni, E. Camassa, P. Cavana, P. Lillo, V. Turchi (a cura di), *Recte sapere. Studi in onore di Giuseppe Dalla Torre*, G. Giappichelli Editore, Torino 2014, vol. 1, s. 67.

NAGRODY

Nagrodzeni:

Na podstawie art. 138 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustawy o orderach i odznaczeniach postanowieniami Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, na wniosek Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, odznaczeni zostali:

• Złotym Krzyżem Zasługi

1. S. dr hab. Susi FERFOGLIA, prof. UPJPII – za zasługi w rozwijaniu i popularyzowaniu polskiej kultury muzycznej oraz za osiągnięcia w działalności artystycznej i naukowej
2. Prof. dr hab. Kazimierz WOLNY-ZMORZYŃSKI – za zasługi w działalności na rzecz rozwoju nauki

Za zasługi w działalności na rzecz rozwoju nauki:

• Srebrnym Krzyżem Zasługi

1. Ks. dr hab. Michał Jan DROŻDŻ, prof. UPJPII
2. Ks. prof. dr hab. Józef Antoni STALA
3. Ks. prof. dr hab. Bogdan Mariusz STANASZEK

• Brązowym Krzyżem Zasługi

1. O. dr hab. Tomasz Kazimierz GAŁUSZKA
2. Dr Natalia KRUPA

Na podstawie art. 138 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustawy o orderach i odznaczeniach Postanowieniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, na wniosek Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, za wzorowe, wyjątkowo sumienne wykonywanie obowiązków wynikających z pracy zawodowej odznaczeni zostali:

• Medalem Złotym za Długoletnią Służbę

1. Ks. dr hab. Dariusz Zbigniew OKO, prof. UPJPII
2. Dr hab. Włodzimierz Andrzej SIEDLIK, prof. UPJPII
3. Mgr Małgorzata Lucyna WOJEWODA

• Medalem Srebrnym za Długoletnią Służbę

1. Mgr Małgorzata Gabriela GRZYB
2. Dr hab. Józef Cezary KAŁUŻNY
3. Dr hab. Lucyna Maria ROTTER

• Medalem Brązowym za Długoletnią Służbę

1. Dr Grzegorz Krzysztof CHAJKO
2. Dr Barbara Zofia CICIORA-CZWÓRNÓG
3. Dr Sławomir Kazimierz DRYJA
4. Dr hab. Tomasz Zbigniew GRAFF
5. Dr Marek Adam HAŁABURDA
6. S. prof. dr hab. Tereza OBOLEVICH
7. Dr hab. Paweł Jan POLAK, prof. UPJPII

Medale Komisji Edukacji Narodowej za szczególne zasługi dla oświaty i wychowania otrzymali:

1. Dr Maria ŁUSZCZYŃSKA
2. Ks. prof. dr hab. Henryk SŁAWIŃSKI
3. Ks. prof. dr hab. Józef STALA
4. Prof. dr hab. Karol TARNOWSKI

Nagrody rektora za osiągnięcia w pracy naukowo-dydaktycznej i organizacyjnej:

• Wydział Teologiczny

1. Ks. prof. dr hab. Henryk SŁAWIŃSKI
2. Ks. dr hab. Jan DZIEDZIC, prof. UPJPII (prodziekan WT)
3. Ks. dr hab. Roman BOGACZ, prof. UPJPII (prodziekan WT)
4. Ks. dr hab. Stanisław WRONKA

• Wydział Teologiczny – Sekcja w Tarnowie

1. Ks. dr hab. Marek KLUZ, prof. UPJPII (prodziekan WTST)
2. Ks. dr Andrzej DUDEK

• Wydział Filozoficzny

1. O. dr hab. Marek URBAN CSsR (prodziekan WF)
2. Dr hab. Paweł POLAK, prof. UPJPII
3. Ks. dr Miłosz HOŁDA

• Wydział Historii i Dziedzictwa Kulturowego

1. Dr Tomasz GRAFF
2. Prof. dr hab. Wiesław DELIMAT
3. Ks. dr hab. Dariusz TABOR, prof. UPJPII
4. Dr hab. Włodzimierz SIEDLIK, prof. UPJPII

• Wydział Nauk Społecznych

1. Ks. dr hab. Grzegorz GODAWA (prodziekan WNS)
2. Dr hab. Małgorzata DUDA, prof. UPJPII (dyr. IPS)
3. Dr Katarzyna KUTEK-SŁADEK (dyr. INoR)
4. Dr Maria ŁUSZCZYŃSKA (z-ca dyr. IPS)
5. Dr Katarzyna DRĄG (dyr. IDiKS)
6. Mgr Dawid KACZMARCZYK (IDiKS)

• Wydział Prawa Kanonicznego

1. O. dr hab. Piotr SKONIECZNY, prof. UPJPII
2. Ks. dr hab. Piotr KROCZEK, prof. UPJPII (Analecta Cracoviensia)

• Międzywydziałowe Studium Języków Obcych

1. Mgr Maria BANACH (kierownik MSJO)
2. Mgr Agnieszka KOŚCIŃSKA

Nagrody Rektora dla pracowników administracji:

1. Ks. mgr Andrzej LICHOSYT (Kancelarz)
2. Mgr Barbara SKURATOWICZ (INoR)
3. Mgr Dorota LAZAROWICZ (IDiKS)
4. Mgr inż. Piotr OLSZEWSKI (WNS)
5. Mgr Aleksandra PARAFIŃSKA (WT)
6. Dr Anna WAJDA (WT)
7. Mgr Justyna KOSONŃ (WF)
8. Mgr Władysława WĘDZICHA (Biblioteka)
9. Mgr Michał PORA (Biblioteka)
10. Mgr inż. Krzysztof BŁAŻEJEWSKI (Biblioteka)
11. Mgr Urszula KUBICZEK (Erasmus)
12. Mgr Michalina BETLEJ (Kwestor)
13. Mgr Urszula GIZA (Zamówienia publiczne)
14. Mgr Monika MADYDA (Kadry)
15. Mgr Marta MASTYŁO (Rektorat)

Nagrody rektora za prace dyplomowe 2019

(wręczone 18 listopada 2019 r. w sali senackiej UPJPII)

PRACE DOKTORSKIE

• Wydział Filozoficzny

Dr Weronika WOJTANOWSKA
Temat: *Rozum i moralność. Próba rozwinięcia filozofii moralnej Thomasa Nagela o elementy etyki cnót*
Promotor: ks. prof. dr hab. Władysław ZUZIĄK

• Wydział Historii i Dziedzictwa Kulturowego

Dr Marlena HAJDUK
Temat: *Dzieje Pałacu Biskupiego w Krakowie w latach 1815–1894*
Promotor: ks. prof. dr hab. Jacek URBAN

• Wydział Teologiczny

1. Ks. dr Wojciech KRYMIEC
Temat: *Logika a inność Boga w „Teologii Systematycznej” Paula Tillicha*
Promotor: ks. prof. dr hab. Tadeusz DZIDEK
2. S. dr Katarzyna FEDUŚ
Temat: *Modlitwa w życiu i pismach Edyty Stein*
Promotor: ks. prof. dr hab. Wojciech ZYZAK

• Wydział Nauk Społecznych (Instytut Nauk o Rodzinie)

Dr Sylwia ŁASTOWSKA
Temat: *Rodzina jako wspólnota życia i miłości wobec wyzwań współczesności. Krytyczna analiza wybranych materiałów dydaktycznych do nauczania religii w gimnazjum i liceum powstałych po 2011 r.*
Promotor: ks. prof. dr hab. Józef STALA

Promotor pomocniczy: ks. dr Marcin CHOLEWA

PRACE MAGISTERSKIE

• Wydział Filozoficzny

Mgr Ewa JAROMSKA
Temat: *Pytanie jako początek metafizyki – tomizm transcendentálny Emericha Coretha*
Promotor: ks. dr hab. Dariusz OKO, prof. UPJPII

• Wydział Historii i Dziedzictwa Kulturowego

•• Instytut Historii

Mgr Ewelina SKRABACZ
Temat: *Biskup Florian Amand Janowski (1725–1801) i jego krąg rodzinny*
Promotor: dr hab. Marian WOŁKOWSKI-WOLSKI, prof. UPJPII

•• Instytut Historii Sztuki i Kultury

Mgr Piotr MICHAŁSKI
Temat: *Śladami mistrza. W poszukiwaniu obrazów Murilla w Polsce*
Promotor: ks. prof. dr hab. Andrzej WITKO

• Wydział Nauk Społecznych

•• Instytut Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej

Mgr Martyna ROM
Temat: *Misyjność seriali południowokoreańskich i ich rola w Hallyu na podstawie Replay 1988*
Promotor: ks. dr hab. Robert NĘCEK

•• Instytut Nauk o Rodzinie

Ks. mgr Paweł STAWARCZYK
Temat: *Wychowanie do odpowiedzialności ojcostwa w kontekście współczesnych wyzwań cywilizacyjnych*
Promotor: bp prof. dr hab. Janusz MASTALSKI

• Wydział Teologiczny

S. mgr Olena DREMLYUGA
Temat: *Duchowość maryjna Zgromadzenia Panien Ofiarowania Najświętszej Maryi Panny*
Promotor: o. prof. dr hab. Wiesław GOGOLA OCD

• Wydział Prawa Kanonicznego

1. Ks. mgr Wojciech KRYMIEC

Temat: *Apologetyka w Kodeksie Prawa Kanonicznego 1983*

Promotor: ks. dr hab. Piotr KROCZEK, prof. UPJPII

2. Mgr Barbara SMUK

Temat: *Przeszkoda wieku do zawarcia małżeństwa w prawie polskim i prawie kanonicznym*

Promotor: ks. dr hab. Piotr STECZKOWSKI, prof. UR

• Wydział Teologiczny – Sekcja w Tarnowie

1. Ks. mgr Nikodem KOWALCZYK

Temat: *Nierozzerwalność małżeństwa w alocucjach Benedykta XVI do Trybunału Roty Rzymskiej*

Promotor: ks. prof. dr hab. Tomasz ROZKRUT

2. Mgr Bartłomiej KRZYCH

Temat: *Liturgia jako auctoritas w myśli teologicznej św. Tomasza z Akwinu na przykładzie traktatu De Christo w Sumie Teologii*

Promotor: ks. prof. dr hab. Janusz KRÓLIKOWSKI

PRACE LICENCJACKIE (LICENCJAT ZAWODOWY)

• Wydział Filozoficzny

Lic. Jakub STUDZIŃSKI

Temat: *Koncepcja prawa ludzkiego w „Summie Teologicznej” św. Tomasza z Akwinu*

Promotor: ks. dr Marek SOŁTYSIAK

• Wydział Teologiczny

(turystyka religijna)

Lic. Magdalena SZCZYPIÓR

Temat: *Sanktuarium Marki Bożej Mstowskiej w Mstowie. Rys historyczno-architektoniczny i kulturowo-religijny*

Promotor: dr inż. Anna WAJDA

• Wydział Historii i Dziedzictwa Kulturowego

•• Instytut Historii

(historia)

Lic. Adrian KĘDZIERSKI

Temat: *Działalność Powiatowego Komitetu Narodowego w Oświęcimiu w latach 1914–1920*

Promotor: dr Maciej ZAKRZEWSKI

•• Instytut Historii Sztuki i Kultury

(historia sztuki)

1. Lic. Julia CZAJA

Temat: *Francuska skrzyneczka z kości słoniowej ze zbiorów skarbcza katedry na Wawelu*

Promotor: ks. dr hab. Dariusz TABOR, prof. UPJPII

(ochrona dóbr kultury)

2. Lic. Anna LEKSANDER

Temat: *Epitafium Jana Ślupeckiego w kontekście malarstwa późnogotyckiego Małopolski*

Promotor: ks. dr hab. Dariusz TABOR, prof. UPJPII

• Międzyuczelniany Instytut Muzyki Kościelnej

Lic. Aksel Mateusz TULICKI

Temat: *Muzyka podczas celebracji Eucharystii w nadzwyczajnej formie rytu rzymskiego*

Promotor: ks. dr hab. Robert TYRAŁA, prof. UPJPII

• Wydział Nauk Społecznych

•• Instytut Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej

Lic. Katarzyna WYSOCKA

Temat: *Narracja jako nośnik wartości. Analiza zawartości kampanii audiowizualnych*

Promotor: dr Klaudia CYMANOW-SOSIN

•• Instytut Nauk o Rodzinie

Lic. Justyna BIENIARA-WOŹNICKA

Temat (specjalność – terapia zajęciowa): *Wieloaspektowe wychowanie poprzez harcerstwo dzieci i młodzieży w ocenie harcerki i harcerzy Tatrzańskiego Związku Harcerzy w Zakopanem*

Temat (specjalność – poradnictwo i mediacje): *Rola autorytetu w wyborze posługi wolontaryjnej*

Promotor: dr Maria LIGĘZA

•• Instytut Pracy Socjalnej

Lic. Paweł RYNDAK

Temat: *Zadania Zakładów Poprawczych w kwestii przygotowania zawodowego wychowanków do wejścia na rynek pracy*

Promotor: dr hab. Małgorzata DUDA, prof. UPJPII

Najważniejsze informacje o działalności Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie w roku akademickim 2018/2019

opracowała: Marta Mastyló

Wydziały UPJPII w parametryzacji osiągnęły kategorie A i B. Kategorię A wypracowały: Wydział Teologiczny w Krakowie i Wydział Filozoficzny. Oba wiodą prym w skali kraju.

Na Wydziale Teologicznym trzech pracowników uzyskało tytuł profesora, a dwa kolejne postępowania o nadanie takiego tytułu są w toku. Przeprowadzono cztery przewody habilitacyjne, a pięć kolejnych jest w toku, trzy z nich dotyczą pracowników UPJPII.

Prowadzono 11 projektów badawczych dla młodych naukowców i doktorantów WT, realizowanych z dotacji celowej MNiSW przyznanych w roku 2018.

Spośród licznych konferencji realizowanych przez pracowników WT na wspomnienie zasługuje międzynarodowa konferencja *Creatio continua. Ekologia – teologia, oikonomia i nauka o stworzeniu*, której przyświecała idea pokazania dróg i różnych możliwości praktycznego wcielenia w życie wytycznych zawartych w encyklice papieża Franciszka *Laudato si*. Konferencja spotkała się z dużym zainteresowaniem na gruncie międzynarodowym. Cykl pozostaje w kontynuacji.

WT otrzymał grant na realizację projektu badawczego w ramach konkursu DIALOG, pt. *Wielokulturowe dziedzictwo Rzeczypospolitej w kształtowaniu europejskiej mentalności Słowian Europy Środkowo-Wschodniej. Interdyscyplinarne badanie wpływów łacińskich na kulturę bizantyjsko-słowiańską inspirowane 300. rocznicą Synodu Zamojskiego*.

Teologia na UPJPII zajęła drugie miejsce w rankingu „Perspektyw”, Wydział Filozoficzny piąte. Oceniany w 12 kategoriach, Wydział Filozoficzny aż w czterech okazał się najlepiej prowadzonym i osiągającym najlepsze wyniki w kraju. Ranking pokazał również, że spośród wydziałów filozoficznych w Polsce wychowankowie UPJPII najlepiej radzą sobie na rynku pracy. Ponadto wydział ten we współpracy z Niezależnym Samorządnym Związkiem Zawodowym „Solidarność” utworzył Międzynarodowe Centrum Badań nad Fenomenem Solidarności, które zgłębia idee Solidarności. Uruchomił na studiach magisterskich aż 5 specjalizacji. Prowadzi studia magisterskie w języku angielskim, tak dla Polaków, jak i obcokrajowców.

Dzięki dwu programom finansowanym z funduszy Unii Europejskiej Wydział Filozoficzny przyjął 50 studentów z całego świata na studia uzupełniające magisterskie, specjalności: Filozofia i chrześcijaństwo a świat współczesny

oraz Philosophy in English (pierwszy na UPJPII program studiów realizowany wyłącznie w języku angielskim).

Oba wydziały bardzo wyraźnie podążają w kierunku umiędzynarodowienia polskiej nauki. Wydział Filozoficzny (60 proc. umiędzynarodowienia) efektywnie współpracuje ze słowackim Uniwersytetem Konstantyna Filozofa w Nitrze czy Instytutem Filozofii Edyty Stein w Granadzie. Wydział Teologiczny zorganizował w ramach naukowej współpracy z Uniwersytetem Ruhry w niemieckim Bochum międzynarodową konferencję pt. *Kościół wobec osób wykluczonych...*, odbyły się też polsko-niemieckie warsztaty katechetyczne.

Wśród wielu sukcesów pracowników naukowych WF UPJPII należy odnotować, iż s. prof. Teresa Obolevich, kierownik Katedry Filozofii Rosyjskiej i Bizantyjskiej, została członkiem stowarzyszonej Sekcji Filozofii Rosyjskiej Instytutu Filozofii Rosyjskiej Akademii Nauk.

Wydział Teologiczny – Sekcja w Tarnowie, który w ramach kompleksowej oceny jakości działalności jednostek naukowych w Polsce poprzednim razem został zaliczony do jednostek kategorii B, pośród wydziałów teologicznych otrzymał jednak najwyższą ocenę za pierwsze i najważniejsze kryterium nazwane „Osiągnięcia naukowe i twórcze”, co stawia go w czołówce wydziałów nauk humanistycznych w Polsce.

Należy nadmienić, że w roku akademickim 2018/2019 Nagrodę FENIKS 2019 w kategorii „seria wydawnicza/dzieła zebrane” przyznano za serię „Ministerium Expositions”, „Nauka, mądrość i powołanie”, „Powołanie, konsekracja i posłanie”, „Tajemnica Trójjedynego”, „Syn Boży i nasz Zbawiciel”, „Światło Chrystusa i sakrament zbawienia” autorstwa ks. prof. dr. hab. Janusza Królikowskiego, dziekana Wydziału Teologicznego – Sekcja w Tarnowie, wydaną przez Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II.

Wydział Prawa Kanonicznego ten rok akademicki poświęcił w głównej mierze na dostosowywanie prac Wydziału do nowej konstytucji apostolskiej papieża Franciszka *Veritatis gaudium*, wytycznych Kongregacji Wychowania Katolickiego związanych z tą konstytucją oraz Instrukcji tej Kongregacji dotyczącej nauczania prawa kanonicznego w świetle reformy procesowej papieża Franciszka oraz do nowej Ustawy o szkolnictwie wyższym i nauce.

Wydział ten podjął uchwałę o nadaniu przez UPJPII godności doktora honoris causa JE kard. Zenonowi Grocholewskiemu.

Docenieni zostali pracownicy Wydziału: ks. dr hab. Piotr Kroczek, prof. UPJPII, został wybrany do Rady Doskonałości Naukowej w dyscyplinie naukowej prawa kanonicznego; dr Aleksandra Brzemia-Bonarek wraz z mężem zostali powołani przez papieża Franciszka na członków nowej Dykasterii ds. Świeckich, Rodziny i Życia; o. dr hab. Piotr Skonieczny OP został rzecznikiem dyscyplinarnym ministra na lata 2019–2022, z kolei studenci WPK UPJPII w Krakowie zdobyli pierwsze miejsce, tak indywidualnie, jak i drużynowo, w „Ogólnopolskim Konkursie Prawa

Kanonicznego” zorganizowanym przez Wydział Prawa Kanonicznego UKSW w Warszawie w marcu 2019 r.

Dużym zainteresowaniem cieszyło się zorganizowane przez WPK UPJPII wydziałowe sympozjum naukowe *Biorę sobie ciebie za żonę/męża... Co dzisiaj mają na myśli narzeczeni?*

Wydział Historii i Dziedzictwa Kulturowego UPJPII to nowe kierunki, konferencje, sympozja, warsztaty dla młodzieży (m.in. „Uniwersytet Młodego Odkrywcy”) oraz unijne, wielomilionowe granty dofinansowujące projekty, których celem jest zachowanie i propagowanie narodowego dziedzictwa kulturowego.

Dzięki projektom unijnym doposażona została Pracownia Inwentaryzacji i Digitalizacji zabytków UPJPII (WHiDK) prowadząca aktualnie projekt „Sakralne Dziedzictwo Małopolski”. Finalizowany projekt zakładał digitalizację najcenniejszych dzieł sztuki (3319 dzieł sztuki) z niemal 170 małopolskich kościołów oraz ich publikację na powstającym w tym celu portalu internetowym.

Wszystko wskazuje na to, że UPJPII będzie kontynuował te prace, tym razem już w skali kraju, nie tylko Małopolski.

W latach 2017–2020 Uniwersytet realizuje również projekt związany z konserwacją dziedzictwa kapituły finansowany ze środków unijnych: „Konserwacja unikatowych w skali światowej zabytków związanych z historią Krakowskiej Kapituły Metropolitalnej oraz udostępnienie ich w przestrzeni wystawienniczej w postaci interaktywnej multimedialnej ekspozycji dostosowanej do potrzeb różnorodnych grup docelowych. Oś 6 Dziedzictwo Regionalne, Działanie 6.1 Rozwój dziedzictwa kulturowego i naturalnego, Poddziałanie 6.1.1 Ochrona i opieka nad zabytkami – kierownik dr Natalia Krupa”.

Celem bezpośrednim realizacji przedmiotowego projektu jest konserwacja zabytków związanych z historią Krakowskiej Kapituły Katedralnej. Głównym zadaniem jest natomiast finalizacja prac konserwatorskich w Kapitularku Krakowskiej Kapituły Katedralnej poprzez wykonanie konserwacji tkanin obiciowych ze ścian tego pomieszczenia.

Uczelnia realizuje również projekt, którego efektem będzie digitalizacja zbiorów (muzykaliów) Krakowskiej Kapituły Katedralnej.

Projekt „Uniwersytet Młodego Odkrywcy – Historia ma przyszłość” – warsztaty historyczne dla młodzieży, organizowany przez Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie, jest z kolei realizowany w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Jest to projekt edukacyjny dla grup młodzieży ze szkół współpracujących z Wydziałem Historii i Dziedzictwa Kulturowego Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, realizowany w dwóch rocznych cyklach z zastosowaniem nowoczesnej formuły blended learning. Osobno prowadzone były Warsztaty Historyczne dla Młodzieży szkół średnich.

Warto też wspomnieć o tym, że studenci kierunku „turystyka i zarządzanie dziedzictwem” na Wydziale

Historycznym UPJPII w Krakowie wzięli udział w warsztatach V4. Gospodarze w ramach warsztatów gościli kolegów z Uniwersytetu Karola w Pradze, z Uniwersytetu Pavla Jozefa Šafárika w Košiciach oraz Gál Ferenc Főiskola w Szeged. Uczestnicy pochyliłi się nad poszukiwaniem znaków i symboli wspólnych dla tożsamości narodowych krajów Grupy V4. Warsztaty realizowane były w ramach grantu „Semiologiczny, historyczny i kulturowy aspekt tożsamości narodowej na przykładzie krajów Grupy Wyszehradzkiej”.

Dziewięciu wykładowców WHiDK uzyskało certyfikat z tutoringu akademickiego „Szkola Tutorów” Collegium Wratislaviense.

Ks. prof. dr hab. Józef Marecki powołany został przez MNiSW do Rady Narodowego Rozwoju Humanistyki na

drugą kadencję, dr hab. Lucyna Rotter w skład Komisji Ewaluacji Nauki, dr Paweł Krokosz został członkiem Komisji Historii Wojen i Wojskowości PAU.

WHiDK to również prężna działalność Międzywydziałowego Instytutu Muzyki Kościelnej, którego udziałem stały się m.in. koncerty upamiętniające 40. rocznicę pontyfikatu Jana Pawła II: 4 X 2018 w Jasle, 9 X 2018 w Rzymie. Instytut był organizatorem i brał udział w XIV Dniach Muzyki Kościelnej Archidiecezji Krakowskiej, V Mariackiego Festiwalu Muzyki Organowej, wykładowcy Instytutu zwieńczyli 2018 rok nagraniem płyty *Solowa Muzyka Organowa na Boże Narodzenie*. ■

Wydział Nauk Społecznych, jak w poprzednich latach, cieszył się ogromnym zainteresowaniem młodzieży podczas rekrutacji, popularny był zwłaszcza – Instytut Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej, wyjątkowy w skali kraju. Dzięki pracownikom naukowym, proponowanym przez nich projektom i zapleczu dydaktyczno-technicznemu studenci Instytutu zdobywają szlify dziennikarskie nie tylko w teorii, ale i w praktyce, a co najważniejsze – formowani są zgodnie z w duchem patrona Uczelni, co daje wyraz w rozlicznych wydarzeniach inicjowanych i realizowanych przez nich w toku studiów.

WNS UPJPII to mnóstwo inicjatyw, np. inicjowanie akcji w domach pomocy społecznej, hospicjach, akcje oddawania krwi, mikołajki dla dzieci z rodzin zastępczych, czy choćby radosne chwile, których przepełnieni pomysłami młodzi ludzie dostarczyli nawet pracownikom administracyjnym UPJPII (św. Mikołaj, Dzień Kobiet itd.).

Wydział rozpoczął rok akademicki 2018/2019 z nowymi specjalnościami. Uzyskał zgodę na otwarcie studiów drugiego stopnia o profilu praktycznym na kierunku pedagogika, prowadzonych w trybie stacjonarnym o specjalnościach: resocjalizacja z socjoterapią i tanatopedagogika.

Kongregacja ds. Edukacji Katolickiej w marcu 2019 r. wyraziła zgodę na uruchomienie w Instytucie Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej nowego kierunku kształcenia – komunikowanie promocyjno-wizerunkowe, reklama, branding, public relations – jako studia drugiego stopnia od roku akademickiego 2020/2021.

Pracownicy WNS zasiadają w gremiach najważniejszych polskich komisji i rad, dość wymienić m.in.:

dr hab. Małgorzata Duda, prof. UPJPII – Zespół Monitorujący ds. Ofiar Przemocy w Rodzinie przy Ministrze Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (kadencja 2017–2020) – praca na rzecz nowelizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, członkini w Radzie ds. Polityki Senioralnej na kadencję 2016–2020 przy Ministrze Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej – udział w przygotowaniach programów na rzecz seniorów w Polsce; **dr Katarzyna Wojtanowicz** – członkini Regionalnej Komisji Egzaminacyjnej ds. stopni specjalizacji zawodowej pracowników socjalnych z ramienia województwa małopolskiego; **ks. dr hab. Michał Drożdż**, prof. UPJPII – konsultor Rady ds. Środków Społecznego Przekazu przy Komisji Episkopatu Polski, Członek Zarządu i Skarbnik Rady Doskonałości Naukowej; **ks. prof. dr hab.**

Wojciech Misztal oraz **dr Katarzyna Drąg** – członkowie Komisji Medioznawczej Polskiej Akademii Umiejętności.

Uniwersytet Trzeciego Wieku – na UPJPII w Krakowie dynamicznie rozwija się liczący niemal sześćset słuchaczy Uniwersytet Trzeciego Wieku. Obecnie realizuje on projekt „Aktywny senior z przyszłością”, który otrzymał dofinansowanie w wysokości miliona złotych w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Przykładem, że UTW UPJPII święci triumfy popularności, niechaj będzie postawa najstarszej studentki (11 listopada 2018 r. skończyła 100 lat, równolatka Niepodległości), która nie wyobraża sobie zakończenia edukacji, a którą to, po 7 latach zwieńczonego sukcesem pogłębiania wiedzy na Uczelni, pragnie kontynuować, tym razem w kierunku łaciny i greki.

UTW to przykład kilkuset osób, dla których studia na UPJPII to pogłębianie wiedzy teologicznej, filozoficznej, chęć pogłębiania wiary w rozumieniu Biblii, a co za tym idzie – nauki Kościoła.

Biblioteka Główna UPJPII w Krakowie – w Bibliotece Głównej trwa kontynuacja prac związanych z tworzeniem Biblioteki Cyfrowej, w ramach której utworzono kolekcję – Repozytorium – zawierającą publikacje pracowników naukowych Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie (książki, rozdziały, artykuły, recenzje i sprawozdania). Celem repozytorium jest pozyskanie i upowszechnienie dorobku naukowego oraz badań prowadzonych na uniwersytecie. Publikacje naukowe wzbogacone o metadane (opis bibliograficzny, słowa kluczowe, prawa autorskie i in.) digitalizuje się i udostępnia zgodnie z wymogami prawa autorskiego. Dodatkowo rozpoczęto skanowanie i dodawanie do Biblioteki Cyfrowej posiadanych przez Bibliotekę Główną starych druków.

Łączna liczba czytelników (stan na 17.09.2018 r.) – ok. 6 mln Czytelników.

Liczba publikacji (stan na 17.09.2018 r.) – 4 638.

Wszystkie zawarte w Bibliotece Cyfrowej dokumenty widoczne są w zasobach Federacji Bibliotek Cyfrowych oraz Bielefeld Academic Search Engine. ■

Pielgrzymka wspólnoty akademickiej UPJPII do Kalwarii Zebrzydowskiej

(30 IX 2019)

tekst: Marta Mastyło

zdjęcia: Marta Mastyło, Łukasz Rzepka

Pielgrzymka wspólnoty akademickiej, która corocznie poprzedza inaugurację nowego roku akademickiego, rozpoczęła się powitaniem wszystkich przybyłych do Kalwarii Zebrzydowskiej przez JM Rektora UPJPII, ks. prof. zw. dr hab. Wojciecha Zyzaka, który zapowiadając wykład poprzedzający mszę św., przypomniał m.in., iż w tym roku przypada 20. rocznica ogłoszenia przez papieża Jana Pawła II św. Edyty Stein (wraz ze św. Brygidą Szwedzką i św. Katarzyną ze Sieny) patronką Europy. Wykład *Wizja Europy według Edyty Stein* wygłosiła prof. zw. dr hab. Anna Grzegorzczak – dyrektor Centrum Badań im. Edyty Stein Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. „Filozoficzna droga Edyty Stein – mówiła – wpisana jest w jedność życia i filozofii, a dopełniona została przez doświadczenie sacrum, doświadczenie krzyża. W dopełnieniu tej filozofii i wyborów życiowych Edyta Stein uznaje wiarę za wiedzę pewną i absolutną zarazem”. Na swej drodze filozoficznej i życiowej Edyta Stein usłyszała wołanie bytu, wołanie Boga i odpowiedziała na to wołanie darem z siebie, a jej filozofia cała przeświecona była ewangelią.

Przed mszą św. przywitał pielgrzymów kustosz kalwaryjskiego sanktuarium – o. Konrad Cholewa OFM. Przywołał

on słowa kard. Karola Wojtyły wypowiedziane w sanktuarium w 1978 r.: „Gorąco wam życzę, aby Chrystus był waszym światłem z dnia na dzień, i żeby ta światłość świeciła w ciemnościach, bo wiele jest ciemności w naszym życiu. Chodzi o to, ażeby ciemności nas nie ogarnęły...”. Spotkaliśmy się, aby przyjąć światło od Maryi, światło, którym jest Chrystus” – mówił o. kustosz.

Mszę św. koncelebrowanej przewodniczył rektor UPJPII, ks. prof. Wojciech Zyzak, homilię wygłosił ks. dr Andrzej Tarasiuk, rektor Wyższego Seminarium Duchownego Archidiecezji Krakowskiej, który wskazał, iż rozpoczynając, już niebawem, nowy rok akademicki, wspólnota UPJPII przybywa do sanktuarium kalwaryjskiego, „by Chrystus umocnił nas, abyśmy stawali się coraz bardziej Jego uczniami-misjonarzami, Jego przyjacielami, którzy nie tylko Go słuchają, ale zachowują Jego naukę”. Zwrócił też uwagę, iż „ten kto wie, że Bóg jest Miłością do człowieka, ten potrafi mu zaufać”, a idąc dalej w swojej refleksji, wskazał, iż pycha rodzi podziały i poczucie bycia lepszym od innych, a tylko poznanie Boga może uczynić pokornym, i tylko pokora prowadzi do Jego poznania, ponieważ miłość jest pokorna. Jezus zmienia optykę patrzenia, wskazując, że wielkość

osiąga się poprzez pokorę, zrozumienie, miłość i służbę, i że tylko pokora jest drogą do zbawienia.

Po przerwie na poczęstunek oddano się wspólnej modlitwie Drogi Krzyżowej na kalwaryjskich drózkach. Pobyt w Kalwarii zakończyło odmówienie Koronki do Miłosierdzia Bożego w Kaplicy Cudownego Obrazu Matki Bożej Kalwaryjskiej.

Pielgrzymka do sanktuarium w Kalwarii Zebrzydowskiej, miejsca tak bliskiego patronowi uniwersytetu, była powro-

tem do dawnej, kilkudziesięcioletniej tradycji uczelni. Przez ostatnie lata o łaskę intelektualnego wzrastania i dobre owoce nadchodzącego nowego roku akademickiego modlono się bowiem w Sanktuarium św. Jana Pawła II w Krakowie.

Ten rok akademicki dla UPJPII jest szczególny – uczelnia obchodzi 10. rocznicę przemianowania Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie na Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie. ■

Lubię patrzeć, jak wschodzi słońce – przedpremierowy pokaz filmu o Janie Pawle II w Rzymie

(24 X 2019)

tekst, zdjęcia: Paulina Guzik

WRzymie odbył się przedpremierowy pokaz filmu *Lubię patrzeć, jak wschodzi słońce* o życiu intelektualnym Jana Pawła II, wyprodukowanego przez Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie w koprodukcji z Telewizją Polską.

Przedpremierowy pokaz odbył się w auli, w której Karol Wojtyła słuchał wykładów podczas swoich studiów na Uniwersytecie św. Tomasza z Akwinu (Angelicum) w Rzymie.

Na premierze obecni byli szczególnie goście: prof. Stanisław Grygiel – filozof, wieloletni współpracownik i przyjaciel Jana Pawła II, a także ponad 100 osób z polskiego środowiska w Rzymie, m.in. szef rzymskiej Fundacji Jana Pawła II ks. Krzysztof Wieliczko, także rektor Instytutu Polskiego ks. Adam Sycz.

O prof. Michał Paluch, rektor Angelicum, powiedział po pokazie: „Jest to film szalenie syntetyczny, który w ciągu 52 minut mówi nam wszystko o Janie Pawle II”. Ks. prof. Józef Stala, prorektor UPJPII obecny na pokazie zaznaczył, że ten film trzeba zobaczyć, aby na nowo zakochać się w Janie Pawle II i zobaczyć na nowo, jak wschodzi słońce nad znajomością jego dzieł.

„Wyprodukowaliśmy ten film – mówi reżyser i autorka scenariusza dr Paulina Guzik – bo w obliczu stulecia urodzin Jana Pawła II nie wystarczy, że będziemy kochać Jana

Pawła II, nie wystarczy, że będzie w naszych sercach, on musi wejść na nowo w nasze myśli, w nasze umysły. Film przedstawia dzieła Jana Pawła II jako filozofa, opowiada historię teologii ciała, pokazuje niezwykłą więź z Chrystusem, jaką miał Wojtyła. Ale przede wszystkim przedstawia więź z ludźmi”.

John Allen, jeden z najwybitniejszych i najbardziej znanych watykanistów na świecie, obecny na pokazie powiedział, że ponieważ wcześniej stracił ojca, to Jan Paweł II ojca mu zawsze zastępował i uczył go, jak być mężczyzną: „Przeczytałem setki książek o papieżu, widziałem o nim setki filmów w czasie 30 lat mojej kariery – to był tytan świata, genialny filozof, genialny humanista. Ale przede wszystkim to był człowiek, który najbardziej cenił sobie międzyludzkie kontakty, kochał człowieka. Ten film pokazuje to w najbardziej unikatowy sposób, jaki kiedykolwiek widziałem w jakimkolwiek filmie” – zaznaczył Allen.

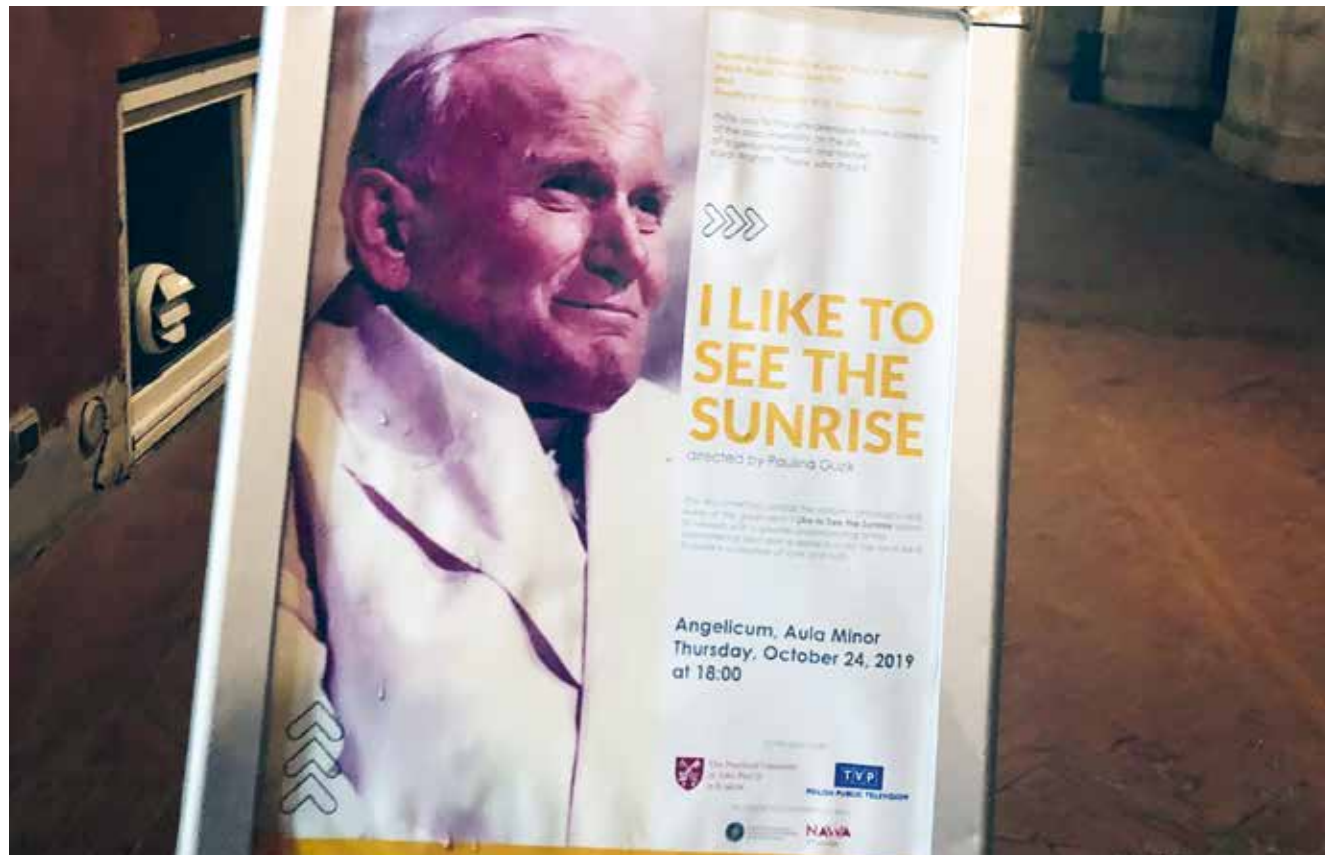
Prof. Stanisław Grygiel, który wraz z żoną Ludmiłą obecny był na pokazie, ze wzruszeniem mówił: „Odżyły we mnie wspomnienia, odżyła przyjaźń, która nauczyla mnie, jak żyć i jak myśleć, bo to idzie razem w parze, i jak kochać, a to nie jest takie łatwe – pogodzić to wszystko, nie tyle pogodzić, ile uczynić z tego jedną całość – z myślenia, z życia,

z miłości. A to tutaj wychodziło. Ten, kto oglądał film, nawet jeżeli nie spotkał w życiu papieża, może nawet nie zna jego myśli, ale musiał zdać sobie sprawę, że chodzi o rzeczy fundamentalne, bez których nie warto żyć, nie warto myśleć i nie warto kochać”.

Rektor Angelicum dodał: „Jak muszę zmierzyć się z jakimś ważnym tematem, to często – myślę sobie – że ważne, żeby znaleźć taką nitkę, która rozpruje całą tkaninę... I to jest duża sztuka. Ja myślę, że ten film ma taką cechę, że udało się znaleźć nitkę, która pozwala rozpruć całą tkaninę,

właściwą perspektywę, aby oświetlić postać Jana Pawła II. Jego poszukiwanie prawdy o ludzkiej miłości jest kluczem do całego pontyfikatu”.

W filmie, oprócz prof. Grygiela, występują: George Weigel – biograf Papieża Jana Pawła II, Danuta Rybicka – autorka pseudonimu „Wujek” i jedna z najbliższych papieżowi osób w Środowisku – prof. Teresa Malecka (Środowisko), a także o. prof. Jarosław Kupczak oraz prof. Rocco Buttiglione. ■

XIV Dni Jana Pawła II – „Uniwersytet”

opracowała: Marta Mastyló

zdjęcia: Krzysztof Mleczko

Po raz 14. w dniach 5–7 listopada odbyły się w Krakowie Dni Jana Pawła II. Ich celem jest upamiętnianie postaci Świętego Jana Pawła II i popularyzacja jego dziedzictwa w społeczności akademickiej Krakowa i całej Małopolski.

Dni Jana Pawła II to inicjatywa podjęta przez Kolegium Rektorów Szkół Wyższych Krakowa, którzy dostrzegli potrzebę zainicjowania przedsięwzięcia, które łączyłoby środowisko akademickie Małopolski w celu upamiętnienia postaci Ojca Świętego Jana Pawła II, popularyzowało ogromne dziedzictwo naukowe i artystyczne, jakie po sobie pozostawił. Decyzja o organizacji pierwszych Dni Jana Pawła II została podjęta w 2006 r. Organizatorami są krakowskie uczelnie oraz wyższe szkoły z Nowego Targu, Tarnowa, Krosna, Oświęcimia, Sanoka, Centrum Jana Pawła II „Nie lękajcie się”, Instytut Dialogu Międzykulturowego im. Jana Pawła II – Ośrodek Dokumentacji i Studium Pontyfikatu w Rzymie. Przewodniczącym Komitetu Organizacyjnego jest o. prof. dr hab. Jarosław Kupczak OP, pracownik naukowy UPJPII w Krakowie, dyrektor ośrodka Badań nad Myślą Jana Pawła II. Tematy, bliskie Janowi Pawłowi II, podejmowane podczas Dni to kolejno: 2006 – „Prawda”, 2007 – „Dobro”, 2008 – „Piękno”, 2009 – „Wiara i nauka”, 2010 – „Wolność”, 2011 – „Godność”, 2012 – „Dialog”, 2013 – „Mądrość”, 2014 – „Nadzieja”, 2015 – „Świętość”, 2016 – „Miłosierdzie”, 2017 – „Prawa człowieka i prawa narodów”, 2018 – „Niepodległość”.

Hasło przewodnie tegorocznej edycji Dni Jana Pawła II brzmiało „Uniwersytet” i temu poświęcona została głów-

na sesja naukowa, na którą złożyły się wykłady, ale i debaty z udziałem rektorów krakowskich uczelni wyższych. Dr Paulina Guzik (UPJPII) pytała rektorów o to, jakie zadanie w niesieniu dziedzictwa Jana Pawła II mają uniwersytety? Czy w pełni wykorzystujemy gigantyczną spuściznę, jaką zostawił nam w wielu dziedzinach?

Odbyła się także konferencja naukowa *Plus ratio quam vis. Uniwersytet w nauczaniu Jana Pawła II oraz wobec zadań współczesności* (Akademia Ignatianum w Krakowie) oraz sesja *Encyklika Redemptor hominis a wyzwania dzisiejszego czasu* (Międzynarodowe Towarzystwo Naukowe Fides et Ratio, Klasztor oo. Franciszkanów w Krakowie), jak również Międzynarodowa Sesja Naukowa *Muzyka wobec poezji i nauczania Karola Wojtyły i Jana Pawła II, cz. X* (Akademia Muzyczna w Krakowie).

Dni Jana Pawła II to sympozja, ale także imprezy o charakterze kulturalnym i artystycznym. Rozpowszechnianiu wiedzy o Janie Pawle II, zwłaszcza wśród młodych ludzi, służą towarzyszące Dniom konkursy – literacki i fotograficzny oraz koncert pod dyr. Stanisława Krawczyńskiego w kościele Świętych Apostołów Piotra i Pawła, podczas którego można było wysłuchać utworów J. Ruttera i H. J. Batora. XIV Dni Jana Pawła II tradycyjnie zakończyła Eucharystia w Sanktuarium Świętego Jana Pawła II na Białych Morzach (7.11.2019 r.) pod przewodnictwem metropolity krakowskiego. Po mszy św. laureatom konkursów zostały wręczone atrakcyjne nagrody. ■

Akademicki Dzień Pamięci

(6 XI 2019)

tekst, zdjęcia: Marta Mastyło

Akademicki Dzień Pamięci w 80. rocznicę Sonderaktion Krakau rozpoczęło poranne spotkanie delegacji krakowskich uczelni przy bramie cmentarza Rakowickiego. Po słowach powitania przez JM Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego, prof. Wojciecha Nowaka, przypomnieniu idei i wydarzeń Akademickiego Dnia Pamięci przedstawiciele wspólnot akademickich Krakowa udali się do miejsc spoczynku profesorów swoich uczelni.

JM Rektor UPJP II ks. prof. dr hab. Wojciech Żyzak wraz z przedstawicielami pracowników UPJPII i samorządu studenckiego wspólnie odmawiali modlitwę, złożyli kwiaty, zapalili znicze, by uczcić pamięć zmarłych Profesorów, którzy spoczęli na cmentarzu Rakowickim, Salwatorskim, w kościele św. Floriana, Świętych Apostołów Piotra i Pawła, na cmentarzu parafialnym w Bibicach.

Od 2015 r. Dzień Pamięci obchodzony jest wspólnie z innymi uczelniami krakowskimi jako Akademicki Dzień Pamięci. Modlimy się tego dnia w intencji ofiar Sonderaktion Krakau w 80. rocznicę aresztowania pracowników naukowych Uniwersytetu Jagiellońskiego i innych uczelni Krakowa, poległych podczas wojny. W czasie Eucharystii Miłosiernemu Bogu polecamy zmarłych profesorów, pracowników, współpracowników, doktorantów i studentów oraz przyjaciół wyższych uczelni Krakowa i Małopolski. Rektor UPJPII zaprosił do udziału we mszy św. także w intencji tych, których nasza wspólnota żegnała w minionym roku akademickim. Mszę św., będącą częścią uroczystości obchodzonego Akademickiego Dnia Pamięci, odprawił w uniwersyteckiej kolegiacie św. Anny w Krakowie ks. prof. dr hab. Tadeusz Panuś. Oprawę muzyczną zapewnił chór UPJPII „Psalmodia”.

Uniwersytet Papieski Jana Pawła II pożegnał w minionym roku akademickim:

Ks. prof. dr hab. Jana Dyducha – rektora Papieskiej Akademii Teologicznej w latach 2004–2010 (17 XI 2018)

Bp. Tadeusza Pieronka – rektora Papieskiej Akademii Teologicznej w latach 1998–2004 (27 XII 2018)

Martę Dąbkowską – studentkę UPJPII /Nauki o rodzinie WNS UPJPII (22 II 2019)

Tadeusza Szymę – reżysera, krytyka filmowego, wykładowcę UPJPII (5 IV 2019)

Malwinę Pawłaszczuk – studentkę UPJPII /IDiKS WNS UPJPII (15 VIII 2019)

Ks. kan. Stanisława Bzowskiego – wieloletniego wykładowcę na Wydziale Teologicznym naszej uczelni (25 VIII 2019)

Ks. prof. dr hab. Alojzego Drożdża – wykładowcę Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, byłego rektora Wyższego Seminarium Duchownego w Tarnowie (27 IX 2019)

Dziękujemy dobremu Bogu za dzieła życia tych, którzy wyprzedzili nas w drodze do Nieba. ■

Śladami Sonderaktion Krakau – in memoriam prof. Andrzeja Małeckiego

tekst: Aleksandra Gaj, Michał Sobarnia, Adrian Kędziński
zdjęcia: Adrian Kędziński

W dniach 14–18 listopada 2019 r. przedstawiciele KN „Phronesis” Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie na zaproszenie dr. Marcina Chorążkiego wzięli udział w objeździe naukowym nazwanym Wyprawą Akademicką „Śladami Sonderaktion Krakau – in memoriam prof. Andrzeja Małeckiego”. Wydarzenie to zostało zorganizowane przez Stowarzyszenie NE CEDAT ACADEMIA oraz krakowski oddział Instytutu Pamięci Narodowej dla uczczenia 80. rocznicy podstępnego aresztowania uczonych krakowskich uczelni w tzw. „Aktion gegen Universitäts-Professoren” (6 listopada 1939 r.). Trasa objazdu wiodła przez Kraków – Wrocław – KL Sachsenhausen – KL Dachau – KL Mauthausen-Gusen, a w głębszym zrozumieniu historii aresztowanych profesorów pomógł udział w wyprawie członków ich rodzin.

Wyprawę rozpoczęliśmy w historycznej Sali 56 (dawna 66) Collegium Novum od wysłuchania krótkiego wykładu prezesa stowarzyszenia, dr Moniki Małeckiej. Następnie po symbolicznym pobraniu ziemi spod Dębu Wolności (rosnącego przed głównym gmachem UJ), udaliśmy się na mszę św. w Kolegiacie Akademickiej św. Anny, gdzie ks. abp Marek Jędraszewski podziękował organizatorom i uczestnikom tej szczególnej pielgrzymki za podjętą „misję prawdy i pamięci”.

Następnego dnia, podczas Święta Nauki Wrocławskiej, wraz z przedstawicielami lokalnego świata akademickiego złożyliśmy wiązanki pod tablicami upamiętniającymi pobyt profesorów we wrocławskim więzieniu w dniach 10–27 listopada 1939 r. Późnym wieczorem dotarliśmy do Berlina, aby

rano udać się na stację kolejową Sachsenhausen Nordbahn – miejsca przywiezienia krakowskich profesorów – by rozpocząć marsz do bramy byłego niemieckiego obozu koncentracyjnego Sachsenhausen. Kulminacyjnym punktem dnia była msza św. oraz apel pamięci odczytany w pustym miejscu po barakach „profesorskich” nr 45 i 46, w trakcie którego m.in. odczytano nazwiska aresztowanych uczonych z Wydziału Teologicznego UJ (kolebki naszej uczelni). Byli nimi: ówczesny dziekan Wydziału ks. Tadeusz Glemma, ks. Józef Archutowski, ks. Antoni Bystrzonowski, ks. Józef Kaczmarczyk, ks. Tadeusz Kruszyński, ks. Jan Krzemieniecki, ks. Konstanty Michalski, ks. Marian Michalski, ks. Jan Salamucha, ks. Władysław Wicher. Zwieńczeniem dnia było spotkanie w ambasadzie RP w Berlinie z konsulem generalnym Piotrem Golemą.

W kolejnym dniu, po krótkim zwiedzaniu Norymbergi, dotarliśmy do KL Dachau. W tym wyjątkowym miejscu przy bloku nr 28, gdzie więziono duchownych, w tym księży jezuitów, odczytaliśmy apel pamięci i zapaliliśmy znicze. Po mszy św. z udziałem miejscowej Polonii na zaproszenie konsula RP Andrzeja Osiaka udaliśmy się do polskiej placówki w Monachium.

Ostatnim punktem naszej pielgrzymki był KL Mauthausen-Gusen, kompleks obozów położony na terenie Austrii. Uczestnicy wyprawy są bardzo wdzięczni organizatorom za możliwość żywego doświadczenia historii, które stało się przyczynkiem do głębokich refleksji. ■

„Filozofia i chrześcijaństwo a świat współczesny” – realizacja międzynarodowego programu studiów magisterskich na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie

tekst: Kamil Trombik
zdjęcie: Elena Shustik

W roku akademickim 2019/2020 Wydział Filozoficzny Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie podjął się realizacji międzynarodowego programu studiów filozoficznych, otwierając w ramach cyklu magisterskiego (studia stacjonarne II stopnia) specjalność – „filozofia i chrześcijaństwo a świat współczesny”. Projekt jest finansowany ze środków Unii Europejskiej, a funkcję kierownika pełni ks. dr hab. Jarosław Jagiełło, prof. UPJPII, dziekan Wydziału Filozoficznego UPJPII. W skuteczną realizację projektu od strony formalno-administracyjnej zaangażowane są również inne osoby, m.in. kvestor Michalina Betlej, Anna Malińska-Łagudza, Justyna Kosoń, Nelia Titova, a z kadry naukowej Wydziału Filozoficznego – s. prof. dr hab. Teresa Obolevitch, ks. dr hab. Wojciech Grygiel, prof. UPJPII, i dr Karol Petryszak.

Studia umożliwiają rozwijanie zainteresowań i kompetencji naukowych, szczególnie w zakresie relacji współczesnej myśli chrześcijańskiej do filozofii, nauk matematyczno-przyrodniczych oraz szeroko rozumianej humanistyki. W programie przewidziano bogatą ofertę zajęć integracyj-

nych oraz unikalnych kursów, rozwijających cenne dziś umiejętności, jak m.in. zdolność kreatywnego, a zarazem krytycznego i racjonalnego myślenia w kontekście różnych wyzwań płynących ze strony współczesności. Studia prowadzone są w językach polskim i rosyjskim, a jednym z celów projektu jest przygotowanie absolwentów zagranicznych do podjęcia pracy w Polsce.

W ramach międzynarodowego programu kształcenia studia podjęło 27 osób pochodzących z Ukrainy, Rosji, Białorusi i Kirgistanu. Podjęcie studiów poprzedzone było uczestnictwem w Szkole Letniej, która odbywała się w dniach 11.09.2019–1.10.2019. Program Szkoły Letniej obejmował m.in. kursy językowe, kluczowym elementem były również zajęcia integracyjne, w ramach których studenci mieli okazję zwiedzić Wadowice – miasto rodzinne patrona naszej uczelni, Jana Pawła II – a także wypocząć w Zakopanem i poznać bliżej Kraków.

Od października studenci biorą udział w zajęciach prowadzonych na naszym Uniwersytecie. W realizację programu studiów zaangażowani są nie tylko pracownicy naukow-

Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II, ale również uznani wykładowcy spoza Polski. W pierwszym semestrze zajęcia prowadził prof. Ruslan Loshakov, który w ostatnich latach pracował m.in. na Uniwersytecie w Uppsali (Szwecja). Przewidziane są kolejne wykłady i ćwiczenia, które w następnych semestrach będą prowadzili zagraniczni profesorowie.

Więcej informacji na temat projektu – w tym szczegóły dotyczące finansowania, program studiów oraz obszerną foto- i videorelację ze Szkoły Letniej (autorstwa Volodimira Titova) – znaleźć można na stronach internetowych uczelni:

1) <https://wf.upjp2.edu.pl/wydzial/projekty-ue/filozofia-i-chrzescijanstwo-a-swiat-wspolczesny>

2) <http://www.upjp2.edu.pl/filozofia-i-chrzescijanstwo-swiat-wspolczesny-realizacja-miedzynarodowego-programu-studiow>

Naszym Studentom programu „filozofia i chrześcijaństwo a świat współczesny” życzymy miłego pobytu w Polsce, wielu sukcesów na polu naukowym i satysfakcji z podjęcia studiów! ■

Sakralne Dziedzictwo Małopolski dostępne w internecie

tekst: Józef Skrabski, Justyna Kuska
zdjęcia: WHiDK

Pracownia Inwentaryzacji i Digitalizacji Zabytków Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II zakończyła realizację projektu „Sakralne Dziedzictwo Małopolski”, dzięki któremu kilka tysięcy dzieł sztuki sakralnej z terenu archidiecezji krakowskiej oraz najcenniejsze archiwalia z zasobów Archiwum Krakowskiej Kurii Metropolitalnej, Archiwum Krakowskiej Kapituły na Wawelu oraz Archiwum Archidiecezji Lwowskiej zostały zdigitalizowane i udostępnione w internecie. Portal **Sakralne Dziedzictwo Małopolski** jest już dostępny pod adresem: www.sdm.upjp2.edu.pl.

Wirtualne muzeum sztuki sakralnej i cyfrowe archiwum

Realizowany od 2017 r. projekt „Sakralne Dziedzictwo Małopolski” zakładał stworzenie cyfrowego repozytorium zdjęć i opisów dzieł sztuki sakralnej w Małopolsce, w tym kościołów, kaplic, pomników nagrobnych oraz dzieł sztuki stanowiących wyposażenie wnętrz małopolskich świątyń. Dzieła uzupełnione o biogramy **artystów i rzemieślników, fundatorów, duchownych** powiązanych z małopolskimi parafiami i miejscowościami prezentujemy w szerokim kontekście, nie tylko artystycznym, ale również historycznym i religijnym. Łącznie na portalu udostępniłyśmy ponad **4000 w pełni zdigitalizowanych dzieł sztuki ze 168 obiektów sakralnych z terenu Małopolski oraz biogra-**

my 1500 osób powiązanych z archidiecezją krakowską. Ich opracowaniem przez trzy lata zajmował się zespół kierowany przez dr. Józefa Skrabskiego Pracowni Inwentaryzacji i Digitalizacji Zabytków UPJPII. W ramach projektu digitalizacji poddaliśmy również wybrane archiwalia z trzech niezwykle cennych zasobów zgromadzonych w **Archiwum Krakowskiej Kurii Metropolitalnej, Archiwum Krakowskiej Kapituły na Wawelu oraz Archiwum Archidiecezji Lwowskiej.** Udostępnienie tak dużej ilości dokumentów archiwalnych to nie tylko realna ochrona ich substancji materialnej, ale także ogromne możliwości badawcze i edukacyjne dla szerokiego grona humanistów, naukowców, uczniów szkół krakowskich i polskich uczelni.

Strona jest podzielona na cztery sekcje: **Miejscowości, Ludzie, Dzieła** oraz **Zwiedzaj Małopolskę**. Są one poświęcone małopolskim miejscowościom i zlokalizowanym w nich parafiom, ludziom powiązanych z Małopolską i archidiecezją krakowską, najcenniejszym dziełom sztuki sakralnej z małopolskich świątyń oraz trasom turystycznym śladami zabytków i ludzi związanych z regionem. W sekcji **Miejscowości** użytkownicy znajdą mapę, na której zaznaczono lokalizację świątyń udostępnionych w ramach projektu oraz szczegółowe opracowania dzieł małopolskich miejscowości i parafii przygotowane przez zespół historyków. Zależało nam na stworzeniu rzetelnej bazy wiedzy oraz nakreśleniu szerokiego tła dla prezentowanych w portalu dzieł sztuki i osób. W opracowaniach zawarliśmy także kalendaria najważniejszych wydarzeń związanych

Projekt „Sakralne Dziedzictwo Małopolski” uzyskał dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020. Całkowity koszt projektu wyniósł ponad 4,6 mln zł, z czego niemal 4 mln zł stanowiły środki unijne (85 proc. kosztów kwalifikowalnych). Portal dla turystów i miłośników Małopolski, ale i specjalistów

z daną lokalizacją, nie zabraknie także ciekawostek. Dział **Ludzie** to miejsce, w którym prezentujemy sylwetki artystów i rzemieślników – twórców dzieł sztuki, a także biogramy duchownych, fundatorów oraz świętych, których wizerunki pojawiają się w małopolskich świątyniach. Są one prezentowane w połączeniu z powiązаныmi z nimi dziełami sztuki. Strona umożliwia swobodne nawigowanie pomiędzy biogramem artysty a dziełami, które wykonał, czy prezentacją sylwetki świętego a jego przedstawieniami w sztukach plastycznych. Sekcja **Dzieła** to przede wszystkim ogromna baza profesjonalnych fotografii udostępnionych w domenie publicznej lub na licencjach Creative Commons oraz opracowań dzieł sztuki sakralnej zgromadzonych w małopolskich kościołach. Nie wszystkie z nich są na co dzień dostępne dla zwiedzających. Niektóre, ze względu na lokalizację, trudno obejrzeć z bliska. Na portalu, dzięki szczegółowej dokumentacji fotograficznej zgromadzonej podczas licznych wyjazdów inwentaryzacyjnych, można z łatwością dostrzec wszystkie szczegóły, łącznie z fakturą płótna czy niekiedy ukrytymi sygnaturami artystów. Oprócz informacji o dziełach prezentowanych zabytków staraliśmy się także przybliżyć użytkownikom portalu związaną z nimi problematykę artystyczną. Strona jest także wyposażona w specjalny moduł umożliwiający porównywanie wybranych dzieł sztuki oraz tworzenie własnych kolekcji ulubionych zabytków na indywidualnym koncie użytkownika. Miłośnicy wycieczek oraz turyści ucieszą się z pewnością z możliwości, jakie daje sekcja **Zwiedzaj Małopolskę**. Będziemy prezentować w niej pomysły tematycznych tras turystycznych związanych z sakralnym dziedzictwem regionu. Część z nich opracujemy sami, część zostawimy w rękach użytkowników. Każdy po utworzeniu konta w serwisie będzie mógł stworzyć własną

trasę, kierując się swoimi potrzebami i zainteresowaniami. Bardzo istotnym elementem strony kierowaną przede wszystkim do naukowców, studentów i specjalistów jest dział **Cyfrowe Archiwum Archidiecezji Krakowskiej**, w którym udostępniono w domenie publicznej ponad 500 jednostek archiwalnych, w tym akta wizytacji biskupich, księgi konsystorskie czy akta oficjalatu i wikariatu generalnego w Krakowie. Do tej pory, ze względu na postać analogową omawianych dokumentów archiwalnych oraz w wielu przypadkach ich zły stan zachowania, dostęp do nich jest bardzo ograniczony.

Narzędzie edukacyjne

W naszym założeniu portal **Sakralne Dziedzictwo Małopolski** ma być także narzędziem edukacyjnym, wspierającym budowanie świadomości o historii i dziedzictwie regionu. Chcielibyśmy, aby opracowane i udostępnione w portalu zasoby stały się materiałem pomocniczym dla nauczycieli, edukatorów i wykładowców używanym w ich codziennej pracy. To im dedykowana jest sekcja **Ciekawi Małopolski**, w której będziemy publikowali propozycje tematów scenariuszy lekcyjnych i zajęć edukacyjnych dotyczących historii oraz sakralnego dziedzictwa kulturowego regionu. O aktualnościach związanych z portalem oraz działalnością Pracowni Inwentaryzacji i Digitalizacji Zabytków UPJPII będziemy informowali w zakładce **Blog**. Tu będzie można także poznać bliżej kulisy naszej pracy oraz dowiedzieć się o organizowanych przez nas wydarzeniach.

Zapraszamy: www.sdm.upjp2.edu.pl. ■

Cyfrowe Archiwum Archidiecezji Krakowskiej

tekst: Józef Skrabski, Justyna Kuska

zdjęcia: WHiDK

W styczniu 2020 r. Pracownia Inwentaryzacji i Digitalizacji Zabytków Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II rozpocznie realizację projektu „Cyfrowe Archiwum Archidiecezji Krakowskiej”, dzięki któremu bezcenne zasoby archiwalne zostaną w pełni zdigitalizowane, opracowane i udostępnione w Internecie. Prace nad portalem internetowym potrwać od 2 stycznia 2020 do 31 grudnia 2022 r.

Trzy archiwa pod jednym adresem

W ramach projektu „Cyfrowe Archiwum Archidiecezji Krakowskiej” procesowi digitalizacji, a następnie udostępnieniu w Internecie poddane zostaną najcenniejsze archiwalia wchodzące w skład trzech zasobów archiwalnych o unikalnym znaczeniu naukowym, kulturowym i historycznym: **Archiwum Archidiecezji Lwowskiej (Archiwum im. Arcybiskupa Eugeniusza Baziaka)**, **Archiwum Kurii Metropolitalnej w Krakowie oraz Archiwum Diecezji Bielsko-Żywieckiej**. Materiały zostaną opublikowane w serwisie **Sakralne Dziedzictwo Małopolski** utworzonym przez Uniwersytet Papieski w ramach Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014–2020. Portal ten wyposażony jest w moduł **Cyfrowe Archiwum Archidiecezji Krakowskiej** przystosowany do wygodnego i efektywnego przeglądania zdigitalizowanych jednostek archiwalnych. Do końca 2022 r. w portalu opublikowanych zostanie ponad tysiąc jednostek archiwalnych. Udostępnienie tak dużej ilości dokumentów przyczyni się nie tylko do ochrony ich substancji materialnej, ale i umożliwi korzystanie z nich szerokiemu gronu naukowców, historyków, historyków sztuki, genealogów, nauczycieli, przewodników turystycznych, młodzieży szkół średnich i wyższych, pasjonatów i wszystkich zainteresowanych.

Bezcenne źródła

Archiwum Archidiecezji Lwowskiej jest jedynym tego typu zbiorem dokumentów pozwalających na naukowe opisanie nie tylko życia Kościoła w Galicji Wschodniej, ale i życia codziennego jej mieszkańców. Dokumenty te w niepowtarzalny sposób pozwalają odtworzyć relacje społeczne, administracyjne, kulturalne i naukowe obszaru będącego poza obecnymi granicami Polski.

Archiwum Kurii Metropolitalnej w Krakowie to z kolei jeden z najbogatszych w Polsce zbiorów źródeł dokładnie opisujących każdy aspekt życia społecznego w diecezji krakowskiej od początków XV w. Bogactwo kulturowe i różnorodność tak rozległej diecezji znajduje

odbicie w materiałach archiwalnych gromadzonych przez kurię biskupią od czasów średniowiecza. Niebagatelnej wartości dokumentacja dotyczy spraw tak rozległych, jak: sądownictwo kościelne, funkcjonowanie wszystkich jednostek administracji kościelnej, życie duchowe i kulturalne parafian, udzielanie sakramentów czy rozwój gospodarczy beneficjów kościelnych. Ten rozległy materiał do tej pory nie został ani w satysfakcjonujący sposób sklasyfikowany, ani opracowany.

W skład trzeciego zespołu, który zostanie poddany digitalizacji, wchodzi dokumenty z **41 archiwów parafialnych z terenu diecezji bielsko-żywieckiej**. To przede wszystkim bezcenne, staropolskie księgi metrykalne. Najstarsze z nich pochodzą z lat 20. XVII w. Zgromadzono w nich informacje na temat niegdysiejszych mieszkańców Podbeskidzia, rejestrując najważniejsze życiowe wydarzenia: narodziny, zawarcie związku małżeńskiego, śmierć, status społeczny, uprawiane profesje.

Projekt „Cyfrowe Archiwum Archidiecezji Krakowskiej” jest odpowiedzią na rosnące obecnie zapotrzebowanie na cyfrowy dostęp do obiektów reprezentujących dziedzictwo nauki. Ze względu na postać analogową omawianych dokumentów archiwalnych oraz w wielu przypadkach ich zły stan zachowania, dostęp do nich jest bardzo ograniczony. Co więcej, wyżej wymienione zasoby nauki mają ogromne znaczenie dla analizy polskiego dziedzictwa w wymiarze badań historycznych, historyczno-artystycznych, genealogicznych, antropologicznych, kulturoznawczych czy geograficznych nigdy dotąd nie były publikowane w formie cyfrowej. Szerokie udostępnienie wspomnianych zasobów archiwalnych nie tylko przyczyni się do dynamicznego rozwoju prac badawczych w dziedzinie nauk humanistycznych poprzez umożliwienie szybkiego i łatwego korzystania z nich, ale także zwiększy bezpieczeństwo bezcennych dokumentów archiwalnych. Na portalu **Cyfrowe Archiwum Archidiecezji Krakowskiej** w domenie publicznej udostępnione zostaną **1022 jednostki archiwalne**. Przewiduje się, że podczas projektu wykonanych zostanie ponad **507 536 skanów**.

Pracownia Inwentaryzacji i Digitalizacji Zabytków UPJPII

Realizacją projektu „Cyfrowe Archiwum Archidiecezji Krakowskiej” będzie zajmował się kierowany przez dr. Józefa Skrabskiego zespół Pracowni Inwentaryzacji i Digitalizacji Zabytków Uniwersytetu Papieskiego złożony z doświadczonych historyków, historyków sztuki, archiwistów, fotografów oraz skanerzystów. Pracownia, mająca obecnie siedzibę

w przyziemiu budynku przy ul. Bernardyńskiej 3, została utworzona w roku akademickim 2007/2008 w ramach Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego oraz Instytutu Historii Sztuki i Kultury. Jej głównym zadaniem jest pro-

wadzenie prac inwentaryzacyjnych w obiektach sakralnych oraz opracowywanie naukowe dzieł sztuki, kościelnych bibliotek i archiwów, w pierwszej kolejności w archidiecezji krakowskiej, a obecnie również diecezji bielsko-żywieckiej.

Projekt „Cyfrowe Archiwum Archidiecezji Krakowskiej” uzyskał dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa. Oś priorytetowa: II E-administracja i otwarty rząd; Działanie: 2.3 Cyfrowa dostępność i użyteczność informacji sektora publicznego; Poddziałanie: 2.3.1 Cyfrowe udostępnienie informacji sektora publicznego ze źródeł administracyjnych i zasobów nauki.

Wartość dofinansowania: 7 328 560,43 PLN (stanowiące nie więcej niż 100 proc. kwoty całkowitych wydatków kwalifikowalnych Projektu, w tym:

- z budżetu środków europejskich w kwocie nieprzekraczającej: 6 202 160,69 zł i stanowiące nie więcej niż 84,63 proc. kwoty całkowitych wydatków kwalifikowalnych Projektu.
- z budżetu państwa w kwocie nieprzekraczającej: 1 126 399,74 zł i stanowiące 15,37 proc. kwoty całkowitych wydatków kwalifikowalnych Projektu. ■

Targi Dziedzictwo w klasztorze oo. Franciszkanów

tekst: Justyna Kuska

zdjęcia: WHiDK

W dniach 10–11 października 2019 w krużgankach klasztoru oo. Franciszkanów w Krakowie odbyła się druga edycja specjalistycznych targów poświęconych zabezpieczeniu dóbr dziedzictwa kulturowego. Impreza, która w tym roku odbywała się pod hasłem Targi Dziedzictwo „Zabezpieczenie dziedzictwa dla przyszłych pokoleń”, to jedno z najważniejszych w Polsce wydarzeń, podczas którego spotykają się archiwiści, muzealnicy, bibliotekarze, konserwatorzy zabytków oraz eksperci z dziedziny kultury, by wymienić się swoją wiedzą i doświadczeniami w pracy z dobrami kultury.

Podczas dwóch dni targów w krużgankach klasztornych zaprezentowało się ponad dwudziestu polskich i zagranicznych wystawców oferujących najnowocześniejszy sprzęt, usługi i technologie służące zarówno konserwacji dzieł sztuki oraz archiwaliów, jak i urządzenia ułatwiające

proces digitalizacji zasobów muzealnych czy archiwalnych. Prezentacji firm towarzyszył dwudniowy panel ekspercki,

w ramach którego specjaliści z różnych ośrodków badawczych, muzeów, archiwów, ale także firm prywatnych opowiadali o swoich doświadczeniach w prowadzeniu projektów digitalizacyjnych, konserwatorskich czy edukacyjnych.

Pierwszego dnia targów na towarzyszącej im konferencji wystąpił dr Józef Skrabski kierujący na co dzień Pracownią Inwentaryzacji i Digitalizacji Zabytków UPJPII, który przybliżył słuchaczom prowadzony aktualnie przez uniwersytet projekt „Sakralne Dziedzictwo Małopolski”. ■

Inauguracja drugiego cyklu projektu edukacyjnego „Uniwersytet Młodego Odkrywcy – Historia ma przyszłość”

tekst: Joanna Małocha (z-ca kierownika projektu)
zdjęcia: WHiDK

Dnia 26 października 2019 r. – zgodnie z założonym harmonogramem – zainaugurowano drugi i zarazem ostatni cykl zajęć realizowanych w ramach projektu edukacyjnego pt. „Uniwersytet Młodego Odkrywcy – Historia ma przyszłość”. Organizatorem przedsięwzięcia nieodmiennie pozostaje Wydział Historii i Dziedzictwa Kulturowego UPJPII, projekt zaś finansowany jest – za pośrednictwem Narodowego Centrum Badań i Rozwoju – z funduszy Unii

Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój. W trakcie omawianego spotkania nowo wyłoniona, kilkudziesięciosobowa grupa młodzieży w wieku od 14 do 16 lat miała możliwość wzbogacenia swojej wiedzy na temat epoki starożytnej. Uczniowie reprezentujący szkoły z Bochni, Krakowa, Libiąża, Luborzycy i Tarnowa czynnie włączyli się w dialogowy wykład kierownika projektu – dr. hab. Józefa C. Kałużnego Człowiek –

miasto – cywilizacja w starożytności. Od Roma Augusta do Imperium Romanum. Charakteryzując specyfikę rzymskiego urbis, prelegent za przykład przyjął Pompeje, których życie i tragiczny koniec ukazał przez pryzmat źródeł pozostawionych przez świadków wybuchu Wezuwiusza. Akademicki walor całego wydarzenia podkreślało otoczenie auli uniwersyteckiej przy ul. Bernardyńskiej 3. Z kolei realizacja drugiej, warsztatowej części zajęć odbyła się już w przestrzeni krakowskiego Muzeum Archeologicznego, gdzie – po obejrzeniu unikatowej czasowej wystawy pom-

pejańskiej – podzieleni na grupy uczniowie uczestniczyli w zajęciach praktycznych. W ich trakcie, pod kierunkiem opiekunów dydaktycznych, zgłębiali dzieje pisma od jego sumeryjskich i egipskich początków, przez innowacje Fenicjan, aż po skrytowanie się alfabetu greckiego i łacińskiego. Warto zaznaczyć, że krój scriptura monumentalis posłużył młodzieży do malarskiego udekorowania pamiętkowych toreb. Podsumowanie warsztatów, które przybrało formę krótkiej dyskusji nad pozyskanymi wiadomościami, odbyło się już po powrocie do budynku akademickiego. ■

Koncert Kraków – Frankfurt z udziałem chóru UPJPII „Psalmodia”

(6 XII 2019)

opracowała: Marta Mastyló

zdjęcia: MIMK

Chór „Psalmodia” Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie wystąpił w katedrze cesarskiej św. Bartłomieja we Frankfurcie nad Menem. Wydarzenie zorganizował Frankfurter Domkonzerte w ramach projektu Kraków – Frankfurt w rocznicę partnerstwa obu miast, których współpraca została usankcjonowana 6 grudnia 1991 r.

W zaprezentowanym we Frankfurcie programie chórzystów „Psalmidii” pod dyrekcją prof. Włodzimierza Siedlika znalazły się utwory m.in. Henryka Mikołaja Góreckiego (*Zdrowaś bądź Maryja, O Matko Miłościwa*),

Davidą Kuszą OP (*Ave Maryja, Rorate Caeli*), Romualda Twardowskiego (*Magnificat*), Stanisława Moniuszki (*Msza Łacińska Des-dur*).

Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie reprezentowali we Frankfurcie również: prorektor UPJPII ks. dr hab. Robert Tyrała, prof. UPJPII, oraz dr hab. Witold Zalewski, dyrektor Międzyuczelnianego Instytutu Muzyki Kościelnej WHiDK UPJPII, obecni byli także przedstawiciele Urzędu Miasta Krakowa. ■

Spotkanie opłatkowe pracowników UPJPII

(19 XII 2019)

zdjęcia: Justyna Kastelik

Opłatek Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II: „Ta uczelnia powinna bronić prawdy o człowieku i być światłem dla współczesnego świata. Potrzebujemy takich ośrodków, światła we współczesnej pustyni, która światła

uniką i chce wszystko pokryć szarością” – powiedział metropolita krakowski abp Marek Jędraszewski podczas spotkania opłatkowego na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie.

List Rektora UPJPII na drugi dzień świąt Bożego Narodzenia

Drodzy Bracia i Siostry!

Święta Bożego Narodzenia to szczególny czas, w którym przedziwnie splatają się rozważania o życiu i śmierci. Najpierw w Wigilię wspominaliśmy pierwszych rodziców, przez których śmierć przyszła na świat, by w następnym dniu cieszyć się z narodzenia Zbawiciela. Dzisiaj Kościół ukazuje nam męczeńską śmierć diakona Szczepana, by jutro wspominać

Świętego Jana Apostoła, świadka Zmartwychwstania. W kolejnym dniu ponownie pochylimy się nad losem Świętych Młodzianków, męczenników. W ten sposób, doświadczając również w naszym życiu przemijania i śmierci, możemy pogłębić nadzieję na życie wieczne, które przyniósł nowonarodzony Jezus. Świadectwo takiej nadziei dotyka nas najgłębiej, gdy spotykamy się z wiarą młodej, umierającej osoby.

W mijającym roku społeczności naszego Uniwersytetu Papieskiego przyszło pożegnać wielu bliskich zmarłych. Była wśród nich nasza studentka nauk o rodzinie, a jednocześnie poetka – Marta. Ostatni wiersz, jakim się z nami podzieliła, nosi tytuł *Bezkres mojej wolności*. Pisała w nim: „Najradośniejsza z radosnych prawd to ta – że nawet przykuta do szpitalnego łóżka mogę biec do Ciebie modlitwą, uwielbiać Cię, rozpamiętując Twe cuda Panie”.

Bez wiary w Boga i życie wieczne śmierć naszych bliskich i nasza byłaby trudna do zrozumienia i udźwignięcia. Nadzieja życia wiecznego pozwoliła również ofiarować życie bohaterom, którzy przed osiemdziesięciu laty, od początku drugiej wojny światowej, bronili wolności naszej Ojczyzny. Ich bohaterstwo przypominał całemu światu papież Pius XII w swej pierwszej encyklice o solidarności ludzkiej i państwie totalitarnym w październiku 1939 roku, pisząc: „Krew tysięcy ludzi, nawet tych, którzy nie brali udziału w służbie wojskowej, a jednak zostali zabici, zanoszą bolesną skargę, zwłaszcza w Polsce, narodzie tak Nam drogim, tej Polsce, która przez swą niezłomną wierność dla Kościoła i przez wielkie zasługi, jakie zdobyła, broniąc chrześcijańskiej kultury i cywilizacji – o czym historia nigdy nie zapomni – ma prawo do ludzkiego i braterskiego współczucia całej ludzkości” (*Summi Pontificatus*, nr 79). Dla środowiska uczelni Krakowa początek drugiej wojny światowej oznaczał szczególnie bolesne doświadczenie podstępnego aresztowania przez Niemców 184 osób, głównie profesorów i wykładowców Uniwersytetu Jagiellońskiego. To dramatyczne wydarzenie z 6 listopada 1939 roku przeszło do historii pod nazwą Sonderaktion Krakau. Większość naukowców została wywieziona do obozu koncentracyjnego w Sachsenhausen, gdzie wielu z nich straciło życie.

Patron naszej Uczelni, Święty Jan Paweł II, w przemówieniu z okazji 600-lecia Wydziału Teologicznego w Krakowie, przypomniał to wydarzenie, którego był bezpośrednim świadkiem. Następnie w przejmujących słowach dodał: „Takich kart w dziejach Uniwersytetu było na pewno więcej, i nie tylko Uniwersytetu krakowskiego, innych również. Ale to są karty, które sprawiają, że ta nasza Alma Mater potwierdza się jako mater, mater, która cierpi, która składa ofiary. Wspominam tych moich profesorów, tych zmarłych, tych z obozu, tych, którzy wrócili, a potem niedługo zmarli, i modłę się za ich życie w Bogu, bo ostatecznie każda matka temu chce służyć, ażeby spełniło się powołanie każdego człowieka, którym jest powołanie w Bogu” (Kolegiata św. Anny, 8 czerwca 1997). W następnych latach wojny akcja niszczenia polskiej inteligencji i szkolnictwa doprowadziła między innymi do zamordowania 25 profesorów i docentów wyższych uczelni wraz z domownikami w 1941 roku we Lwowie. Ich ofiara przypomina nam dzisiaj, że za takie wartości jak wolność i wierność prawdzie trzeba czasami płacić najwyższą cenę.

Jednym z wywiezionych z Krakowa do obozu profesorów był dawny rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego, ksiądz profesor Konstanty Michalski. Bolesne doświadczenia wojenne i powojenne sprawiły, że z całą mocą zaczął stawiać pytanie: „Dokąd idziemy?”. W jednym ze swoich wspomnień wyznał: „Pytanie «dokąd» prześladowało mnie jak natrętne widmo w dniach naszej niedoli, prześladowało mnie w celi więziennej we Wrocławiu i w księżym baraku w Sachsenhausen; prześladowało mnie w Krakowie, kiedy po powrocie dostrzegałem, jak ukochane miasto wyludniało się z Polaków, a zaludniało wrogimi okupantami” (K. Michalski, *Dokąd idziemy*, „Polonia Sacra” 3/1950, s. 356–358). To pełne obaw przecucie Księstwa Profesora było słuszne, skoro władze komunistyczne w ramach walki z Kościołem w 1954 roku usunęły z Uniwersytetu Jagiellońskiego Wydział Teologiczny. Ludzie odpowiedzialni za naukę nigdy nie pogodzili się z tą niesprawiedliwą decyzją. Głównym obrońcą krakowskiego Wydziału był wówczas Prymas Polski, kardynał Stefan Wyszyński. Wielokrotnie podkreślał konieczność powrotu teologii do Krakowa. Ostatecznie, wobec nieustępliwości władz, z jego pomocą udało się uzyskać w 1959 roku orzeczenie Stolicy Apostolskiej, uznające ciągłość istnienia krakowskiego Wydziału Teologicznego, choć pozostającego poza strukturą Uniwersytetu. Wydział ten był początkiem Papieskiej Akademii Teologicznej i dzisiejszego Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II. Gdy wspominamy w tym roku sześćdziesiątą rocznicę tego wydarzenia, będącego istotnym momentem w historii naszej Uczelni, z tym większą wdzięcznością i radością przyjmujemy decyzję papieża Franciszka o beatyfikacji Prymasa Tysiąclecia, która odbędzie się 7 czerwca 2020 roku w Warszawie. Będziemy ją przeżywać w uroczystej atmosferze stulecia urodzin Świętego Jana Pawła II.

Wspomniany przeze mnie znakomity teolog, ksiądz profesor Konstanty Michalski, po wojnie napisał książkę pod znanym tytułem *Między heroizmem a bestialstwem*. Wybór, o którym pisał, wciąż pozostaje aktualny. Jest to stałe zadanie, by opowiedzieć się za dobrem, prawdą i pięknem, a przeciwko złu, kłamstwu i brzydocie. Temu wyborowi od lat służy nasz Uniwersytet Papieski, który w tym roku obchodzi swoje pierwsze dziesięciolecie istnienia. Nasza Uczelnia stale poszerza swoją ofertę, czego znakiem jest otwarcie w tym roku nowego kierunku – pedagogiki. Nie byłoby to możliwe bez modlitwy, duchowego i materialnego wsparcia wiernych archidiecezji krakowskiej i sąsiednich diecezji.

Życząc wszelkiego błogosławieństwa w nowym roku, a zwłaszcza opieki Świętego Jana Pawła II, pragnę Wam, Siostry i Bracia, z całego serca podziękować za wszelką życzliwość wobec naszego Uniwersytetu. ■

Pożegnaliśmy

Księdza Kanonika Jana Rajdę

Ksiądz Jan Rajda był zasłużonym pracownikiem naszej Uczelni, gdzie w latach 1992–2006 pełnił funkcję zastępcy dyrektora administracyjnego Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie. Był członkiem Zarządu Fundacji im. Świętej Królowej Jadwigi dla UPJPII. Bardzo zaangażował się w kwestię budowy kampusu akademickiego na Ruczaju. Oddany bardzo sprawie uczelni, razem z ks. Franciszkiem Motyką, ówczesnym dyrektorem administracyjnym PAT, kontaktował się i odwiedzał parafie, zbierając fundusze na budowę kampusu. W dużej mierze właśnie dzięki ks. Janowi Rajdzie możemy dziś cieszyć się siedzibą Biblioteki Głównej UPJPII przy ul. Bobrzyńskiego 10 w Krakowie. ■

Księdza Prałata Zdzisława Hopciasia

Ks. prałat Zdzisław Hopciaś (ur. 20 marca 1947 r.) **zasnął w Panu w wieku 72 lat.**

Był wieloletnim pracownikiem naszej uczelni oraz Skarbnikiem Fundacji im. Świętej Królowej Jadwigi dla Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Pełnił również funkcję proboszcza parafii pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Jaworznie-Byczynie, był wieloletnim ekonomem Wyższego Seminarium Diecezji Sosnowieckiej. ■

Wyzwania dla nowej Europy

(XIX Międzynarodowa Konferencja z cyklu „Rola Kościoła katolickiego w procesie integracji europejskiej”, 11–12 X 2019)

tekst: Marta Mastyło

zdjęcia: Justyna Kastelik, Marta Mastyło

Kard. Stanisław Dziwisz, przewodniczący Komitetu Organizacyjnego, którą to funkcję przez 18 lat, od początku organizowania tej konferencji, piastował ks. bp Tadeusz Pieronek, w pierwszych słowach zwracając się do międzynarodowego grona gości, mówił, iż spotkanie odbywa się w miejscu, w którym „mówią wieki”, gdzie w sposób zupełnie wyjątkowy czuje się ducha miasta, i że po raz pierwszy odbywa się ona bez człowieka, który był jej duszą, energicznie i z pasją wypełniał zadania, które z tej konferencji wynikają. „Jestem przekonany – mówił – że Ksiądz Biskup towarzyszy nam duchowo i cieszy się, że kontynuujemy dzieło, któremu oddał przymioty swojego umysłu i serca”.

Kardynał podkreślił, że obecność reprezentantów różnych krajów i środowisk europejskich jest gwarantem owocnych rozmów, które są potrzebne, gdy mowa o wspólnocie wolnych krajów Europy. Zwrócił uwagę, że szczególną troską należy otoczyć młodzież, bo choć totalitaryzm pozostał we wspomnieniach ich rodziców, pojawiają się inne oznaki kryzysu we wspólnocie, np. brexit i wiele innych, a ocalenia pośród zagrożeń należy szukać we wspólnych wartościach chrześcijańskich.

Posel Andrzej Halicki, przewodniczący Polskiej Delegacji PO-PSL do Parlamentu Europejskiego, podkreślił, jak ważne jest, że podczas konferencji poruszana jest kwestia roli Kościoła we współczesnej Europie, że przedyskutowania wymagają: sytuacja społeczna, gospodarcza, problemy cywilizacyjne.

Prof. Jacek Majchrowski, prezydent Krakowa, przypomniał początki tej konferencji, kiedy to była ona w założeniach wewnętrzną konferencją kościelną. Szybko jednak do tego grona dołączyli intelektualiści różnych grup i poglądów, także reprezentanci różnych wspólnot religijnych pragnący rozmawiać o problemach Europy. A rozmowa, która się toczy, pozwala na wypracowanie pewnych modeli i struktur, wspólnego spojrzenia na najważniejsze sprawy.

Według dr. Larsa Hänsela, dyrektora Departamentu Europy i Ameryki Północnej z Fundacji Konrada Adenauera w Berlinie, cały świat stał się ostatnimi czasy mniej przejrysty, niż był dotąd. Jaką rolę będzie pełniła Europa przy silnej więzi transatlantycznej, przy dynamicznie rozwijających się Chinach? Co tak naprawdę jest spoiwem Europy? Obywatele i obywatelki UE oczekują ochrony i bezpieczeństwa przed wojną, konfliktami, terroryzmem. Zmiany klimatyczne i epoka cyfrowa wymagają dyskusji i szukania skutecznych rozwiązań. Podkreślił, że Unia Europejska może być gwarantem pokoju, wolności, bezpieczeństwa i dobro-

bytu, ale też nie wolno zapominać o korzeniach – Europa zbudowana jest na chrześcijańsko-judaistycznych tradycjach. Jak najlepsze wartości należy przekazywać młodym, „sam – mówił – przeżyłem 22 lata komunizmu i braku wolności w NRD, to już jest przeszłość, ale o tę wolność trzeba cały czas zabiegać i o nią dbać”. Dr Lars Hänsel podkreślił, że kwestie Unii Europejskiej należy rozważać w perspektywie młodzieży – bardzo cieszy fakt licznej obecności studentów Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, którzy nie tylko uczestniczą w konferencji, ale angażują się, pomagając ją organizować.

Ks. dr Manuel Barrios Prieto, sekretarz generalny COMECE, wyraził radość, że w mieście żyjącym pamięcią papieża Jana Pawła II toczą się rozmowy o roli chrześcijan w życiu publicznym. Wyraził przekonanie, że wyzwania, jakie stoją przed UE, mogą być szansą na jej odnowienie. Mówił, jak ważna jest każda osoba ludzka, jej godność, rodzina, solidarność, sprawiedliwość społeczna, wolność religijna, obrona najbardziej zagrożonych, jak istotny szacunek dla różnorodności.

Z kolei Jacques Santer z Fundacji Roberta Schumana w Luksemburgu, wspominając największe dramaty, jakie dotknęły Europę w postaci obu wojen światowych, późniejszych lat komunizmu, mówił, że tylko Europa oparta o prawa człowieka może spełnić oczekiwania, jakie się z nią wiąże, może żyć w pokoju, ale potrzebuje więcej zdecydowania, aby unikać tragedii, jakie były jej udziałem przed kilkudziesięcioma laty.

Rabin Michael Schudrich, naczelny rabin Polski, zaproponował, że w związku z ostatnimi wydarzeniami – zamachem na synagogę w Halle w święto Jom Kipur – nie może wziąć w pełni udziału w konferencji, przyznał jednak, że pozostaje wdzięczny rządowi niemieckiemu za postawę i zachowanie się w tym dramacie, jaki przeżywa w ostatnich dniach naród żydowski.

Abp Grzegorz Ryś w wykładzie otwierającym konferencję przywołał słowa papieża Franciszka z przemowy w Parlamencie Europejskim, że Europa nie jest już płodna i nie tętni życiem, narzuca swoje klisze kulturowe całemu światu, zamiast je pogłębić w rzeczywistych procesach integracji i przekształcenia, że wybiera dziś łatwy, szybki zysk na ruchomych piaskach, chętnie zarządza polityką, ale nie buduje człowieczeństwa. Przywołując tę smutną refleksję papieża, zakończył jego wstrząsającym pytaniem: „Cóż ci się stało Europo humanistyczna, obrończyni praw człowieka, demokracji i wolności?”. Pozostaje więc pytanie, czy Europa jest jeszcze nowa? Do zjednoczenia Europy doszło na po-

piołach i gruzach po II wojnie światowej, na nich zrodziła się wspólnota europejska... ukazała się cała kreatywność, geniusz, zdolność do powstania i wyjścia poza własne ograniczenia, które należą do duszy Europy. Geniusz, nowość Europy realizują się we wspólnocie. A aby ta wspólnota mogła zaistnieć, potrzebne jest przebaczenie. „Dziś jednak budujemy specjalne ogrodzenia – mówił arcybiskup – tam, gdzie obalono mur, gdzie świętowano upadek narzuconej wrogości, dziś mówi się o tym, jak nie wpuścić do Europy «zagrożeń naszych czasów», a zagrożeniem są konkretni ludzie, którzy stoją w długiej kolejce, aby się na ten kontynent dostać. A pierwszym elementem młodości Europy według papieża Franciszka, a zapewne jeszcze mocniej Jana Pawła II – jest solidarność, z solidarności właśnie bierze się zdolność otwarcia na innych. Zdolność do integracji, dialogu, jako pierwszej formy spotkania – to warunki młodości Europy”.

Kard. Kazimierz Nycz w homilii wygłoszonej w kościele Świętych Piotra i Pawła wspominał bp. Tadeusza Pieronka, jego zaangażowanie w organizowanie tej konferencji. Przypomnił, jak jeszcze jesienią, niedługo przed śmiercią 27 grudnia ub. roku, myślał on o udoskonaleniu tego dialogu, o roli Kościoła w integracji europejskiej. Ale „Bogu dzięki – mówił – że to dzieło, któremu poświęcił dużą część swojego życia trwa”. Bo bardzo ważne jest to gromadzenie się w Krakowie, by podejmować tematy, które związane są z jednością Europy i miejscem chrześcijan w budowaniu tej jedności. Przywołując postaci świętych Piotra i Pawła, mówił, jak budując fundamenty Kościoła, wiele ich różniło, a jednocześnie potrafili w dialogu, modlitwie i posłuszeństwie woli Boga rozstrzygać w tamtym czasie najważniejsze sprawy Kościoła. Kardynał przypomniał słowa Jana Pawła II sprzed 22 lat, wypowiedzianych w Gnieźnie: „Europa jest wielką rzeką i ma wiele dopływów, i przez to bogactwo różnorodności może być wielka, ale zrab jest chrześcijański”. Wiele problemów, jakie dziś nękają Europę, bierze się stąd, że wielu nie przyjmuje nauczania, jakie niesie Kościół. Chodzi o to, by przyjąć Boga w swoim życiu, przyjąć Chrystusa, który jest Prawdą.

Po mszy św., która zakończyła się modlitwą nad kryptą, gdzie spoczął bp Tadeusz Pieronek, udano się do Galerii Sztuki Polskiej XIX wieku Muzeum Narodowego w Krakowie. Tam, po raz pierwszy w historii, została wręczona Nagroda im. Biskupa Tadeusza Pieronka „In veritate”, przyznawana przez Fundację im. Biskupa Tadeusza Pieronka za wybitne postawy i osiągnięcia w łączeniu wartości chrześcijańskich i europejskich. Pierwszą uhonorowaną jest prof. dr hab. Hanna Suchocka, była premier RP, ambasador RP przy Stolicy Apostolskiej (2001–2013), mianowana przez papieża Franciszka w 2014 r. członkinią Papieskiej Komisji ds. Ochrony Nieletnich.

W laudacji kard. Kazimierz Nycz mówił, jak bardzo brakuje dziś głosu bp. Pieronka – „odważnego, mocnego, zdystansowanego, a czasem dla wielu kontrowersyjnego”. Wspomniał o przesłaniu nagrody, jakim jest docenienie osobistego zaangażowania laureata na rzecz dobra wspólnego, dialogu i publicznej debaty, czemu tak wierny był

bp Pieronek, który „przerzucał most między refleksją pastoralną i eklezjalną a polityką i sprawami społecznymi. Dziś widać, jak tego dialogu potrzebujemy. Statuetka to z jednej strony wyobrażenie wawelskiego wzgórza, gdzie biskup Pieronek odprawiał codziennie mszę św., z drugiej gwiazdki zapożyczone z flagi europejskiej i słowa «In veritate» («W prawdzie»), bo z tego zrodziło się zaangażowanie biskupa w życie publiczne. Nie tylko życie w prawdzie, ale i działalność publiczna w prawdzie jest możliwa i konieczna, czego dowód daje Hanna Suchocka. Bp Pieronek Hannę Suchocką nie tylko cenił, ale uważał za autorytet – mówił Kazimierz Nycz – tak w wymiarze politycznym, jak i moralnym. A ich pierwsze spotkania miały miejsce na płaszczyźnie dialogu między Kościołem a Państwem, gdy biskup był sekretarzem polskiego episkopatu, a laureatka była premierem polskiego rządu. Uwieńczeniem było przygotowanie (1993), a w konsekwencji podpisanie (1998) konkordatu. Godnie reprezentowała dorobek polskiej demokracji na forum międzynarodowym. Gdy krytykowano bp. Pieronka za jego wypowiedzi, sam mówił, że «po to został biskupem, żeby się nie bać». Podobne słowa można powiedzieć o Hannie Suchockiej – została prawnikiem, politykiem, dyplomatą, żeby poza prawdą nie bać się niczego” – konkludował arcybiskup. Dla niej bliskie są słowa: „Ja jestem Drogą, Prawdą i Życiem, ale także bliskie są jej słowa: «Ufajcie, jam zwyciężył świat»”.

Hanna Suchocka, przyjmując nagrodę, ze skromnością mówiła, że nie czuje się jej godna, a z drugiej strony przyjmuje ją z dużą radością, gdyż to nagroda bp. Pieronka. Przypomniała pierwsze ich wspólne spotkania jeszcze w Sejmie Okrągłego Stołu pod koniec 1989 r., gdy przemierzano się do nowej konstytucji, rozmawiali wówczas jako prawnicy. Wspominała jego intuicję, że nastąpi w nowych warunkach polskich zderzenie tradycyjnego myślenia o chrześcijaństwie z nowym otwarciem na Europę i że może dojść do zderzenia wartości, w których możemy się pogubić, stąd właśnie wziął się pomysł organizowania konferencji w Krakowie (2001). „Ta nagroda daje mi siłę, że warto i trzeba to kontynuować” – powiedziała Hanna Suchocka.

W sumie – w piątek 11 października miały miejsce trzy sesje (*Wolność religijna jako wyzwanie dla polityki europejskiej, Nowa wspólnota UE po Brexicie, Populizm w Europie – relacje między elitami a obywatelami*). W każdej brało aktywny udział troje ekspertów i moderator. W sobotę przeprowadzono dwie sesje. Sesja „ekonomiczna” została poprzedzona wykładem komisarz Elżbiety Bienkowskiej *Wspólny model gospodarczy dla Unii?*, po czym można było wysłuchać dwugłosu wybitnych profesorów ekonomii: Elżbiety Mączyńskiej-Ziemackiej (Polskie Towarzystwo Ekonomiczne) i Georga Milbradta (byłego premiera Saksonii). W ostatniej sesji – sesji specjalnej – odbyła się dyskusja o pozycji, tożsamości i strategicznych dylematach Europy Środkowej. Wzięli w niej udział dwaj byli politycy, aktywni w dawnej opozycji antykomunistycznej, i dwóch ekspertów. Tytuł tej sesji brzmiał *Europa Środkowo-Wschodnia trzy dekady po Jesieni Ludów*.

Ks. prof. Wojciech Zyzak, rektor Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, 12 października 2019 r., podsumowując międzynarodową konferencję, której w tym roku przyświecało hasło *Wyzwania dla nowej Europy*, mówił:

„Dziewiętnasta edycja międzynarodowej konferencji pod tytułem *Rola Kościoła katolickiego w procesie integracji europejskiej* dobiega końca. W zeszłym roku był z nami jeszcze ks. Biskup Tadeusz Pieronek. Wtedy podkreślaliśmy fakt, że osiemnasta konferencja oznacza jej pełnoletniość, dojrzałość. Nie sądziliśmy, że będzie to egzamin maturalny dla organizatorów, by zrobić coś niemożliwego, czyli przygotować konferencję bez pomocy Księdza Biskupa. Na ile się to udało, Państwo ocenicie. Jeśli ocena będzie pozytywna, to zapewne dzięki naszej wierze, że Ksiądz Biskup czuwa «z góry».

Tegoroczna konferencja odbyła się w roku piętnastolecia Polski w Unii Europejskiej. Znamienne jest, że koncert, który 1 maja uczcił jubileusz, nosił tytuł *Gramy dla Europy*. Trwając przy tej muzycznej, ale i metrycznej – wagowej terminologii, można by dodać, dopowiadając: «Tony dla Polski», wyrażając w ten sposób odczuwany przez wielu z nas rachunek korzyści ostatnich piętnastu lat we wspólnej Europie. Dlatego trudno wyobrazić sobie przyszłość Polski bez Unii Europejskiej, choć oczywiście Polska zawsze była, jest i będzie w Europie.

Milan Kundera zwykł nawet mawiać, że Polska geograficznie należy do Europy Środkowej, politycznie do Europy Wschodniej, a kulturowo do Europy Zachodniej. Jeśli jeszcze gospodarczo Polska będzie Europą Północną, a klimatycznie Europą Południową (o czym niektórzy marzą, głównie w czasie wakacji, nie dostrzegając związanych z tym zagrożeń), będziemy mieli do czynienia ze swoistą pełnią. Wszystkie te wymiary religijne, polityczne, kulturowe i gospodarcze były przedmiotem naszej refleksji nad wyzwaniami dla nowej Europy w trzy dekady po Jesieni Ludów. Powierzamy je naszym świętym patronkom: Katarzynie ze Sieny, Brygidzie Szwedzkiej i Edycie Stein, które równe dwadzieścia lat temu św. Jan Paweł II ustanowił patronkami naszego kontynentu, dołączając do świętych mężczyzn – patronów: Benedykta, Cyryla i Metodego.

Dziękując Kościołowi chwalebnyemu w niebie, nie możemy zapomnieć o Kościele pielgrzymującym, który kolejny raz poświęcił czas i siły, by przygotować naszą konferencję.

Zacznę od słów uznania skierowanych pod adresem osób zaangażowanych w organizację tych «krakowskich spotkań o Kościele i Europie» od samego początku trwania konferencji – dziękuję serdecznie panom Rafałowi Budnikowi i Michałowi Górze. Dziękuję bardzo naszym pozostałym, wieloletnim partnerom za zaangażowanie i wielowymiarowy wkład włożony we współorganizację konferencji: podziękowania dla Fundacji Konrada Adenauera składam na ręce pani dyrektor Angeliki Klein z warszawskiego Biura Fundacji oraz pani Hannie Dmochowskiej

i Falkowi Altenbergerowi, dla Fundacji Roberta Schumana w Luksemburgu – na ręce pani Przewodniczącej Rii Oomen Ruijten. Podziękowania dla Grupy Europejskiej Partii Ludowej w Parlamencie Europejskim i Grupy Polskiej w EPL składam na ręce panów europosłów – Jana Olbrychta i Andrzeja Halickiego. Pragnę wyrazić wdzięczność Komisji Episkopatów Wspólnoty Europejskiej COMECE – dziękując jej nowemu Sekretarzowi Generalnemu – Ks. Manuelowi Barriosowi Prieto.

Tegoroczna konferencja nie byłaby tak udana, gdyby nie profesor Jacek Majchrowski – prezydent Miasta Krakowa, który od lat życzliwie patrzy na ten nasz projekt, a w roku obecnym objął konferencję swoim patronatem honorowym i podjął wszystkich jej uczestników uroczystą kolacją w Sukiennicach w pięknej galerii polskiego dziewiętnastowiecznego malarstwa – serdecznie dziękuję Panie Prezydencie. Dziękuję również bardzo pani Agacie Wąsowskiej-Pawlik – dyrektor Międzynarodowego Centrum Kultury, że ponownie zgodziła się nas gościć w siedzibie MCK.

Wyrazy wdzięczności kieruję także do JE kard. Kazimierza Nycza za przewodniczenie wczorajszej mszy św. i za homilię. Za goszczenie nas w kościele Piotra i Pawła dziękuję jego proboszczowi – ks. prof. Janowi Machniakowi. Tradycyjnie Eucharystię swoim śpiewem uświetnił nasz chór uniwersytecki Psalmodia, a asystę liturgiczną przygotowali alumni Wyższego Seminarium Duchownego Archidiecezji Krakowskiej.

Panu Ahmedowi Majidowi z Restauracji u Ziyada pragnę podziękować za dbanie o posiłki dla uczestników. Za współpracę przy konferencji dziękuję też tłumaczom i dziennikarzom. Specjalne podziękowania składam studentom i doktorantom Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, którzy przygotowywali materiały konferencyjne i obsługiwali recepcję, a także bardzo się starali, by wszyscy prelegenci i goście czuli się tutaj dobrze. Dziękuję wreszcie bardzo serdecznie Wam – Drodzy prelegenci i uczestnicy naszej tegorocznej konferencji – za udział i rzeczową, interesującą dyskusję.

Myszę, że ks. bp Tadeusz Pieronek uśmiecha się teraz z góry i jest z nas dumny. Daliśmy radę Księżu Biskupie. Pamiętamy i staramy się dzieło kontynuować. On sam, gdyby mógł być teraz fizycznie z nami, na pewno zaprosiłby wszystkich na konferencję przyszłoroczną – dwudziestą, jubileuszową».

W ciągu dwóch dni konferencja gościła trzystu dziesięciu uczestników. Zaangażowanych w wydarzenie zostało około 25 wolontariuszy. W dyskusjach panelowych brało udział 20 osób (ekspertów, naukowców, polityków, dziennikarzy). Indywidualne wystąpienia miało 10 osób. W wieczornej Gali Nagrody „In veritate” w Sukiennicach wzięli udział uczestnicy konferencji oraz dodatkowo około 100 zaproszonych gości. ■

50 lat od ukazania się pierwszego polskiego wydania „Osoby i czynu”

(międzynarodowa konferencja naukowa)

tekst: Kamil Trombik

zdjęcia: Justyna Kastelik

W roku 2019 minęło 50 lat od ukazania się pierwszego polskiego wydania „Osoby i czynu” – jednego z najbardziej fundamentalnych dzieł filozoficznych Karola Wojtyły, w którym przyszły papież wyłożył podstawy oryginalnej filozofii człowieka inspirowanej tradycją chrześcijańską i fenomenologią. Z tej okazji w dniach 22–23.10.2019 r. odbyła się w Krakowie, przy ul. Bernardyńskiej 3, międzynarodowa konferencja naukowa *50 years after the first Polish edition of „Person and Act”*. Organizatorami tego wydarzenia były: Katedra Filozofii Człowieka na Wydziale Filozoficznym UPJPII, Zakon Rycerzy Kolumba oraz Fundacja Jana Pawła II – Ośrodek Dokumentacji i Studium Pontyfikatu. Patronat Honorowy nad wydarzeniem objęli metropolita krakowski abp Marek Jędraszewski oraz marszałek województwa małopolskiego Witold Kozłowski. Partnerem głównym konferencji był natomiast Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego.

Konferencja została zainaugurowana wystąpieniem organizatorów – ks. dr. hab. Jarosława Jagiełły z Katedry Filozofii Człowieka Wydziału Filozoficznego UPJPII

oraz Szymona Czyszka, reprezentującego Zakon Rycerzy Kolumba. Następnie rozpoczęła się część główna konferencji, którą otworzył referat abp. Marka Jędraszewskiego *Rok 1968: w poszukiwaniu prawdy o człowieku*. Pierwszego dnia wygłoszono łącznie 10 referatów, wysłuchano również wspomnień kard. Mariana Jaworskiego, który był świadkiem powstawania i wczesnej recepcji filozoficznego dzieła Wojtyły (*U źródeł powstania „Osoby i Czynu”: wspomnienia świadka*). W programie drugiego dnia obrad przewidziano natomiast 6 wystąpień oraz rozmowę z kard. Stanisławem Dziwiszem (*Karol Wojtyła – Filozof i Duszpasterz*), który podzielił się ze słuchaczami osobistymi wspomnieniami o twórcy *Osoby i czynu*.

W trakcie konferencji uczestnicy mogli wysłuchać referatów najwybitniejszych specjalistów w zakresie filozofii Karola Wojtyły, reprezentujących polskie i zagraniczne ośrodki naukowe. Wśród prelegentów znaleźli się: ks. Tadeusz Biesaga, Rocco Buttiglione, ks. Pavol Dancak, John Hittinger, ks. Miłosz Hołda, ks. Grzegorz Hołub, Grzegorz Ignatik, Ulrike Imdahl, ks. Jarosław Jagiełło, Jarosław Kupczak OP,

Michał Łuczewski, Marek Rembierz, ks. Kazimierz Rynkiewicz, Krzysztof Stachewicz, Aude Suramy. Referaty zostały wygłoszone w językach polskim, angielskim, niemieckim i francuskim. Wszystkie wystąpienia były tłumaczone jednocześnie, dzięki czemu każdy z obecnych mógł słuchać wypowiedzi poszczególnych prelegentów w znanym sobie języku.

Filozoficzne wątki poruszane w *Osobie i czynie* stały się punktem odniesienia dla wielu myślicieli i są do dziś dyskutowane w ośrodkach akademickich na całym świecie. W trakcie konferencji przypomniano okoliczności powstania tego niezwykle ważnego dzieła oraz wskazano na

tradycyjne wątki, które poruszał i rozwijał Karol Wojtyła. Przypomniano również o dyskusjach, w które ówczesny metropolita krakowski włączył się poprzez napisanie *Osoby i czynu*. Uczestnicy konferencji podjęli także pytanie, jaki wpływ miała wypracowana w tej książce koncepcja człowieka na kształtowanie się chrześcijańskiej refleksji filozoficznej oraz teologicznej, jak i na szeroko pojętą refleksję humanistyczną.

Konferencja cieszyła się bardzo dużym zainteresowaniem. Udział w tym wydarzeniu wybitnych uczonych o międzynarodowej sławie, specjalizujących się w badaniu spuścizny Karola Wojtyły, a także obecność metropolity kra-

kowskiego abp. Marka Jędraszewskiego i dwóch kardynałów Kościoła rzymskokatolickiego – kard. Mariana Jaworskiego i kard. Stanisława Dziwisza – potwierdziły, iż Kraków jest i pozostanie szczególnym miejscem oddziaływania myśli filozoficznej, społecznej i teologicznej Karola Wojtyły.

Należy przy tym podkreślić, że dziedzictwo myśli Karola Wojtyły nie zostało jeszcze w pełni przyswojone ani wykorzystane. Konferencja pozwoliła ukazać nie tylko wpływ Wojtyły na myśl naszych czasów, lecz także wpływ intelek-

tualnego środowiska krakowskiego, które współtworzył, na refleksję o zasięgu ogólnoświatowym. Organizatorzy wyrażają przekonanie, że konferencja przyczyni się do rozwoju dalszych studiów nad spuścizną Karola Wojtyły, a jej owoce przysłużą się również kontynuowaniu badań na polu filozofii człowieka, bioetyki i myśli społecznej Karola Wojtyły, które są prowadzone na naszym Wydziale Filozoficznym od wielu lat. ■

Poziom umiędzynarodowienia uczelni wyższych a polityki migracyjne państw

(16. Konferencja Krajowej Sieci Migracyjnej współorganizowana przez Instytut Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej)

tekst: Kamila Rączy, Anna Teler
zdjęcia: IDiKS

W dniach 28–29 listopada 2019 r. w Krakowie, na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II, odbyła się 16. Konferencja Krajowej Sieci Migracyjnej pt. *Poziom umiędzynarodowienia uczelni wyższych a polityki migracyjne państw*. Organizatorami tego przedsięwzięcia była Europejska Sieć Migracyjna w Polsce działająca przy Departamencie Analiz i Polityki Migracyjnej MSWiA oraz Instytut Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie.

Inspiracją do zorganizowania konferencji stały się prace prowadzone przez Departament Analiz i Polityki Migracyjnej nad stworzeniem nowej, kompleksowej polityki migracyjnej na poziomie krajowym oraz aktualność problematyki danego zagadnienia. Celem konferencji było podjęcie kwestii umiędzynarodowienia polskich uczelni oraz ich promocja na arenie międzynarodowej. Wśród wystąpień prelegentów nie zabrakło prezentacji programów uniwersyteckich oraz rządowych, kierowanych do zagranicznych studentów oraz absolwentów, a także wymiany

doświadczeń w zakresie stosowanych narzędzi, mających na celu zatrzymanie studentów zagranicznych w kraju jako pracowników wysoko wykwalifikowanych. Ważną kwestią było umożliwienie studentom pozostania w kraju i podjęcia legalnej pracy. Jest to możliwe tylko we współpracy wszystkich zainteresowanych podmiotów.

Nie tylko edukacja na poziomie międzynarodowym stanowi wyzwanie dla szkolnictwa wyższego oraz wymusza troskę w tym obszarze, ale również dbałość o przyszłość zawodową młodych ludzi w przestrzeni lokalnej, krajowej i międzynarodowej. Przedstawiciele uczelni są gotowi przyjmować studentów z zagranicy, oferując interesujące zaplecze dydaktyczne, ale również stwarzać odpowiednie podstawy kształcenia dla polskich studentów po to, by dzięki zdobytej wiedzy i umiejętnościom mogli znaleźć satysfakcjonującą pracę na krajowej arenie oraz poza nią, w przypadku migracji.

Instytut Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie włączył się

w organizację konferencji, rozumiejąc, jak ważnym tematem dla szkolnictwa wyższego jest planowanie przyszłości z uwzględnieniem badań i troski o studentów rodzimych oraz zagranicznych.

Konferencja stanowiła przestrzeń do dyskusji na temat roli współpracy administracji rządowej z ośrodkami akademickimi, jak również możliwości wzrostu rangi polskich uczelni w perspektywie międzynarodowych rankingów.

Pierwszego dnia, tj. 28 listopada 2019 r., obrady rozpoczęli: dziekan Wydziału Nauk Społecznych UPJPII w Krakowie ks. dr hab. Michał Drożdż, dyrektor Departamentu Analiz i Polityki Migracyjnej w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji dr Jarosław Boguszyński oraz dyrektor Departamentu Współpracy Międzynarodowej w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego Grażyna Żebrowska. W roli gościa honorowego wystąpił rektor Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, JM ks. prof. zw. dr hab. Wojciech Zyzak.

Wykład wprowadzający uczestników do zagadnień z obszaru tematyki konferencji rozpoczął prof. Maciej Duszczyk, prorektor ds. naukowych Uniwersytetu Warszawskiego. Następnie odbył się pierwszy panel tematyczny *Rola międzynarodowej wymiany studenckiej dla państw docelowej migracji*. Moderatorem sesji był dziekan Wydziału Nauk Społecznych ks. dr hab. Michał Drożdż, prof. UPJPII. Głównymi ekspertami w tym panelu byli: prorektor ds. dydaktyki i spraw studenckich dr hab. Krzysztof Kozłowski, prof. SGH w Warszawie; ekspert Europejskiego Stowarzyszenia Uniwersytetów (EUA) Michael Gaebel; I sekretarz Ambasady Kanady w Polsce

Cheryl Greenfield. Podniesione zostały najważniejsze zagadnienia dotyczące obecności studentów zagranicznych na uczelniach polskich.

Panel drugi poruszał zagadnienia w obszarze *Migracje studenckie w politykach migracyjnych państw*. Moderatorem panelu była Joanna Sosnowska, koordynator Polskiej Sieci Migracyjnej, kierownik Działu Europejskiej Sieci Migracyjnej i Zapobiegania Handlu Ludźmi w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Prelegentami i specjalistami danej sekcji byli: Anni Kallio, menedżer programu Narodowej Fińskiej Agencji Edukacji; Floor van Donselaar, ekspert z Holandii, specjalista ds. polityki, przedstawiciel zespołu mobilności studentów; ekspert EMN z Irlandii Anne Sheridan; ekspert EMN z Polski Justyna Jarząbska; ekspert EMN z Luxemburga Adolfo Sommaribas.

Po zakończeniu oraz podsumowaniu pierwszego dnia obrad wszyscy prelegenci oraz uczestnicy konferencji zwiedzili Kraków z przewodnikiem.

Drugiego dnia, 29 listopada 2019 r., po rejestracji rozpoczęto debaty w ramach kolejnych paneli dyskusyjnych. Panel trzeci zatytułowany *Mobilność studentów międzynarodowych* moderowała dyrektor Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej UPJPII dr Katarzyna Drąg.

Jako pierwszy ekspert w tej części głos zabrał zastępca dyrektora Departamentu Współpracy Międzynarodowej Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego Przemysław Skrodzki. Kolejnym prelegentem był Sergiusz Najar, członek Rady Nadzorczej Fundacji Edukacyjnej Perspektywy, były

wiceminister spraw zagranicznych, wraz z koordynator programu „Study in Poland” z ramienia Fundacji Edukacyjnej Perspektywy Julią Łysik. Kolejnym ekspertem, który zabrał głos w dyskusji, był kierownik Działu Edukacji, przedstawiciel Grupy EWL Kirył Salata. Ostatni referat wygłosił ekspert z Konfederacji Lewiatan Jakub Gontarek. Panel przyniósł wiele ciekawych głosów w dyskusji o problemach i ułatwieniach dotyczących podejmowania studiów przez cudzoziemców na polskich uczelniach. Zagadnienia były omawiane podczas ożywionej dyskusji, której zaletą był udział przedstawicieli różnych instytucji: uniwersytetów, urzędów, ministerstw, branży gospodarczej.

Ostatni z paneli dotyczył *Współpracy międzynarodowej uniwersytetów*. Prowadzący spotkanie dr Piotr Dąg, współpracownik IDiKS, wprowadził prelegentów w wybrany obszar przestrzeni naukowych i eksperckich dyskusji. Jako pierwsi wystąpili ks. dr hab. Michał Drożdż, prof. UPJPII oraz dr Katarzyna Dąg, którzy reprezentowali Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie. W roli kolejnego eksperta wystąpiła prof. Halina Grzymała-Moszczyńska, pełniąca funkcję koordynatora Programu Erasmus na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. Po prof. Moszczyńskiej głos zabrała pełnomocnik rektora ds. studenckich, koordynator ds. internacjonalizacji Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie dr Ewelina Panas. Kolejny naukowy duet stanowili przedstawiciele Instytutu Dziennikarstwa

i Komunikacji Społecznej UPJPII, dr Klaudia Cymanow-Sosin oraz ks. dr Sławomir Soczyński. Następnie głos zabrała prof. Stefania Panebianco, dyrektor Jean Monnet, przewodnicząca EUMedEA Wydziału Nauk Politycznych i Społecznych Uniwersytetu w Katanii we Włoszech. Ostatnim prelegentem był Michel Catala, dyrektor Instytutu Studiów Europejskich i Globalnych Alliance Europa, Université de Nantes, we Francji.

Podsumowując dwudniowe obrady 16. Konferencji Krajowej Sieci Migracyjnej pt. *Poziom umiędzynarodowienia uczelni wyższych a polityki migracyjne państw*, na ręce prelegentów, organizatorów oraz uczestników złożono szczególne podziękowania za przygotowania, uczestnictwo oraz koordynację.

Ze strony UPJPII przewodniczącym Rady Programowej Konferencji był ks. dr hab. Michał Drożdż, prof. UPJPII, dziekan Wydziału Nauk Społecznych, przewodniczącą Komitetu Organizacyjnego dr Katarzyna Dąg, dyrektor Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej. Komitet wykonawczy i wspomagający obsługę oraz sekcję organizacyjną stanowili doktoranci Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach oraz studenci Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie pod opieką ks. dr. Sławomira Soczyńskiego, którym złożono podziękowania za zaangażowanie i pomoc. ■

Konferencja *Creatio continua* i ekologiczne studia na Uniwersytecie Papieskim

tekst: Jerzy Brusilo OFMConv
zdjęcia: Justyna Kastelik

Coraz ważniejszym wyzwaniem dla współczesnego świata są zagrożenia wynikające ze zniszczenia, zatrucia i zaśmiecenia naturalnego środowiska człowieka, problemy zagrożonej przyrody i zmian klimatycznych określane jako kryzys ekologiczny. Jest to problem nie tylko ekonomii, polityki czy przyrodniczych nauk szczegółowych, ale także nauk humanistycznych. Nic dziwnego, że jest to przedmiot badań antropologicznych, etycznych i teologicznych również na naszym Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie. Od dwóch lat teologia stworzenia, ekologia człowieka i ekologia w duszpasterstwie jest przedmiotem zainteresowania Instytutu Teologii Praktycznej Wydziału Teologicznego, który organizując wraz ze Światowym Ruchem Katolików na Rzecz Środowiska w 2018 r. pierwszą Międzynarodową Konferencję Naukową *Creatio continua. Ekologia – teologia, oikonomia i nauka o stworzeniu* (15–16 października 2018 r.), zainaugurował stałą obecność studiów nad ekologią integralną na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II.

W dniach 15–16 listopada 2019 r. w Auli Biblioteki Głównej przy ul. Bobrzyńskiego 10 w Krakowie odbyła się

II Międzynarodowa Konferencja Naukowa *Creatio continua: Ekologia integralna i wyzwania antropocenu* z licznym udziałem prelegentów z Francji, Hiszpanii, Słowacji, Wielkiej Brytanii i Włoch. Konferencję otworzył ks. prof. Wojciech Żyzak, rektor Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, a naukowego wprowadzenia dokonał prof. Maciej Nowicki, były minister środowiska, przewodniczący Rady Programowej Fundacji Światowego Ruchu Katolików na Rzecz Środowiska.

Zagadnienia poruszane na konferencji skupiały się w trzech obszarach problemowych (trzech sesjach): pierwsza – teologia antropocenu, druga – antropologia antropocenu (w pierwszym dniu konferencji) i trzecia – ekonomia antropocenu (w drugim dniu konferencji). W ramach każdej sesji odbywały się kolejno panele dyskusyjne poprzedzone wykładami: panel 1 – *Kreatywność i odpowiedzialność: Jan Paweł II i teologia antropocenu* wypełniony wykładami prof. Rocco Buttiglione (*John Paul II: a trans/political interpretation of the ecological crisis*), prof. Johna Milbanka (*Natural Law and the Divine Government of the Creation*)

i prof. Władysława Stróżewskiego (*Creatio continua i „panowanie” człowieka w przyrodzie*). Panel pierwszy prowadził Piotr Popiołek (UPJPII).

Drugi panel (w drugiej sesji), prowadzony przez dr. Michała Łuczewskiego (UJ), zatytułowany *Wyzwania transhumanizmu*, a wprowadzeniem do panelu były trzy wykłady: prof. Michaela Taylora (*The Person, Fully Alive: Dante, Transhumanism and the Glory of God*), prof. Michała Barana (*Transhumanizm a Nowy humanizm*) i prof. Philipa Goodchilda (*Anthropocentrism, Transhumanism and Ecological Consciousness*). Ciekawa dyskusja między wykładowcami a osobami spośród uczestników z sali konferencyjnej trwała aż do obiadu serwowanego, jak przystało na konferencję ekologiczną, z menu wegańskim łącznie, z naczyniami z materiałów roślinnych, które można było spożyć na deser...

Po tematach związanych z antropoceniem i transhumanizmem ekologicznym trzeci panel zatytułowany *Powrót do teologii stworzenia* był w zamierzeniu organizatorów odniesieniem do teologicznych podstaw ekologii integralnej w ujęciu trzech kościołów chrześcijańskich: grekokatolickiego, anglikańskiego i katolickiego. Najliczniejszą reprezentacją trzeciego panelu, pierwszego dnia konferencji, byli profesorowie Wydziału Teologii Grekokatolickiej Uniwersytetu w Preszowie i Uniwersytetu Katolickiego w Rużomberku (Słowacja), którzy przedstawili kilka wykładów: ks. abp Ján Babjak (*Ochrana stvorenstva ako integrálna súčasť činnosti Environmentálnej subkomisie pri KBS*), ks. prof. Peter Tirpák (*Ochrana stvorenstva v katechéze Cirkvi*), ks. prof. Pavol Dancák (*Kultúrotvorný charakter vzťahu k prírode*), prof. Miroslav Saniga (*Príroda oslavuje Stvoriteľa*), głosem anglikanów w teologii stworzenia był wykład pani pastor prof. Alison Milbank (*The Trees Shall Clap their Hands Natura Naturans and the theological re-enchantment of nature*), a całość panelu uzupełnił z punktu widzenia teologii katolickiej ks. prof. Maciej Ostrowski, prowadzący dyskusję panelową, reprezentujący Instytut Teologii Praktycznej Wydziału Teologicznego UPJPII – organizatora Konferencji, a jednocześnie twórcy ekologicznej idei Sacrum i Przyroda, obecnej od 25 lat na Papieskiej Akademii Teologicznej, obecnie Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie.

Drugi dzień konferencji wypełniła trzecia sesja *Ekonomia antropocenu* z trzema panelami: *Nowa sprawiedliwa transformacja*, *Ekologia dobra wspólnego* i *Poza fatalizmem: kryzys klimatyczny i polityka wiary*. Dyskusja nad *Nową, sprawiedliwą transformacją* opierała się na wykładzie prof. Marka Rymczy (*Jak wykorzystywać posiadane zasoby i kapitały? Rozwój endogeny jako rozwój ekologiczny*), relacji Susan Brown, przewodniczącej Rady Miejskiej Oxfordu, o projektach ekologicznych miasta Oxford w Wielkiej Brytanii oraz refleksji pani Montserrat Mir z Centrum Sprawiedliwej Transformacji Międzynarodowej Konfederacji Związków Zawodowych. Dyskusję prowadzili prof. Ryszard Stocki (Akademia Ignatianum) i Izabela Zygmunt (CEE Bankwatch).

Drugi panel sesji ekonomicznej Konferencji (*Ekologia dobra wspólnego*), prowadzonej przez Paulinę Łuczewską-Bednarz z Akademii Leona Koźmińskiego, to przede wszystkim doskonały wykład prof. Luigina Bruniego (*Which Economics for the Anthropocene?*) wraz z dopowiedzeniem Jakuba Wygnańskiego, wiceprezesa Zarządu Pracowni Badań i Innowacji Społecznych „Stocznia”, i Andrzeja Guła, prezesa Zarządu Polskiego Alarmu Smogowego. Trzeci, ostatni panel drugiego dnia Konferencji (prowadzący: Paweł Musiałek z Klubu Jagiellońskiego) to próba spojrzenia „poza fatalizm: kryzysu klimatycznego i polityki wiary”, które wyrażały wykłady: s. Alessandry Smerilli z Watykanu (*Economics and finance tailored to an integral ecology*), Laurence Tubiany, dyrektor zarządzającej Europejskiej Fundacji Klimatycznej, jednej z twórców porozumienia na szczycie klimatycznym w Paryżu (Konferencja Narodów Zjednoczonych w 2015 r.) oraz Marcina Korolca, byłego ministra środowiska (2011–2013) w rządzie Donalda Tuska.

Creatio continua: Ekologia integralna i wyzwania antropocenu, druga konferencja zorganizowana wraz ze Światowym Ruchem Katolików na Rzecz Środowiska, przy wsparciu finansowym Caritas Polska, staje się ważnym głosem o ekologii integralnej na poziomie uniwersyteckim w Polsce z obecnością na konferencji znaczących postaci europejskiej myśli teologicznej, filozoficznej i ekologicznej. Wszystkie wykłady, dyskusje panelowe i głosy uczestników konferencji były tłumaczone symultanicznie na język angielski i polski. Dwuletnie doświadczenie organizacyjne *Creatio continua* pozwala żywić nadzieję na kontynuację ekologicznych międzynarodowych spotkań naukowych na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II, w duchu nauczania Papieża-Polaka i encykliki Franciszka *Laudato si*. Wstępnie znany jest już termin kolejnej trzeciej edycji *Creatio continua* – 27–28 listopada 2020, również w Auli Biblioteki Głównej UPJPII przy ul. Bobrzyńskiego 10 w Krakowie (szczegółowe informacje o programie są dostępne na stronie internetowej creatiocontinua.upjp2.edu.pl), do odwiedzenia której już zapraszamy.

Z innych możliwości studiów o tematyce ekologicznej na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II: w bieżącym semestrze letnim 2019/2020 wykład monograficzny na Wydziale Teologicznym *Ekologia integralna wobec podstawowych założeń teologii praktycznej* oraz cykl wykładów „Ekologii integralnej” modułu II – Podnoszenie kompetencji w zintegrowanym programie dla UPJPII, który będzie odbywać się przez dwa lata (od 1 X 2020 do 30 VI 2022). Na każdy semestr, który będzie zawierał całość 30 godzin wykładów, zapraszamy studentów czwartego i piątego roku studiów wszystkich wydziałów i kierunków UPJPII, rekrutacja na pierwszy semestr roku akademickiego 2020/2021 rozpocznie się już w semestrze letnim 2019/2020. Niektóre zagadnienia tego kursu to: diagnoza stanu ekologicznego planety Ziemia ze szczegółowym opisem problemów środowiska naturalnego (zmiany klimatu, globalne ocieplenie, zanieczyszczenie wody i powietrza, degradacja gleb, zniszczenie fauny i flory, teologiczne podstawy stworzenia i ewolucja

przyrody, zagadnienia między harmonią i chaosem środowiska naturalnego człowieka, Magisterium ekologiczne Kościoła katolickiego, kryzys ekologiczny władzy, technologii, posiadania i ducha, ekologia integralna środowiska, gospodarczego, społecznego, kulturowego i religijnego, ekologia integralna człowieka i wspólnoty ludzkiej, ubóstwo jako problem ekologiczny, duchowość ekologiczna, nawrócenie ekologiczne i nowy styl życia, praktyczne wskazania ekologiczne encykliki Franciszka *Laudato si*.

Ekologia na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie staje się powoli stałym kierunkiem badań i studiów. Wkrótce być może powstanie jednostka naukowa zajmująca się tym przedmiotem, ale najważniejsze na dziś wydaje się zainteresowanie ekologią integralną wśród profesorów i studentów naszej uczelni. To nie tylko teoretyczny obszar nauki, ale konieczna zmiana myślenia i działania dla powstrzymania skutków kryzysu ekologicznego i budowania czystego, zdrowego, duchowego świata według planu Stwórcy z Księgi Rodzaju – *creatio continua*. ■

Posiedzenie Konferencji Rektorów Uniwersytetów Polskich na UPJPII w Krakowie

(17 X 2019)

tekst: Konferencja Rektorów Uniwersytetów Polskich
zdjęcia: Łukasz Rzepka

Celem Konferencji, będącej autonomicznym zgromadzeniem rektorów, jest zacieśnianie współpracy między uniwersytetami, aby mogły sprostać wyzwaniom współczesności i przyszłości.

Konferencja Rektorów Uniwersytetów Polskich (KRUP) została powołana przez Rektorów Uniwersytetów na zjeździe w Krakowie w dniu 16 lutego 1989 r. Była to odpowiedź

środowiska akademickiego na przyjęcie 18 września 1988 r. w Bolonii Wielkiej Karty Uniwersytetów Europejskich.

Idea powołania Konferencji w przededniu odzyskania przez Polskę pełnej niepodległości nawiązuje do inicjatywy z okresu zrywu Solidarności, gdy rektorzy na spotkaniu w Poznaniu 5 grudnia 1981 r. powołali Konferencję Rektorów Szkół Wyższych.

KRUP opracowuje i przedstawia opinie i stanowiska w sprawach istotnych dla rozwoju polskiej nauki, szkolnictwa wyższego, kultury i oświaty, współpracując z Konferencją Rektorów Akademickich Szkół Polskich. KRUP powołał komisje zajmujące się różnymi obszarami tematycznymi: Uniwersytecką Komisję Akredytacyjną

w 1998 r., Uniwersytecką Komisję Nauki w 2001 r., Międzyuniwersyteckie Centrum Informatyzacji w 2002 r., Uniwersytecką Komisję Finansową w 2004 r. i Uniwersytecką Komisję Kształcenia w 2016 r. ■

źródło: Konferencja Rektorów Uniwersytetów Polskich

Słowo – stulecie „Słowa i realności duchowych” Ferdinanda Ebnera

(międzynarodowa konferencja naukowa)

tekst: Kamil Trombik
zdjęcia: Justyna Kastelik

W dniach 18–19 listopada 2019 r. w Krakowie, przy ul. Bernardyńskiej 3, odbyła się międzynarodowa konferencja naukowa *The Word – 100 years of “The Word and Spiritual Realities” by Ferdinand Ebner*, upamiętniająca 100-lecie powstania jednego z najważniejszych dzieł XX-wiecznej filozofii, jakim jest *Słowo i realności duchowe. Fragmenty pneumatologiczne*. Konferencja została zorganizowana przez Katedrę Filozofii Człowieka na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Partnerami wydarzenia były Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego (partner główny) oraz Miasto Kraków.

Książka *Słowo i realności duchowe* napisana przez austriackiego filozofa Ferdinanda Ebnera, często niesłusznie pomijanego w opracowaniach z zakresu historii filozofii XX w., stała się faktycznym początkiem wielkiego i niezwykle istotnego nurtu filozoficznego, który nosi nazwę „filozofia dialogu”. Dzieło Ebnera zapoczątkowało nowe podejście do filozofowania, oparte na prymacie drugiej osoby i stało się punktem odniesienia dla ogromnej rzeszy my-

ślicieli. Filozofia dialogu była również inspiracją dla wielu polskich intelektualistów, m.in. dla związanego z naszym Uniwersytetem ks. Józefa Tischnera.

W konferencji wzięli udział wybitni specjaliści z całego świata podejmujący w swojej pracy badawczej analizę myśli filozoficznej i religijnej Ebnera. Obrady poprzedziło wystąpienie organizatora wydarzenia, dziekana Wydziału Filozoficznego UPJPII, ks. dr. hab. Jarosława Jagiełły. W trakcie dwóch dni konferencji wygłoszono łącznie 12 referatów w trzech językach: polskim, niemieckim i angielskim. Wszystkie wystąpienia były tłumaczone symultanicznie. Dzięki ożywionym dyskusjom wokół poszczególnych referatów wydarzenie stało się okazją do nawiązania twórczego dialogu między społecznością polskich intelektualistów (ks. Jarosław Jagiełło, Krzysztof Skorulski, Przemysław Zientkowski, Tadeusz Gadacz, ks. Miłosz Hołda, Ewa Drzazgowska) a filozofami reprezentującymi zagraniczne ośrodki akademickie (Joseph Chapel, Hal Green, Herbert Limberger, Erich Hamberger). W trakcie konferencji zaprezentowano również najnowsze edycje tłumaczeń dzieł

Ebnera na język polski (F. Ebner, *Słowo i realności duchowe. Fragmenty pneumatologiczne*, przeł. K. Skorulski, Chojnice 2016; F. Ebner, *Słowo i miłość. Aforyzmy 1931 i inne późne pisma*, przeł. K. Skorulski, Chojnice 2019). Należy dodać, że ważnym elementem konferencji była także wystawa poświęcona Ebnerowi, która przybliżyła uczestnikom osobę i dzieło tego austriackiego filozofa.

Konferencja cieszyła się dużym zainteresowaniem i potwierdziła, iż to właśnie Kraków – obok Innsbrucka, Wiednia i Fryburga Bryzgowijskiego – jest szczególnym

miejszem promieniowania myśli Ebnera. Wydarzenie okazało się przy tym sposobnością do przemyślenia roli filozofii w kształtowaniu społecznej i politycznej sytuacji współczesnych ludzi, jak również okazją do spotkania wokół rzeczywistości „słowa”, które rodzić powinno porozumienie, a nie podziały. Dzięki obecności wybitnych myślicieli z różnych stron świata stało się ono także sposobnością do promocji krakowskiego środowiska intelektualnego oraz Krakowa jako miejsca otwartego na dialog wokół uniwersalnych pytań dotyczących godności człowieka. ■

Jan Paweł II. Komunikacja medialna w służbie Nowej Ewangelizacji

(międzynarodowa konferencja naukowa w Kalabrii)

tekst, zdjęcia: ks. Robert Nęcek

Na zaproszenie biskupa kalabryjskiej diecezji Locri-Gerace Francesca Olivy, rektora Raffaelego Vaccaro i o. prof. Giovanniego Calcary z Uniwersytetu Kalabryjskiego gościła we Włoszech z wykładami delegacja z Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II – ks. dr hab. Robert Nęcek, mgr Joanna Sobczyk-Pająk z mężem Jarosławem, córką Igą i proboszcz parafii Podłęże ks. prałat Tomasz Boroń. Okazją do spotkania stała się międzynarodowa konferencja naukowa *Jan Paweł II. Komunikacja medialna w służbie Nowej Ewangelizacji*.

Tym sposobem węgierskimi liniami lotniczymi Wizz Air udano się z Krakowa do Rzymu, a następnie Alitalia z Rzymu do Lamezia Terme. Na miejscu przedstawiciele biskupa i uczelni już oczekiwali. Dwoma samochodami podążano w kierunku Locri. Zamieszkało w seminarium diecezjalnym. W tej malowniczej diecezji spacerowano po wąskich uliczkach, patrząc na bogate dzieje historii widoczne w prastarych budowlach. W tym czasie trwały przygotowania do konferencji o polskim papieżu. Aula przystosowana dla potrzeb spotkania naukowego zgromadziła około 1500 osób na czele z miejscowymi władzami i przedstawicielami karabinierów. W słowie wstępnym rektor Vaccaro wyraził swoją radość z powodu udziału w naukowym przedsięwzięciu polskiej delegacji.

W pierwszym wykładzie *Proces beatyfikacyjny Jana Pawła II w prasie polskiej* ks. Nęcek wskazał na wielką wiarę świętego, którą można było widzieć w życiu codziennym na każdym kroku. Dodatkowo papież Wojtyła znał wagę komunikacji i rolę mediów w przekazie wartości ponadczasowych. Z tej racji otwierał się na dziennikarzy, a dziennikarze otwierali się na Kościół. Jan Paweł II całe życie dawał światu receptę na jakość życia – nie poprawiać innych, gdyż taki styl prowadzi jedynie do walki i destrukcji, poprawiać siebie samego – to jest papieskie źródło lepszego jutra!

Z kolei ks. prałat Tomasz Boroń w swoim wystąpieniu zaprezentował włoskim słuchaczom parafię Podłęże, w któ-

rej abp Wojtyła konsekrował pierwszy kościół i erygował ostatnią parafię przed wylotem na konklawe do Rzymu w 1978 r. W kronikach z tamtych lat zapisano, że potrafił się z wiernymi komunikować, nie unikał ich, szybko nawiązywał żywe relacje, a w tym wszystkim odznaczał się niezwykłą kulturą bycia. Owa komunikacja krakowska procentowała w papieskim pontyfikacie Jana Pawła II.

Krakowska artystka i wykładowczyni dziennikarstwa na UPJPII Joanna Sobczyk-Pająk zwróciła uwagę na wizerunek św. Jana Pawła II we współczesnym malarstwie. Stwierdziła, że „malarstwo sakralne, podobnie jak słowo w Kościele przybliża wiernym Boga. Poprzez świętych łączy przestrzeń ziemską z przestrzenią duchową, nadprzyrodzoną. Postaci świętych są o tyle ważne, że łatwiej się z nimi identyfikować, bo przecież żyli kiedyś na ziemi, pochodzili z ludu”. Przekaz artystki mógł być dodatkowo zweryfikowany przez fakt otwarcia wystawy *Jan Paweł II. Ludzie i Miejsca* w wersji włoskiej. Warto docenić, że była to już kolejna prezentacja po Wadowicach, Makao, Krakowie i Niepołomicach. Chodzi o to, że „malarstwo sakralne ma ilustrować, pomagać wiernym w modlitwie, ale powinno też komunikować przekaz świętego, którego portretuje. Jest to niezbędne do odpowiedniego rozumienia i widzenia danej osoby”. W naukowej więc atmosferze można było podziwiać malarski kunszt krakowskiej artystki rodem z Podłęża. Słuchacze reagowali żywiołowo i każdy wykład oklaskiwali, dając dowody zadowolenia. W konferencji wzięli również udział postulator rzymski z Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych ks. dr Krzysztof Białowas, który w ciekawy sposób przedstawił sylwetkę świętości papieża z Wadowic, dyrektor Międzynarodowego Centrum „Studi Rosminiani” Umberto Muratore, burmistrz miasta Antonio Condemi i o. Cosimo Fragomeni.

Po części naukowej w uroczym górskim sanktuarium „Signora dello Scoglio” zostały wprowadzone w sposób uroczysty relikwie św. Jana Pawła II. Bp Francesco Oliva pod-

kreślił ponadczasowe przesłanie nauk papieskich, a charyzmatyczny o. Cosimo po medytacji wygłosił krótkie słowo. Następnego dnia ordynariusz miejsca wyraził chęć współpracy i pozdrowił słowami – „do szybkiego zobaczenia”.

Drugim etapem podróży była wizyta w siedzibie „L'Osservatore Romano” i spotkanie z papieskim fotografem Francesco Sforzą, który wyraził zainteresowanie przy-

jazdem w przyszłym roku do Zakopanego. Warto wspomnieć, że rzymski etap włoskiej wizyty dotyczył rozmów z Arturo Marim i Grzegorzem Gałązką, a brał pod uwagę kompetencje w fotografowaniu papieża. Obiad z mistrzami fotografii był miłym i pasjonującym przeżyciem, którego apogeum stanowiło prywatne spotkanie z kard. Konradem Krajewskim, serdeczna rozmowa i błogosławieństwo. ■

Wizerunek osób z niepełnosprawnościami – społeczny odbiór niepełnosprawności

(ogólnopolska konferencja naukowa)

tekst: Dorota Nowak

zdjęcia: Zrzeszenie Na Rzecz Studentów z Niepełnosprawnościami UPJPII im. Marty Dąbkowskiej

3 grudnia 2019 r. w gościnnych progach Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Krakowie mieszczącej się przy ulicy Rajskiej 1 odbyła się ogólnopolska konferencja naukowa *Wizerunek osób z niepełnosprawnościami – społeczny odbiór niepełnosprawności*. Zorganizowana została przez Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie, Instytut Nauk o Rodzinie, Polskie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych, Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych UPJPII oraz Zrzeszenie Na Rzecz Studentów z Niepełnosprawnościami UPJPII im. Marty Dąbkowskiej. Data ta nie była przypadkowa. 3 grudnia to Międzynarodowy Dzień Osób Niepełnosprawnych, a więc święto powstałe, by zwrócić uwagę na problemy tej grupy społecznej i podkreślić konieczność działań na rzecz integracji osób niepełnosprawnych z resztą społeczeństwa, wyrównywania szans i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu tych osób. Organizatorzy konferencji postanowili z kolei skoncentrować się na szczególnie ważnym w ostatnich latach zagadnieniu – wizerunku osób z niepełnosprawnością, a także społecznym odbiorze niepełnosprawności, jak sugeruje to już sama nazwa, a konferencję uczynić próbą odpowiedzi na pytanie o to, jaki jest wizerunek osób z niepełnosprawnościami – od czego zależy i jak się kształtuje.

Uczestników konferencji przywitał prorektor ds. studenckich i dydaktyki ks. dr hab. Robert Tyrała, prof. UPJPII. Wieloaspektowe podejście do zagadnienia wizerunku, obecnie nie tylko wartości wyłącznie estetycznej, ale również marki i wizytówki, zaowocowało obecnością wielu znakomitych prelegentów z różnych, nie tylko krakowskich, uczelni. Warto dodać, że wśród tak szerokiego grona mówców znaleźli się także studenci, którzy na co dzień zmagają się z niepełnosprawnościami, bądź temat ten jest im bliiski. Mogli oni wziąć udział w debacie *W jaki sposób można kształtować dobry wizerunek osób z niepełnosprawnościami?* lub spróbować swoich sił jako prelegenci w panelu z wystąpieniami studentów pt. *Wizerunek osób z niepełnosprawnościami – odbiór społeczny niepełnosprawności*.

Konferencję tę można podsumować, powtarzając za organizatorami: „Bohaterski? Super-człowiek? Odważny? Niezdarny? Niesamodzielny? Samotny? A może przeciętny uczestnik życia społecznego? Z wszelkimi swoimi zasobami i słabymi stronami, z pasjami, marzeniami, z zielonymi lub niebieskimi oczami, z długimi lub krótkimi włosami, z niepełnosprawnością... Osoba z niepełnosprawnością – człowiek jak każdy inny”. ■

Pieśń i piosenka religijna w ujęciu lingwistycznym, teologicznym i artystycznym

(konferencja naukowa w Wambierzycach)

tekst: Agnieszka Sieradzka-Mruk
zdjęcie: Jacek Halicki, Wikimedia

W dniach 24–26 września 2019 r. w Wambierzycach (Kotlina Kłodzka) odbyła się kolejna interdyscyplinarna konferencja Zespołu Języka Religijnego Rady Języka Polskiego przy Prezydium PAN, dziewiąta z cyklu poświęconego różnym odmianom polszczyzny religijnej. Oprócz Zespołu Języka Religijnego organizatorami byli Instytut Liturgiczny Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II oraz Zakład Gramatyki Współczesnego Języka Polskiego i Onomastyki Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu Adama Mickiewicza.

W obradach wzięli udział badacze z wielu ośrodków polskich: Warszawy, Krakowa, Lublina, Poznania, Gdańska, Częstochowy, Opola i in., wśród nich byli m.in. językoznawcy poloniści, teolodzy, w tym liturgiści i katechetyk, muzykolodzy, literaturoznawcy, neofilologowie i filologowie klasyczni, religioznawca oraz przedstawiciele nauk o kulturze.

Obrady rozpoczął referat ks. Roberta Tyrały (UPJPII, Kraków) *Nie „oprawa”, lecz integralna część uroczystej liturgii. Rodzaje muzyki w ars celebrandi w Kościele katolickim*.

Wystąpienie nakreśliło teoretyczne i normatywne podstawy dalszych rozważań z punktu widzenia katolickiego liturgisty.

Przedmiotem kolejnych wystąpień były rozmaite gatunki i odmiany gatunkowe muzyki religijnej, np. psalmy,

średniowieczne hymny, pieśni wielkanocne, maryjne, pieśni i piosenki o Duchu Świętym, pieśni pogrzebowe, pielgrzymkowe oraz piosenki religijne dla dzieci.

Niektóre językoznawcze referaty koncentrowały się wokół zagadnień stylistycznych oraz obrazu świata. Należy tu wymienić wystąpienia Jolanty Szarłej (ATH, Bielsko-Biała) *Semickie wzorce piękna w Biblii. O zasadzie binarności w interpretacji psalmów*, Małgorzaty Nowak-Barcińskiej (KUL, Lublin) *Współczesne pieśni i piosenki do Ducha Świętego i o Duchu Świętym. Aspekt językowo-stylistyczny*, a także Katarzyny Czarneckiej (UAM, Poznań) *Językowa kreacja postaci św. Jana Bosko w przeznaczonych do śpiewania tekstach rodziny salezjańskiej*. Referat Bożeny Matuszczyk-Podgórskiej (UG, Gdańsk) *Kilka uwag na temat teologicznych i quasi-teologicznych treści pieśni religijnych okresu Wielkanocy* oprócz problemów teologicznych omawiał także zagadnienia stylistyczne związane z poetyką paradoksu.

Kwestie teologiczne pojawiły się m.in. w wystąpieniu Kaliny Wojciechowskiej (ChAT, Warszawa) *Wykład teologii reformacyjnej w hymnie „Z głębokiej nędzy” Marcina Lutra z 1524 r. (ŚE 438)* oraz ks. Wiesława Przyczyny (UPJPII, Kraków) i Anety Załazińskiej (UJ, Kraków) *Obraz Maryi w wybranych pieśniach, w sztuce i w Dzienniczku św. Faustyny Kowalskiej*. ■

Jak widać zatem, obiektem zainteresowania były zarówno teksty katolickie, jak i protestanckie. Śpiewniki protestanckie w ujęciu historycznym były też przedmiotem językoznawczego studium Izabeli Winiarskiej-Górskiej (UW, Warszawa) *Modernizacja językowa pieśni w dawnych śpiewnikach jako przyczynek do rozważań o staropolskiej świadomości językowej*, a także religioznawczego opracowania Zbigniewa Paska (AGH, Kraków) *„Spirytystyczny” śpiewnik wydawnictwa Hejnał jako przykład chrześcijańskiego ezoteryzmu międzywojennej Polski*.

Zagadnień historycznych dotyczyło też literaturoznawcze opracowanie Agnieszki Czajkowskiej (UJD, Częstochowa) *Poezja XIX wieku w pieśniach kościelnych*, w którym autorka wskazała jako źródła śpiewanych do dziś pieśni utworów m.in. F. Karpińskiego, T. Lenartowicza, A. Felińskiego, K. Brodzińskiego czy K. Ujejskiego.

Referentów interesowała również problematyka przekładu i adaptacji pieśni w różnych językach. Tych zagadnień dotyczyło studium Katarzyny Janus (UJD, Częstochowa) *Łacińskie średniowieczne hymny i ich polskie przekłady w liturgii. Poezja w służbie dogmatyki* oraz opracowanie Piotra Dygusia (UJ, Kraków) *Polskie tradycyjne kolędy w szwedzkich adaptacjach – analiza porównawcza*.

Ten ostatni referat i dwa inne wystąpienia poruszały temat funkcjonowania muzyki religijnej w odmiennych niż polski obszarach językowo-kulturowych, jak szwedzki, hiszpański czy białoruski. Specyficzną hiszpańską odmianę pieśni procesyjnej przedstawił referat Małgorzaty Haładewicz-Grzelak (PO, Opole) i Ventury Salazara-Garcii (Uniwersytet Jaén, Hiszpania) *Wewnątrztekstowa i pozatekstowa przestrzeń andaluzyjskiej saety*, natomiast współczesne białoruskie śpiewniki zostały omówione w wystąpieniu Tatsiany Ivashkevich (KUL, Lublin) *Źródła śpiewów liturgicznych w języku białoruskim (1992–2007)*.

Trzy referaty, muzykologiczny, katechetyczny i językoznawczy, dotyczyły piosenek religijnych dla dzieci: Agaty Trytek (KUL, Lublin) *Kulturotwórcza rola pieśni i piosenek religijnych oraz ich wpływ na młode pokolenie*, Anety Rayzacher-Majewskiej (UKSW, Warszawa) *Katechetyczne zastosowanie pieśni i piosenek religijnych w edukacji domowej dzieci* oraz Małgorzaty Rybki (UAM, Poznań) i Marty Wrześniewskiej-Pietrzak (UAM, Poznań) *Ikoniczność, symboliczność czy tylko zabawa? – o relacjach między znaczeniami słów a elementami niewerbalnymi w piosenkach reli-*

gijnych dla dzieci. Ten ostatni referat omówił rolę gestów wykonywanych w czasie śpiewania.

Badacze zajęli się też pieśniami i piosenkami używanymi w specyficznych sytuacjach religijnych, jak pogrzeb czy pielgrzymka. Referat Anny Mlekođaj (PPWSZ, Nowy Targ) *Pieśni żałobne w tradycyjnej obrzędowości pogrzebowej na polskim Podtatrze* przedstawił zmiany w obyczajach pogrzebowych w ujęciu folklorystycznym. Z kolei Barbara Śnieżek (PAN, Warszawa) w wystąpieniu *Pojęcie pieśni pielgrzymkowej – refleksje etnomuzykologa* podała różne definicje i zarysowała klasyfikację tego rodzaju utworów.

Ważne dla referentów okazały się też szczególne okoliczności użycia lub specyficzne wykonania pieśni. Barbara Forsysiewicz (UG, Gdańsk) w kulturoznawczym studium *„Artysta jest bliżej Boga”. Bożena Porzyńska i jej interpretacja wokalna pieśni religijnych* przedstawiła sylwetkę znanej śpiewaczki operowej w aspekcie jej zainteresowania muzyką religijną. Z kolei Magdalena Jankosz (UPJPII, Kraków) w referacie *Pieśni i piosenki religijne w publicznych wystąpieniach Jana Pawła II podczas I pielgrzymki do Polski* przedstawiła sytuacje komunikacyjne i funkcje pieśni, intonowanych mniej lub bardziej spontanicznie przez papieża lub kogoś ze zgromadzonych wiernych.

Należy zauważyć, że autorzy referatów stosowali różne metodologie, niektórzy łączyli dwa podejścia, np. teologiczne z lingwistycznym lub muzykologicznym.

W trakcie dyskusji podejmowano m.in. problematykę stosowności i przydatności pieśni w liturgii i poza nią, zmian kulturowych, pojawiających się niekiedy nadużyć natury teologicznej, wskazywano także rozmaite nietypowe zjawiska językowe i pozajęzykowe, omawiano też funkcjonowanie muzyki religijnej w różnych społecznościach.

Konferencji, jak wszystkim poprzednim, towarzyszyły przedsięwzięcia kulturalne: wycieczka do Świdnicy połączona ze zwiedzaniem ewangelickiego Kościoła Pokoju (jednej z największych drewnianych świątyń na świecie) oraz wieczór poetycki o. Eligiusza Dymowskiego OFM, prowadzony przez prof. Marka Karwałę. Oprawę muzyczną wieczoru zapewnił chór parafialny Cantus. Uczestnicy mieli też możliwość zwiedzenia z przewodnikiem wambierzyckiego sanktuarium, obejrzenia iluminacji bazyliki, a także spacerów po kalwaryjskich drózkach, czemu sprzyjała piękna (przeważnie) jesienna pogoda. ■

„Musicie od siebie wymagać, nawet gdyby inni od was nie wymagali”

tekst: Michał Pora
zdjęcia: Maciej Gradowski

W dniu 22 listopada w Bibliotece Głównej UPJPII odbyło się sympozjum charytatywne dla Krzysztofa

Broszkiewicza pt. *Musicie od siebie wymagać, nawet gdyby inni od was nie wymagali*. To już druga taka inicjatywa

w Bibliotece, podczas której dla Krzysztofa zbierane były datki do puszek, a w auli wystąpili zaproszeni na spotkanie prelegenci. Organizatorami przedsięwzięcia byli: Uniwersytet Papieski Jana Pawła II, Biblioteka UPJPII oraz Parafia Świętego Jana Pawła II w Krakowie. Patronat honorowy nad wydarzeniem objęła małżonka Prezydenta RP Agata Kornhauser-Duda. Symposium zostało dofinansowane przez Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego.

Krzysztof Broszkiewicz to młody 23-letni człowiek, który w 2015 r. uległ ciężkiemu wypadkowi, w wyniku którego został sparaliżowany. Wcześniej sam udzielał się w inicjatywach społecznych. Był wolontariuszem „Szlachetnej paczki” i w hospicjum. Brał również udział w licznych charytatywnych koncertach. Uczestniczył, jako volonta-

riusz, w Światowych Dniach Młodzieży. Krzysztof przeszedł skomplikowaną operację wszczepienia w rdzeń kręgowy płytki stymulującej. Teraz przechodzi rehabilitację w ośrodku Akson we Wrocławiu, której miesięczny koszt to 9 tys. zł.

Symposium poprowadziła Aneta Liberacka, redaktor naczelna portalu Stacja 7, prezes Fundacji Medialnej 7. Wstępem rozpoczęła dyrektor Biblioteki Głównej UPJPII Magdalena Nagieć. Przeczytała list od pani prezydentowej RP. Następnie gości przywitał ks. prof. zw. dr hab. Józef Stala, który z kolei odczytał list skierowany do uczestników konferencji od papieża Franciszka. Główną część symposium rozpoczęto wykładem pt. *Osiem błogosławieństw drogą do szczytu marzeń* ks. mgr. lic. Mateusza Napierały ze Stowarzyszenia „Accademia Frassati”. Ksiądz nie mógł osobiście przybyć na spotkanie, ale cały wykład specjal-

nie na tę okazję nagrał i został on podczas symposium odtworzony. Następnie ze swoim wystąpieniem *Uzdrowiona przez św. Jana Pawła II, by służyć życiu* na scenie pojawiła się s. Marie Simon-Pierre ze Zgromadzenia Małych Sióstr Macierzyństwa Katolickiego (Francja). Całość tłumaczyła Joanna Piątkowska. Z wykładem *Musicie od siebie wymagać* wystąpił JE ks. biskup pomocniczy senior Archidiecezji Częstochowskiej prof. dr hab. Antoni Długosz.

Po przerwie kawowej nawiązano połączenie online z Betlejem, skąd s. Szczepana Hrehorowicz opowiadała o Domu Pokoju, który jest dziełem misyjnym sióstr elżbietanek. Siostry zajmują się tam osieroconymi dziećmi z Palestyny. Kolejnym prelegentem był dr hab. med. Bartłomiej Guzik z Fundacji Centrum Dobroczynności Lekarskiej „Doctors Africa”, organizator misji medycznej w Ugandzie, w szpitalu w Kakooge. Wystąpił z wykładem

Mission Impossible? Doctors Africa w Ugandzie i w Tanzanii. Opowiadał o projekcie, który prowadzi na terenie Afryki, o ludziach na tym kontynencie, życiu tam, o swojej pracy lekarza – leczeniu, profilaktyce.

Serię wykładów zakończył ks. Tomasz Kancelarczyk, założyciel Fundacji Małych Stópek, organizator Marszów dla Życia. W swoim wystąpieniu *Wstawiennictwo i strategia św. Jana Pawła II w obronie życia człowieka* przedstawił swoją misję w ratowaniu życia nienarodzonego. Opowiadał o kobietach, które zdecydowały się na aborcję i zgłaszały się do fundacji, jakie starania musi wkładać w to, aby je od tego odwieść, o pomocy, jaką fundacja dla nich organizuje, oraz o historii Marszów dla Życia.

Symposium zakończyło się akustycznym koncertem młodego poznańskiego gitarzysty i wokalisty Michała Raska. ■

Święci tylko w pamięci? Dominikanie polscy zmarli w opinii świętości od XIII do XXI wieku

(ogólnopolska konferencja naukowa)

tekst: Katarzyna Matyja

zdjęcia: Anna Urbańczyk, Katarzyna Osora

W dniach 5–6 grudnia 2019 r. w klasztorze oo. Dominikanów przy ul. Stolarskiej 12 odbyła się ogólnopolska konferencja naukowa *Święci tylko w pamięci? Dominikanie polscy zmarli w opinii świętości od XIII do XXI wieku* zorganizowana przez Katedrę Historii Starożytnej i Średniowiecznej Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego UPJPII w Krakowie oraz Dominikański Instytut Historyczny.

Inspiracją dla organizatorów konferencji były sylwetki wielu braci dominikanów, którzy zmarli w opinii świętości, a także cieszyli się lub nadal cieszą pośmiertnym kultem.

W kręgu zainteresowań znaleźli się dominikanie zarówno z wieku XIII, jak i ci niemalże nam współcześni, jak np. zmarły w 2010 r. o. Joachim Badeni OP. Ta refleksja nad biografiami często już zapomnianych zakonników, którzy swoim życiem budowali i budują dziedzictwo dominikańskie, okazała się bardzo owocna. Przez dwa dni trwania obrad naukowcy związani z Zakonem Kaznodziejskim, reprezentujący różne środowiska naukowe (m.in. KUL, UJ, UJK, UMCS), przedstawiali wyniki swoich badań z zakresu historii oraz teologii. Konferencja stworzyła również możliwość

by w obliczu zbliżającej się osiemsetnej rocznicy przybycia braci kaznodziejów na teren Polski wspólnie spojrzeć na wielobarwne osobowości, które współtworzyły przez wieki ruch dominikański.

Obrady otworzył prowincjał Polskiej Prowincji Dominikanów o. Paweł Kozacki, a następnie prelegenci rozpoczęli swoje wystąpienia. Pierwszy panel dotyczył epoki średniowiecza, natomiast podczas dwóch następnych przybliżone zostały biografie braci z epoki nowożytnej. Drugi dzień obrad był poświęcony dominikanom, którzy żyli na przełomie XX i XXI w. – od wybitnego biblisty o. Efrema Glińskiego do współpracownika i kapelana biskupa polowego Józefa

Gawliny o. Marcina Chrostowskiego. Bohaterem dwóch ostatnich wystąpień był o. Joachim Badeni, którego życiu i twórczości przyjrzel się o. prof. dr hab. Jan A. Kłoczowski OP oraz o. dr hab. Tomasz Gałuszka OP.

Podsumowując dwudniowe obrady, zarówno wystąpienia prelegentów, jak i dyskusje po panelach, o. dr hab. Tomasz Gałuszka OP zauważył, iż prawie osiemset lat istnienia Zakonu Kaznodziejskiego na ziemiach polskich to bezcenne dziedzictwo historyczne i kulturowe oraz źródło wiedzy na temat dominikanów – zarówno ojców, jak i braci kooperatorów, którzy tworzyli i tworzą duchowe dziedzictwo Polskiej Prowincji Zakonu Braci Kaznodziejów. ■

Real Values in the Virtual World

(III Międzynarodowa Konferencja Naukowa z cyklu „Media for Man”)

tekst: Kamila Rączy, Anna Teler

zdjęcia: IDiKS

Komunikacja w świecie mediów cyfrowych staje się poważnym wyzwaniem dla dziennikarzy, menedżerów, medioznawców i badaczy mediów. Prelegenci z Polski, Słowacji i Czech podjęli dyskusję na temat tych wyzwań podczas konferencji naukowej z cyklu „Media for Man”, a tegoroczne spotkanie nosiło tytuł *Realne wartości w wirtualnym świecie (Real Values in the Virtual World)*.

Instytut Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej zorganizował po raz trzeci Międzynarodową Konferencję Naukową z cyklu „Media for Man”. Tegoroczna edycja, pod hasłem *Real Values in the Virtual World*, odbyła się 4 grudnia 2019 r. w budynku Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, przy ul. Franciszkańskiej 1.

Dzięki postępującemu rozwojowi i przemianom technologicznym zmienia się oblicze komunikacji międzyludzkiej. Przenosi się ona do rzeczywistości wirtualnej i realizuje za pomocą nowych narzędzi medialnych. Razem z komunikacją i innymi aktywnościami ludzkimi w świecie wirtualnym

pojawia się także świat wartości. Powstaje więc zupełnie nowa rzeczywistość ludzkich działań i życia codziennego, a sprzężenie zwrotne w komunikacji zachodzi między rzeczywistością a wirtualnością. Człowiek, przenosząc swoją kulturę do świata wirtualnego, doświadcza rzeczywistych skutków i wpływu technologii na jego świat wartości. Życie ludzkie i działanie w obu światach ma realny wpływ na jakość przekazywanych wartości. Ta sytuacja domaga się interdyscyplinarnej refleksji naukowej badaczy zajmujących się komunikacją społeczną i mediami. Wartości przenieszone, a następnie przekazywane w świecie wirtualnym są z jednej strony okazją dla rozwoju człowieka, a z drugiej strony mogą stać się ogromnym zagrożeniem dla jego godności i wartości. Dlatego trzecia edycja konferencji naukowej z cyklu „Media for Man” podjęła się tematu realnych wartości w wirtualnym świecie, uważając go za aktualny i ważny dla pokolenia ludzi żyjących równocześnie w dwóch prawdziwych światach.

Spotkanie naukowe otworzył przewodniczący konferencji ks. dr hab. Michał Drożdż, prof. UPJPII, witając prelegentów, przybyłych gości i słuchaczy. W czasie pierwszej sesji konferencyjnej, pod przewodnictwem dr. hab. Krzysztofa Gajdki, prof. UPJPII, tematy związane z atrakcyjnością wirtualnego świata podjęli zagraniczni prelegenci: prorektor dr Ivana Bulanda i dr inż. Vladimír Vavrečka z University of Entrepreneurship and Law w Pradze. Goście z Czech podjęli ważny temat profilu użytkownika w mediach i jego związków z realną osobą. Kreacja i autokreacja osobowa w wirtualnym świecie stała się dla prelegentów ważnym tematem badawczym wśród młodych ludzi. Z kolei dr Terézia Rončáková z Catholic University in Ruzomberok na przykładzie słowackiego magazynu „Virtues and vices” poszukiwała możliwości i zasadności religijnego przesłania w mediach. Przedstawione badania obrazowały złożoność zjawiska i trudność w realizacji promowania wartości religijnych w czasopiśmie.

W drugiej części konferencji prowadzonej przez ks. dr. Sławomira Soczyńskiego wystąpili prelegenci z Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Sesję rozpoczął ks. dr hab. Michał Drożdż, prof. UPJPII, podejmując temat konwergencji człowieka i maszyny z perspektywy etycznej. Jaka jest rola człowieka, a jaka rola maszyny w skonwertowanym świecie i czy w przestrzeń etyczną nie wkrada się relatywizm – to zagadnienia, które rozważał z punktu widzenia nauki i pogłębionej refleksji etycznej ks. Drożdż. O nowych wyzwaniach, przed jakimi staje rzecznik prasowy, mówili dr hab. Krzysztof Gajdka oraz mgr Aleksandra Mirek-Rogowska. Na dobrych przykładach i anty-przykładach omawiali cechy dobrego rzecznika. Nowe media to przestrzeń granicznych sytuacji komunikacyjnych

i realna groźba instrumentalizacji człowieka, o czym mówiła dr Katarzyna Drąg. Komunikacja w świecie wirtualnym nie powinna się różnić od komunikacji tradycyjnej – należy zachowywać podstawowy szacunek do rozmówcy i nie dawać przyzwolenia na przemoc. Kluczowe dla dobrej komunikacji i ochrony człowieka przed instrumentalizacją jest pogłębiony *savoir vivre*, a więc taki, w którym zadajemy nie tylko pytanie „jak” postąpić właściwie, ale także „dlaczego” postąpić we właściwy sposób.

Po wygłoszonych referatach, w czasie na dyskusję, pojawiły się pytania do prelegentów z obu sesji przedpołudniowych. Dotyczyły one różnic między mediami nowoczesnymi a tradycyjnymi, różnic kulturowych i prognoz dotyczących nowych narzędzi medialnych. Pojawiły się też refleksje na temat pokolenia wizualnego, które przedkłada obraz nad słowo pisane.

Sesję popołudniową poprowadził ponownie ks. dr Sławomir Soczyński. O *sacrum* i *profanum* magii świąt w sieci w swoim wystąpieniu mówiła dr Klaudia Cymanow-Sosin, odwołując się do ciekawych przykładów narracji reklamowej. Tematyce zaufania w świecie wirtualnym poświęcił swoje wystąpienie ks. dr Sławomir Soczyński. Tłumacząc działanie i zadania algorytmów, przedstawiał słuchaczom nieco przynębiającą wizję przyszłości. W czasie przewidzianym na dyskusję pojawiło się kilka dopowiedzeń i komentarzy. Zaproszeni prelegenci z zagranicy mieli możliwość zwiedzenia Akademickiego Centrum Medialnego.

Konferencję podsumowała i zamknęła dr Katarzyna Drąg, dyrektor Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej oraz przewodnicząca Komitetu Organizacyjnego Konferencji, dziękując prelegentom za interesujące wystąpienia, a gościom i słuchaczom za przybycie. ■

Współpraca Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej z University of Applied Sciences w Eisenstadt (Austria)

tekst, zdjęcia: IDiKS

Na początku grudnia 2019 roku odbyło się kolejne spotkanie przedstawicieli partnerskich uczelni: University of Applied Sciences in Burgenland (Eisenstadt, Austria) i Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Prorektor University of Applied Sciences in Burgenland Prof.(FH) Mag. Dr. Michael Roither przyjął na spotkaniu roboczym w rektoracie uczelni w Eisenstadt 6 grudnia 2019 r. ks. dr. hab. Michała Drożdża, prof. UPJPII, dziekana Wydziału Nauk Społecznych, dr Katarzynę Drąg, dyrektor Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej, oraz ks. dr. Sławomira Soczyńskiego, zastępcę dyrektora IDiKS.

Podczas spotkania zostały omówione płaszczyzny poszerzenia współpracy w ramach wymian akademickich dla pracowników i studentów (m.in. CEEPUS), wspólnego aplikowania w międzynarodowych programach grantowych oraz możliwości publikowania wyników badań naukowych w czasopiśmie austriackich i niemieckich. Wizyta w University of Applied Sciences dała też szansę na cenną wymianę doświadczeń w prowadzeniu kierunków studiów z zakresu media and information studies. ■

II Liceum Ogólnokształcące w Nowym Targu kontynuuje współpracę z UPJPII

tekst, zdjęcia: Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 2 im. Świętej Jadwigi Królowej w Nowym Targu

Właśnie rozpoczął się szósty rok współpracy II Liceum Ogólnokształcącego w Nowym Targu z Uniwersytetem Papieskim Jana Pawła II w Krakowie. Młodzież zaangażowana jest szczególnie w kooperację z Instytutem Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej, funkcjonującym

w ramach Wydziału Nauk Społecznych, oraz z Wydziałem Historii i Dziedzictwa Kulturowego.

19 października 2019 r. uczennice klasy humanistycznej wzięły udział w pierwszym spotkaniu w ramach warsztatów historycznych. Po uroczystym powitaniu przez

dziekana Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego ks. prof. dr. hab. Jacka Urbana i prodziekana dr. hab. Józefa Cezarego Kałużnego rozpoczął się wykład inauguracyjny, który wygłosił dr Rafał Opulski. Tematem spotkania były „czerwone” i „czarne” karty historii Kościoła – *Kościół w PRL. Wprowadzenie do zagadnienia*. W części warsztatowej uczestnicy, podzieleni na dziesięć zespołów, przygoto-

wali inscenizacje wydarzeń z historii Kościoła w Polsce, a następnie odgadywali ich tytuły. Grupa, do której należały licealistki z Nowego Targu, znalazła się w gronie zwycięzców, za co otrzymała nagrody książkowe, którymi były publikacje autorstwa Jana Malika i o. dr. hab. Zdzisława Gogoli pt. *Fundacje Świętej Królowej Jadwigi*. ■

W Auli UPJPII odbyła się uroczystość wręczenia dyplomów stypendystom Prezesa Rady Ministrów oraz Ministra Edukacji Narodowej

(17 XII 2019)

tekst, zdjęcia: Marta Mastyló

Do Auli Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie przybyli uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych województwa małopolskiego, których wyniki w nauce, zaangażowanie w życie szkoły, codzienna praca składająca się na ich osiągnięcia sprawiły, że zostali stypendystami Prezesa Rady Ministrów i Ministra Edukacji Narodowej w roku szkolnym 2019/2020.

Przybyłych z terenu całej Małopolski młodych ludzi witała Barbara Nowak, małopolska kurator oświaty, a także

władze UPJPII: ks. dr. hab. Robert Tyrała, prof. UPJPII, prorektor ds. studenckich i dydaktyki UPJPII, oraz ks. Andrzej Lichosyt, kanclerz UPJPII.

Młodzież obejrzała krótki film promujący UPJPII, a także program artystyczny przygotowany przez Grupę artystyczną Jaszczwory z IV LO w Krakowie, prowadzoną przez Dorotę Kondraciuk.

Na koniec kurator Barbara Nowak wręczyła dyplomy licznej grupie stypendystów z małopolskich szkół. ■

CEEPUS w Prisztinie

tekst, zdjęcia: Jakub Synowiec

Od trzech lat UPJPII uczestniczy w programie wymiany akademickiej CEEPUS – Central European Exchange Program for University Studies, który jest adresowany do naukowców, studentów i doktorantów z krajów Europy Środkowej. Obok Polski uczestnikami programu są: Albania, Austria, Bośnia i Hercegowina, Bułgaria, Chorwacja, Czarnogóra, Czechy, Mołdawia, Północna Macedonia, Serbia, Słowacja, Słowenia, Węgry i Kosowo. Program ten służy rozwojowi współpracy między uczelniami regionu, między innymi umożliwiając wymianę doświadczeń za pomocą grantów na pobyt w ośrodku

rozwijają się i chcą być częścią europejskiej wspólnoty. W dalszym ciągu są do rozwiązania różnego rodzaju polityczne trudności, jednak z rozmów z mieszkańcami wyczuć można nadzieję, że stanie się to wkrótce. Stolica Kosowa, Prisztina, jest spokojnym i bezpiecznym miastem, napotkani przez mieszkańców sprawnie komunikowali się w języku angielskim lub niemieckim i zawsze starali się pomóc.

Bardzo dobre wrażenie zrobił na mnie Wydział Filozoficzny Uniwersytetu w Prisztinie, który gościł mnie w dniach 24–29 marca 2019 r. Spotkałem tam ambitnych wykładowców i studentów, dla których filozofia jest pasją.

akademickim zrzeszonym w tej samej sieci. Więcej informacji można znaleźć na stronie internetowej ceepus.info lub w Centrum Naukowo-Badawczym i Współpracy Międzynarodowej UPJPII. Korzystałem z grantu CEEPUS już po raz drugi, mam więc pewne doświadczenia, które pozwalają ocenić procedury związane z wyjazdem jako przejrzyste i proste. A korzyści dla rozwoju naukowego i współpracy – nieocenione.

Wielu moich znajomych w dobrej wierze ostrzegało mnie przed wyjazdem do Kosowa, obrazy z mediów, które pamiętamy wszyscy sprzed kilku lat, były przerażające. To już przeszłość, dziś w Kosowie panuje pokój i spokój, kraj

Bardzo starają się, żeby po latach izolacji uczelnia pojawiła się na arenie międzynarodowej, żeby podnosić jakość zarówno pracy naukowej i dydaktycznej, jak i organizacyjnej. I ten zapał jest budujący. Wygłosiłem w Prisztinie trzy wykłady w języku angielskim, obecni na sali słuchacze – studenci i wykładowcy – bardzo aktywnie brali w nich udział, dużo dyskutowaliśmy, także po wykładach, i było to dla mnie bardzo dobre doświadczenie. Gorąco zachęcam do udziału w programie CEEPUS i odwiedzenia Uniwersytetu w Prisztinie, co ja przy pierwszej sposobności ponownie uczynię. ■

RENNES 2019/2020 – RÉSUMÉ: Dlaczego warto spróbować?

tekst, zdjęcia: Tomasz Komenda

Moja przygoda z programem Erasmus+ rozpoczęła się dokładnie 1 września 2019 r., kiedy to przekroczyłem granice Francji, a dokładnie miasta Rennes. Zdziwiające, ale już w dwa tygodnie po powrocie do Krakowa śmiało mogę przyznać, iż dwujęzyczne studiowanie na tamtejszym uniwersytecie było dla mnie jednym z największych wyzwań i przygód w moim życiu. Ale po kolei. Uniwersytet Rennes 2 – miejsce moich 5-miesięcznych studiów – jest położone na północnym zachodzie Francji, w przepięknej Bretanii. Rennes „Studenckie Miasto”, jak wcześniej zdążyłem wyczytać, od pierwszej chwili wywarło na mnie wrażenie miejsca magicznego, idealnie skrojonego dla studenta. Już pierwszego dnia, czy to w gabinetach koordynatorów Erasmus, czy w recepcji rezydencji akademickiej Alsace, dało się wyczuć przychylność, otwartość i nieocenioną pomoc wszystkich tych, którzy dbali o nasze „pierwsze kroki” w Rennes. Współz koordynator mojej Alma Mater, Urszulę Kubiczek, nie sposób było się zagubić w tejże nowej rzeczywistości.

Uczelnia w Rennes oferowała szeroki wachlarz kursów prowadzonych w wielu językach i w kilku departamentach, położonych głównie na kampusie Villejean. Można dowoli wybierać. Ja zdecydowałem się na kursy w języku francuskim i angielskim, gdyż bardzo zależało mi na podniesieniu sprawności językowej. Uważam tę decyzję za mocno

trafioną. Zajęcia prowadzone były interaktywnie i angażowały słuchacza, co niekiedy, oczywiście, skutkowało dodatkowym stresem (zwłaszcza mój francuski nie był jeszcze „dojrzały”). Dziś jednak wiem, że „rzucenie się na głęboką wodę” niewątpliwie dało niezwykle, przysłowiowego kopa w kontekście szlifowania wspomnianego języka.

W obrębie kampusu Villejean znajduje się znakomicie wyposażona biblioteka, w której uwielbiałem nie tylko się uczyć, ale i wypoczywać, gdyż w przedśionkach umieszczono wygodne leżaki. Niemał na wyciągnięcie ręki, tuż obok mojego akademika nazwanego po wyspiarsku „Cezembre”, położona jest studencka stolówka „Metronome”, która gościła czasem setki studentów, serwując nierzadko pyszne bretońskie przysmaki w stylu galette!

Zapewne format prowadzonych zajęć: tworzenie i przedstawianie prezentacji, uczestnictwo w obszernych panelach dyskusyjnych oraz życiowa wymiana doświadczeń z innymi studentami to ogromny kapitał programu Erasmus+. Z początku trudno mi było wyobrazić sobie siebie samego biorącego udział w tak wymagających zajęciach – teraz, gdy na to patrzę z pewnego oddalenia, dochodzę do przekonania, iż przedsięwzięcie, jakim jest Erasmus+, buduje swoistą pewnością siebie, wprowadza w kompletnie inny wymiar samo-

dzielności i organizacji, a co najważniejsze – otwiera w człowieku pokłady nowych, wcześniej nieznanymi możliwości.

Oczywiście Erasmus to także niezwykła przygoda i możliwość zwiedzania wspaniałych miejsc, których we Francji nie brakuje. Uczelniane grupy studenckie, często po zaniżonych kosztach, oferowały wycieczki w różne zakątki Bretanii, ale i nie tylko.

Na zakończenie tej minirelacji chciałbym serdecznie podziękować wszystkim, którzy sprawili, iż mój pobyt stał się życiowym wydarzeniem i trampoliną do przeżyć następnym. A wszystkich tych, którzy jeszcze nie uczestniczyli w programie Erasmus+ lub jeszcze się wachają, zapewniam, iż jest to niepowtarzalna okazja do poznania nowych ludzi i samego siebie! ■

Staż w Turcji w ramach programu Erasmus+ 2019/2020

tekst, zdjęcia: Krzysztof Mlyczyński

WBudapeszcie czekałem na samolot, który miał mnie zabrać do Stambułu. Była szósta rano, a ja niewyspany piłem kawę i zastanawiałem się, co przyniosą następne dwa miesiące. Mam dziwny zwyczaj tytułować swoje wyjazdy. Odpowiednią nazwę znalazłem właśnie o szóstej rano w stolicy Węgier. W notesie szybko zapisałem: *untold*, to znaczy niedopowiedziane. Bo właściwie co niedopowiedziane? Słowo, opowieść, historia, kultura? Po siedemdziesięciu dwóch dniach spędzonych w Turcji mogę powiedzieć, że niedopowiedziane może być wszystko. A każda chwila tam spędzona na zawsze zostanie w pamięci.

Odbywałem staż na Eskisehir Osmangazi University, w biurze PR-owym uczelni. Moja praca polegała na dokumentacji fotograficznej i wideo wydarzeń, które miały miejsce na uczelni. Byłem fotografem i operatorem. Staż po-

zwolił mi udoskonalić te umiejętności, które już posiadałem, ale także rozwijać te, z którymi miałem większy problem (choćby montaż filmów.)

Znacie to uczucie, kiedy poznajecie jakieś nowe osoby i od razu łapiecie świetny kontakt? Potraficie się dogadać bez problemu, a czas, który razem spędzacie, na pewno nie jest tym zmarnowanym. Takie relacje łączą i dalej łączą mnie ze wszystkimi osobami, z którymi pracowałem. Stworzyliśmy swego rodzaju rodzinę, która funkcjonowała nie tylko w biurze, ale też poza nim. Niezwykła serdeczność i pomoc spotykana na każdym kroku potwierdzały tylko słusność przyjazdu do Turcji. Podobno przecież podróżujemy nie do miejsc, ale do ludzi.

Turcy są niezwykle gościnnym narodem. Pomimo wielu problemów, z którymi zmagają się na co dzień, nie tra-

cą jakiegoś ukrytego w nich optymizmu. Są uśmiechnięci, pomocni, serdeczni i bardzo ciekawscy. Osoby, które dane mi było tam spotkać, z pewnością zostaną w mojej pamięci na długo, jeśli nie na zawsze. Sama Turcja, jako kraj, ma do zaoferowania wachlarz możliwości. W Turcji tak naprawdę interesujące jest wszystko. Historia, kultura, religia czy... jedynie (moim zdaniem – jedna z najlepszych kuchni świata).

Podobno z każdego wyjazdu trzeba przyjechać z jakąś myślą. Czego nauczyłem się w Turcji? Oprócz spraw związanych ze stażem i pogłębianiem wiedzy na temat fotografii i filmu zdałem sobie sprawę z tego, że na niektóre kraje patrzymy tylko przez pryzmat stereotypu. Uświadomiłem sobie również, że tak naprawdę nic nie wiemy o jakimś miejscu, zanim tam nie przyjedziemy. ■

Praga w październiku w roku akademickim 2019/2020

tekst: dr Maja Bednarska

zdjęcia: CNBIWM

Początek roku akademickiego miałam przyjemność spędzić w Pradze na Uniwersytecie Karola. Kilkudniowa wizyta w ramach wymiany kadry akademickiej Erasmus odbyła się w dniach od pierwszego do czwartego października.

Uniwersytet Karola to najstarszy uniwersytet w Europie Środkowej. Założony został w 1348 r. przez króla Czech Karola IV Luksemburskiego. Aktualnie uniwersytet posiada 625 kierunków studiów na 17 wydziałach, w tym wy-

dział nauk społecznych i humanistycznych. Na nim właśnie, konkretnie w Instytucie Studiów Komunikacyjnych i Dziennikarstwa Wydziału Socjologicznego, miałam przyjemność gościć podczas akademickiej wymiany.

W Pradze przywitani mnie prof. MgA. Martin Štoll, Ph.D., oraz Mgr. Jan Miessler. Dzięki ich uprzejmości miałam możliwość spotkania tamtejszych studentów oraz przeprowadzenia wykładów z polskich mediów, filozofii mediów

oraz etyki dziennikarskiej. Podczas wykładów prasy studenci byli bardzo zainteresowani sytuacją mediów w Polsce. Nie mniejszym zainteresowaniem cieszyła się tematyka aksjologii mediów, która była zarzewiem ożywionej dyskusji.

Nasze spotkania były bardzo ciekawe i inspirujące, zwłaszcza na fakt, iż Martin Štoll to nie tylko wykładowca

akademicki i teoretyk mediów czy filmu, ale również czeski reżyser, scenarzysta, operator, dramaturg filmów dokumentalnych. Tym bardziej jest to powód do radości, że Instytut Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej poszerza grono zagranicznych współpracowników o nowe, znakomite osobistości. ■

The Polytechnic Institute of Lisbon (Instituto Politécnico de Lisboa) – Erasmus an unforgettable experience in Lisboa!

tekst: Ewa Drzymalska

zdjęcia: CNBiWM

Wyjazd na program Erasmus+ był wspaniałym doświadczeniem. Otworzył mi oczy na wiele spraw, pozwolił spojrzeć z innej perspektywy na świat, który mnie otacza, na moją rodzinę, przyjaciół, bliskich. Myślę, że nauczyłam się bardzo dużo podczas tego wyjazdu. Dzięki temu, że miałam styczność z inną kulturą na co dzień, stałam się bardziej świadoma i bardziej dojrzała. Uważam, że każdy, szczególnie będąc w wieku 19–25 lat, powinien skorzystać z możliwości, jakie daje program Erasmus+, i rozwijać się. Ogromnym plusem jest również fakt, że nie można poro-

zumiewać się w języku polskim w szerszym gronie niż kilku znajomych z Polski, z którymi się przyjedzie lub pozna. W ciągu kilku miesięcy poziom języka angielskiego bardzo się poprawia i to jest świetne uczucie. Jestem również wdzięczna za wszystkich ludzi, których udało mi się tam poznać. Myślę, że z niektórymi z nich będę miała kontakt przez długi, długi czas, i wiem, że gdyby nie ten wyjazd to prawdopodobnie nigdy bym ich nie poznała.

Podsumowując, polecam wszystkim taki wyjazd. Zdobywajcie doświadczenia i spełniajcie marzenia :) ■

AN UNFORGETTABLE EXPERIENCE! ERASMUS IN PORTUGAL
WINTER SEASON A.Y. 2019/2020

Na UPJPII odbyły się wybory Przewodniczącego Samorządu Studentów UPJPII

tekst, zdjęcia: Michał Michalski

5 listopada 2019 r. miało miejsce ważne wydarzenie związane z życiem akademickim naszej uczelni – wybory Przewodniczącego Samorządu Studentów UPJPII. Po spełnieniu warunków kandydowania do walki o fotel Przewodniczącego wystartowało ostatecznie trzech studentów: Michał Marzec (Wydział Teologiczny – teologia), Katarzyna Wysocka (Wydział Nauk Społecznych – dziennikarstwo i komunikacja społeczna) oraz Michał Żelazko (Wydział Nauk Społecznych – praca socjalna). Po przed-

stawieniu kandydatów Radzie Uczelnianej Samorządu Studenckiego, autoprezentacji ich samych oraz debacie na temat funkcjonowania i wizji przyszłego Samorządu delegaci Wydziałów przystąpili do głosowania. Komisja po podliczeniu oddanych kart ogłosiła werdykt: ze znaczącą przewagą głosów „za” zwyciężył Michał Żelazko. Przewodniczący elekt obejmie oficjalnie stanowisko z początkiem grudnia, zaraz po zakończeniu kadencji obecnego Zarządu. ■

Samorząd Studentów UPJPII organizatorem zjazdu Forum Uniwersytetów Polskich

tekst: Joanna Krzysiak

zdjęcia: Samorząd Studentów UPJPII

W piękne jesienne popołudnie, 25 października 2019 r., do auli przy ulicy Bernardyńskiej 3 przybyło wielu znamienitych gości. A wszystko za sprawą organizowanego pierwszy raz w historii naszej uczelni Zjazdu Forum Uniwersytetów Polskich. FUniP, bo tak przez większość osób nazywana jest ta komisja branżowa, tworzą samorządy

studenckie, których rektorzy są zgromadzeni w Konferencji Rektorów Uniwersytetów Polskich.

Przybyłych powitał Mateusz Jakub Więcek, przewodniczący Samorządu Studentów UPJPII, następnie wszyscy wysłuchali wystąpienia Katarzyny Skoczeń, która omówiła działalność studencką na naszej uczelni. Istotnym elemen-

tem inauguracji była wizyta JE kard. Stanisława Dziwisza oraz ks. dr. hab. Roberta Tyrały, prorektora ds. studenckich i dydaktyki. W imieniu uczestników zjazdu dostojnych gości przywitał Wojciech Skrodzki, przewodniczący Forum Uniwersytetów Polskich. Każdy z uczestników zjazdu osobiście przedstawił się księdzu kardynałowi. Po powitaniach studenci mogli zadać kilka pytań wielkiemu przyjacielowi patrona naszej uczelni. Uczestnicy wysłuchali opowieści o tym, jak to młody Karol pięknie przemówił do kard. Sapiahy po łacinie, a gdy ten spytał o jego plany zawodowe, Wojtyła odpowiedział, że będzie to polonistyka. Sapiaha nie krył żalu, że nie zdecydował się on jednak na teologię kapłańską. Kolejną opowieścią była historia o współpracy studenta Wojtyły ze studencką organizacją Bratniak. Było to bardzo poruszające wystąpienie, ponieważ dotyczyło także ostatnich tygodni i godzin życia świętego papieża. Każdy

mógł usłyszeć, że Jan Paweł II nawet w 2005 r. stanął na nartach i w nich zrobił kilka kroków w górach, które kochał. Kardynał podkreślił, że Jan Paweł II był człowiekiem modlitwy, która wypełniała jego życie.

Swoje słowa skierował do uczestników także ks. prorektor Robert Tyrała, który przedstawił struktury uniwersytetu oraz opowiedział, jak funkcjonuje uczelnia. Złożył serdeczne życzenia owocnych obrad.

Zasłużwszy, po długich obradach, na chwilę wypoczynku, zaproszeni goście udali się na spotkanie integracyjne, m.in. do parku trampolin, w towarzystwie członków Rady Uczelnianej Samorządu Studentów.

Na drugi dzień zjazdu zaplanowano szkolenie dla rzeczników praw studenta oraz warsztaty „Umiędzynarodowienie a samorząd studencki”. Tym razem obrady odbywały się w Bibliotece Głównej UPJPII. ■

Zrzeszenie Na Rzecz Studentów z Niepełnosprawnościami Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II

tekst: Dorota Nowak

zdjęcia: Zrzeszenie Na Rzecz Studentów z Niepełnosprawnościami UPJPII

Wbieżącym roku akademickim na naszej Uczelni powstało Zrzeszenie Na Rzecz Studentów z Niepełnosprawnościami Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II im. Marty Dąbkowskiej. Skierowane jest ono głównie do niepełnosprawnych studentów i doktorantów. Za podstawowe działanie Zrzeszenie przyjęło dbanie o interesy studentów i doktorantów poprzez wspieranie ich rozwoju na płaszczyźnie uczelnianej i pozauczelnianej poprzez m.in. integrowanie członków Zrzeszenia z całą społecznością akademicką, organizację wydarzeń, spotkań czy prowadzenie rehabilitacji społecznej, zawodowej, naukowej, kulturowej i sportowej.

Patronką Zrzeszenia nieprzypadkowo stała się Marta Dąbkowska. Studiowała nauki o rodzinie na UPJPII. Chorowała na dziecięce porażenie mózgowe, co nie przeszkadzało jej w podjęciu studiów. Była autorką trzech tomików wierszy. W swoich tekstach udawała, że ograniczona sprawność nie stanowi przeszkody w wyrażaniu siebie i wzruszaniu innych. Marta odeszła do wieczności 19 lutego 2019 r., zostawiając świadectwo niezwykłej siły i niegasnącej nadziei.

Opiekunem Zrzeszenia jest dr Katarzyna Kutek-Sładek, pełnomocnik rektora UPJPII ds. osób niepełnosprawnych. Na czele Zrzeszenia stoi pełen energii Zarząd, który stanowią w większości osoby z niepełnosprawnościami. Nie

przeszkadza im to jednak w żaden sposób, by działać na rzecz innych studentów z niepełnosprawnościami, by pomagać im w realizowaniu swoich celów i pasji na uczelni i poza nią. Zarządowi i członkom Zrzeszenia nie brakuje pomysłów na działanie. Zorganizowana we współpracy z Uniwersytetem Papieskim Jana Pawła II w Krakowie, Polskim Stowarzyszeniem Osób Niepełnosprawnych i Wojewódzką Biblioteką Publiczną w Krakowie Ogólnopolska Konferencja Naukowa *Wizerunek osób z niepełnosprawnościami – społeczny odbiór niepełnosprawności*, która miała miejsce 3 grudnia 2019 r., spotkała się z ogromnym zainteresowaniem, zarówno ze strony prelegentów, jak i tych, którzy przyszli posłuchać wielu ciekawych wykładów. Wśród prelegentów, w panelu studenckim, byli także członkowie Zrzeszenia, którzy opowiadali m.in. o własnych doświadczeniach radzenia sobie z niepełnosprawnościami.

Zrzeszenie Na Rzecz Studentów z Niepełnosprawnościami UPJPII to grupa fantastycznych osób, zarażających pozytywną energią i optymizmem, którzy zachęcają do dołączenia do Zrzeszenia. Zachętę tę kierują szczególnie do niepełnosprawnych studentów i doktorantów, ale także wszystkich tych, dla których bliska jest sprawa osób niepełnosprawnych i chcą włączyć się w działalność na rzecz tych właśnie osób, którzy nierzadko wstydzą się swojej „inności” i boją się odrzucenia oraz braku akceptacji ze strony otoczenia. ■

Jestem tutaj dla Ciebie

tekst: Klaudia Senderska

zdjęcia: Klaudia Senderska, Justyna (pracownik DPS)

W perspektywie zbliżających się świąt Bożego Narodzenia studenci Wydziału Nauk Społecznych, klerycy wraz z ks. dr. hab. Grzegorzem Godawą oraz opiekun Samorządu Studentów mgr Celina Budzowska odwiedzili 12 grudnia blisko 170 mieszkańców Domu Pomocy Społecznej im. św. Brata Alberta przy ul. Nowaczyńskiego 1 w Krakowie.

Inicjatywa wyjścia przedświątecznego do Domu Pomocy Społecznej została zapoczątkowana przez studentów pracy socjalnej, dla których tego typu instytucje są bardzo dobrze znane. Przy współpracy z Samorządem Studentów udało się zorganizować wspaniałą grupkę osób, która wniosła wiele radości do placówki.

Studenci wykazali się ogromem ciepła i empatii. Nie zabrakło wspólnego śpiewu, rozmów, ale przede wszystkim obecności. Obecności, która jest tak bardzo ważna dla osób zamieszkujących Dom Pomocy Społecznej. Bardzo często na twarzach pensjonariuszy pojawiały się łzy wzruszenia, które utwierdzały nas w przekonaniu, że to co robimy, ma dla nich ogromne znaczenie. Czasami zwykły dotyk wyrażał więcej niż tysiące wypowiedzianych słów. Podążając za św. Janem Pawłem II, patronem naszej uczelni, należy pamiętać, iż „Człowiek jest wielki nie przez to, co ma, lecz przez to, czym dzieli się z innymi”.

Koło Naukowe Studentów Pracy Socjalnej UPJPII przeprowadziło od 18 listopada do 10 grudnia kwestę świąteczną pod patronatem Fundacji im. Świętej Królowej Jadwigi dla Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Zebrane środki pozwoliły na zakup symbolicznych upominków dla pensjonariuszy.

Bardzo dziękujemy wszystkim, którzy wsparli naszą akcję nie tylko materialnie, ale również dobrym słowem. Dziękujemy również studentom oraz absolwentom UPJPII, którzy odwiedzili mieszkańców Domu Pomocy Społecznej, wprowadzając ogrom radości i wywołując uśmiech na ich twarzach. ■

„Jesteś ważny, i to do ostatniej chwili życia”

tekst, zdjęcia: Klaudia Senderska

Studenci pracy socjalnej i pedagogiki razem z ks. dr. hab. Grzegorzem Godawą oraz ks. dr. Grzegorzem Wąchołem odwiedzili tuż przed mikołajkami podopiecznych Domowego Hospicjum Maryi Królowej Apostołów w Krakowie. Dzięki funduszom z kwesty przeprowadzonej przez Koło Naukowe Studentów Pracy Socjalnej UPJPII pod patronatem Fundacji Świętej Królowej Jadwigi dla Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie zostały skompletowane symboliczne paczki mikołajkowe. Swoją wkład miały również dzieci ze Świetlicy Środowiskowej w Kędzierzynie, które wykonały przepiękne kartki świąteczne.

Wspólne śpiewanie i rozmowy z podopiecznymi Hospicjum na pewno na długo pozostaną w pamięci studentów.

Jan Paweł II w liście apostolskim *Salvifici Doloris* napisał: „Cierpienie jest w świecie również po to, żeby wyzwolić w nas miłość, ów hojny i bezinteresowny dar z własnego «ja» na rzecz tych, których dotyka cierpienie”. Właśnie ten dar z samego siebie był dla podopiecznych Hospicjum największym prezentem. Łzy wzruszenia, które spływały po ich policzkach, były tego prawdziwym i żywym dowodem.

Takie spotkania bardzo często uświadamiają nam, co jest tak naprawdę ważne w życiu każdego z nas. Pomimo iż akcja odbyła się dopiero po raz drugi, to możemy wpisać ją już na stałe w kalendarz inicjatyw studenckich. ■

Międzyuczelniany Instytut Muzyki Kościelnej pod urokiem łódzkich organów

tekst: Michał Piechnik (prezes Koła Naukowego MIMK)
zdjęcia: Koło Naukowe MIMK

W listopadzie 2019 r. studenci Międzyuczelnianego Instytutu Muzyki Kościelnej oraz Katedry organów Akademii Muzycznej w Krakowie wybrali się wspólnie do Łodzi, aby zapoznać się z jednymi z najbardziej wartościowych instrumentów piszczałkowych w Polsce. W odpowiedzi na zaproszenie dr. hab. Krzysztofa Urbaniaka, kierownika Katedry Organów i Muzyki Kościelnej w Łodzi, 20 listopada po zajęciach ruszyliśmy w drogę, aby wieczorem zagościć w łódzkiej Filharmonii oraz Akademii Muzycznej.

W Akademii Muzycznej im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów udało nam przenieść się w czasie o 100 lat za sprawą pięknego budynku wzniesionego dla syna słynnego łódzkiego fabrykanta Izraela Kalmanowicza Poznańskiego – Karola Poznańskiego, jednego z dyrektorów spółki akcyjnej wyrobów bawełnianych. Piękne zdobienia oraz architektura tego czasu pozwoliła na głębsze zrozumienie sztuki i kontemplację nad muzyką. Szczególną uwagę zwróciliśmy na dwa instrumenty: organy piszczałkowe firmy Jehmlich Orgelbau Dresden GmbH 2005 r., opus 1156 oraz organy w sali kameralnej firmy Grönlunds Orgelbyggeri, 2019 r. Są to dwa świetne instrumenty, niezwykle cenne dla tego ośrodka, jedne z najlepszych instrumentów do muzyki dawnej w całej Polsce. Po obejrzeniu głównych pomieszczeń Akademii Muzycznej udaliśmy się do Filharmonii.

Sala koncertowa Filharmonii Łódzkiej jest jedyną w Polsce, w której znajdują się dwa zupełnie niezależne instrumenty, jest to również jedyna świecka sala koncertowa w Europie, która posiada instrument barokowy – przystosowany do współpracy z zespołami muzyki dawnej. Ze względu na większą ilość czasu udało nam się zagrać na obu instrumentach:

- organach barokowych, które zostały zbudowane w warsztacie Kristiana Wegscheidera w Dreźnie na wzór organów typu silbermannowskiego – od nazwiska XVIII-wiecznego budowniczego organów Gottfrieda Silbermanna, którego instrumenty były cenione przez samego Johanna Sebastiana Bacha;
- organach romantycznych, które są dziełem warsztatu Riegera w Schwarzach w Austrii. Ten z kolei instrument posiada około 3200 piszczałek połączonych w 66 głosów. Zbudowany jest w stroju odpowiadającym orkiestrze symfonicznej i ma zupełnie różną estetykę brzmienia. Wykorzystuje ona szeroką paletę romantycznych rejestrów, czyli barw organowych, i daje duże możliwości różnicowania dynamiki: od dźwięków bardzo cichych do bardzo głośnych, zarówno w kontrastach, jak i stopniowych zmianach natężenia dźwięku. Pozwala to na budowanie romantycznej dramaturgii muzycznej i współpracę w tym zakresie z orkie-

strą symfoniczną. Ponieważ podczas koncertów organista musi mieć kontakt wzrokowy z dyrygentem, zastosowano ruchomy stół gry.

Po wieczorze pełnym muzycznych emocji wróciliśmy do ośrodków noclegowych, aby nazajutrz z samego rana ponownie odwiedzić Akademię Muzyczną oraz parafię ewangelicko-augsburską – kościół św. Mateusza. Tym razem mieliśmy więcej czasu przy instrumentach w Akademii Muzycznej, więc mogliśmy usiąść za ich kontuarem i poczuć potęgę brzmienia na własnej skórze. Po muzycznej uczcie na uczelni udaliśmy się do kościoła ewangelicko-augsburskiego. W parafii św. Mateusza znajduje się potężny instrument firmy Rieger z Jägerndorf z 1928 r. Mieliśmy przyjem-

ność posłuchania tego instrumentu oraz zagrania na nim. Możliwość zaprezentowania utworów pisanych konkretnie na taki instrument otwiera nowe horyzonty, pomaga zrozumieć sens artystyczny i pozwala zbliżyć się do zamysłu kompozytora.

Nasz wyjazd zakończyliśmy mszą św. w krypcie katedry łódzkiej, którą odprawił absolwent naszego Instytutu ks. Piotr Przybysz, który obecnie pracuje w parafii katedralnej.

Wróciliśmy do Krakowa bogatsi o nowe doświadczenia muzyczne i estetyczne. Takie wyjazdy są potrzebne, aby budować solidne fundamenty wiedzy i zwiększać doświadczenie, które jest niezbędne przy dalszej pracy i rozwoju. ■

Studenckie spotkanie opłatkowe UPJPII

(18 X 2019)

tekst, zdjęcia: Marta Mastyło, Łukasz Rzepka

Spotkanie opłatkowe zorganizowane przez Samorząd Studentów i Doktorantów rozpoczęła Eucharystia w kościele parafii św. Jana Pawła II przy ul. Bobrzyńskiego w Krakowie, koncelebrowana przez władze UPJPII, księży wykładowców, księdza proboszcza goszczącej nas parafii. W homilii ks. Robert Tyrała, prorektor ds. studenckich i dydaktyki, mówił o znaczeniu nadchodzących świąt, o tym, że serce każdego z nas to Betlejem, w którym rodzi się Chrystus.

Pod koniec mszy św. zostały poświęcone opłatki, którymi chwilę później, w położonym nieopodal kaplicy budynku

Biblioteki Głównej UPJPII, przyszło nam się w przemiłej atmosferze przełamać.

Studentów, doktorantów, pracowników naukowych i administracyjnych z zachwycającą klasą i elegancją witały nowe władze Samorządu Studentów i Doktorantów. Trudno było nie dostrzec, że poprzednie władze patrzyły na nich z prawdziwą dumą, nie obawiając się o przyszłość studenckiej braci.

Przy dźwiękach muzyki, w tym kolęd na rytmiczną góralską nutę, przełamano się opłatkami, a i wigilijny poczęstunek okazał się piękną, w dodatku bardzo smaczną, wspólnotową ucztą. ■

Ks. Piotr Studnicki, pracownik naukowy UPJPII, został kierownikiem Biura Delegata Konferencji Episkopatu Polski ds. Ochrony Dzieci i Młodzieży

2 września br. w siedzibie Sekretariatu Konferencji Episkopatu Polski w Warszawie rozpoczęło działalność Biuro Delegata KEP ds. Ochrony Dzieci i Młodzieży. Delegatem jest prymas Polski abp Wojciech Polak. Zadaniem Biura jest wypracowanie systemu, który byłby godną odpowiedzią i konkretnym działaniem Kościoła na problem wykorzystywania seksualnego. Od tamtej pory ks. Piotr Studnicki był p.o. szefa Biura, organizując je w tym czasie. Przez półtora roku był również koordynatorem medialnym

Centrum Ochrony Dziecka w Krakowie. Po tym czasie obradujący w Warszawie biskupi podjęli m.in. decyzje personalne dot. Biura. Oficjalnie kierował nim będzie właśnie ks. Piotr Studnicki, wspierając tym samym pracę księdza prymasa. Funkcję tę będzie pełnił co najmniej przez 5 lat.

Ks. Piotr Studnicki jest wykładowcą w Katedrze Mediów i Komunikacji Społecznej Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej WNS Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. ■

Ks. kanonik Zdzisław Błaszczak, kapłan Archidiecezji Krakowskiej, absolwent Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie (UPJPII) pracujący w Archidiecezji Rio de Janeiro w Brazylii, został mianowany biskupem pomocniczym tej diecezji.

O. dr hab. Piotr Skonieczny, prof. UPJPII, został pracownikiem departamentu prawnego (Ufficio Giuridico) Sekcji I ds. Ogólnych Sekretariatu Stanu

4 listopada 2019 r., tj. we wspomnienie św. Karola Boromeusza, patrona św. Jana Pawła II, którego imię nosi nasz Papieski Uniwersytet w Krakowie, o. dr hab. Piotr Skonieczny, prof. UPJPII, nauczyciel akademicki Wydziału Prawa Kanonicznego UPJPII w Krakowie, zło-

żył wyznanie wiary i przysięgę wierności w watykańskim budynku Sekretariatu Stanu i tym samym stał się pracownikiem departamentu prawnego (Ufficio Giuridico) Sekcji I ds. Ogólnych Sekretariatu Stanu. ■

Ks. prof. dr hab. Władysław Zuziak wśród członków Rady Instytutu Dziedzictwa Solidarności w Gdańsku

Jarosław Sellin, wiceminister kultury i dziedzictwa narodowego, oraz Piotr Duda, przewodniczący NSZZ „Solidarność”, wręczyli w historycznej stoczniowej Sali BHP powołania 21 członkom rady (nawiązanie do 21 postulatów), która będzie organem doradczym nowo powołanego Instytutu Dziedzictwa Solidarności. Rada będzie dbać o kierunek, w którym podążać będzie Instytut. W Radzie zasiadli historycy, związkowcy, publicyści i duchowni, m.in. ks. prof. dr hab. Władysław Zuziak (kierownik katedry Etyki Wydziału Filozofii UPJPII), a także historyk Adam Chmielecki, Andrzej Gwiazda – współtwórca NSZZ

„Solidarność”, prezes Radia Gdańsk Michał Karnowski – publicysta i dziennikarz. Pozostali członkowie rady IDS to: Piotr Andrzejewski, Waldemar Bartosz, Bogdan Biś, historyk Sławomir Cenckiewicz, prof. Krzysztof Dybciak, dr Barbara

Fedyszak-Radziejowska, związkowiec Roman Gałęzewski, Andrzej Gelberg, Adam Hlebowicz, Andrzej Kołodziej, ks. Ludwik Kowalski, prof. Stanisław Mikołajczak, Michał Ossowski, Barbara Popiełuszko-Matyszczyk, Andrzej Rozpłochowski, publicysta Piotr Semka, dr Marcin Stefaniak.

Ks. prof. Władysław Zuziak po przyjęciu powołania powiedział: „To jest duże wyzwanie dla mnie i wszystkich członków do tego, aby się skupić nad dziedzictwem Solidarności, które jest istotną częścią tego, o czym Jan Paweł II mówił: «Przejmijcie to dziedzictwo, któremu na imię Polska»”.

Instytut Dziedzictwa Solidarności (IDS) został powołany przez ministra kultury i dziedzictwa narodowego oraz NSZZ „Solidarność” 31 sierpnia tego roku, w rocznicę podpisania Porozumień Sierpniowych. ■

Książka dr. hab. Marcina Majewskiego z Instytutu Nauk Biblijnych UPJPII *Pięcioksiąg odczytany na nowo: Przesłanie autora kapłańskiego (P) i jego wpływ na powstanie Pięcioksięgu* (Wydawnictwo Naukowe UPJPII, Kraków 2018) zdobyła trzecie miejsce w konkursie Polskiej Akademii Nauk na Teologiczną Książkę Miesiąca.

Projekt TIME został wyróżniony przez Komisję Europejską jako jeden z trzech najlepszych projektów w kategorii Social Inclusion Award

tekst: Dawid Kaczmarczyk

Projekt TIME (Train Intercultural Mediators for Multicultural Europe), który UPJPII realizował w latach 2014–2016, został wyróżniony przez Komisję Europejską jako jeden z trzech najlepszych projektów w kategorii Social Inclusion Award.

Projekt Train Intercultural Mediators for Multicultural Europe (TIME) zakładał badanie praktyk szkolenia i zatrudniania mediatorów międzykulturowych w Europie. W trakcie trwania projektu propagowana była wymiana dobrych praktyk w dziedzinie mediacji międzykulturowej oraz stworzone zostały modele szkoleń dla mediatorów międzykulturowych i ich trenerów. W trakcie badań analizowane były również istniejące struktury dotyczące zatwierdzania szkoleń z mediacji międzykulturowej.

W projekcie brało udział 8 partnerów z 7 różnych krajów: 2 uczelnie wyższe – Hellenic Open University (Grecja) i Uniwersytet Papieski Jana Pawła II (Polska), 2 instytucje kształcenia i szkolenia zawodowego – Olympic Training (Grecja) i BEST (Austria), instytucja socjalna – Programma Integra (Włochy), instytucja publiczna – jednostka mediacji międzykulturowej Ministerstwa Zdrowia (Belgia), organizacja międzynarodowa – BGZ Berlin International Cooperation Agency (Niemcy) i instytucja bezpieczeństwa publicznego – Policja Miejska w Lizbonie (Portugalia).

Efekty prac zostały docenione już wcześniej – projekt został wyróżniony jako przykład dobrych praktyk realizowanych w programie ERASMUS+. ■

Konkurs DOCUP 2019 rozstrzygnięty! Potrójne podium dla Doktorantów UPJPiI!

Organizatorem konkursu jest Doktoranckie Forum Uniwersytetów Polskich (DFUP) skupiające samorządy doktorantów uczelni zrzeszonych w Konferencji Rektorów Uniwersytetów Polskich. Głównym zadaniem Forum jest reprezentacja na arenie ogólnopolskiej i międzynarodowej środowisk doktorantów, a także współpraca z organizacjami doktoranckimi w kraju i za granicą, organizacja oraz wsparcie inicjatyw naukowych.

W ramach XXIX Zjazdu DFUP w Bydgoszczy odbyła się gala konkursowa DOCUP. Do konkursu można było zgłaszać osiągnięcia zrealizowane w roku akademickim 2018/2019, w trzech kategoriach: „Działalność samorządowa doktoranta”, „Wydarzenie naukowe” oraz „Wydarzenie samorządowe”.

Nasi Doktoranci znaleźli się na podium we wszystkich trzech kategoriach.

- W kategorii „Działalność samorządowa doktoranta” II miejsce zajęła **mgr Magdalena Ficoń**, doktorantka Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego, przewodnicząca Samorządu Doktorantów w kadencji 2017–2019.
- W kategorii „Wydarzenie naukowe” po raz kolejny nagrodzone zostały **Warsztaty Historyczne dla młodzieży szkół średnich**, działające przy Wydziale Historii i Dziedzictwa Kulturowego, tym razem zajmując II miejsce.
- Z kolei w kategorii „Wydarzenie samorządowe” III miejsce otrzymał **Samorząd Doktorantów UPJPiI** za or-

ganizację Międzynarodowej Konferencji Naukowej *Badania Młodych Naukowców Inspirowanych Chryścijaństwem*.

- Gratulujemy i życzymy naszym Doktorantom dalszych sukcesów, zarówno na płaszczyźnie naukowej, jak i samorządowej. ■

Inauguracja roku akademickiego 2019/2020 na Uniwersytecie Trzeciego Wieku

tekst: Marta Obrok

zdjęcia: Justyna Kastelik

Uniwersytet Trzeciego Wieku na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie zainaugurował dziewiąty rok działalności. Wydarzenie miało miejsce 24 października 2019 r. w kaplicy akademickiej przy ul. Bernardyńskiej 3. W uroczystości uczestniczyła najstarsza studentka UTW – 101-letnia p. dr Barbara Kaden-Swolkień, która uczęszcza na Uniwersytet Trzeciego Wieku od początku jego istnienia. Przed trzema laty nadano Jej tytuł Honorowej Słuchaczki UTW UPJPiI.

Centralnym punktem uroczystości była Eucharystia, sprawowana przez ks. prorektora dr. hab. Roberta Tyrałę, prof. UPJPiI, oraz dyrektora UTW ks. dr. hab. Jana Dziezica, prof. UPJPiI. Dyrektor UTW przywitał wszystkich przybyłych na inaugurację, szczególnie serdecznie studentów pierwszego roku. Ks. Jan Dziezic wyraził głęboką wdzięczność wszystkim osobom zaangażowanym w działalność Uniwersytetu Trzeciego Wieku na czele z ks. rektorem prof. dr. hab. Wojciechem Zyzakiem i podziękował za wspólną modlitwę w intencji całej wspólnoty Uniwersytetu Trzeciego Wieku.

Podczas mszy św. wystąpił chór słuchaczy UTW UPJPiI kierowany przez Alicję Wolińską, wraz z którym licznie zgromadzeni w kaplicy seniorzy mogli aktywnie uczestniczyć w śpiewie pieśni mszalnych.

Na zakończenie Eucharystii ks. Jan Dziezic przedstawił ofertę wykładów plenarnych i zajęć z projektu „Aktywny senior z przyszłością!” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, realizowanego przez Uniwersytet Trzeciego Wieku UPJPiI. Zachęcił seniorów do uczestnictwa w tych zajęciach. Podziękował także wszystkim zebranych za udział w uroczystości.

Po zakończonej mszy św. nastąpiło rozdanie indeksów słuchaczom pierwszego roku, a potem wszyscy zebrani zostali zaproszeni na poczęstunek. Wspólnie spędzone chwile przy kawie, herbacie i ciastku stały się okazją do rozmów, lepszego poznania oraz integracji studentów Uniwersytetu Trzeciego Wieku. ■

Projekt „Aktywny senior z przyszłością!”

tekst: ks. Jan Dziedzic

zdjęcia: Anna Wantuch, Maciej Gradowski, Dawid Czaicki

Ważnym wsparciem dla dynamicznego rozwoju UTW UPJPII stał się projekt „Aktywny senior z przyszłością!” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, który jest prowadzony przez Uniwersytet Trzeciego Wieku UPJPII od 2019 r. Projekt ten dotyczy realizacji rozwoju osób starszych. Jego wdrożenie ma służyć aktywizacji społecznej seniorów, pobudzeniu ich aktywności edukacyjnej i kulturalnej oraz zapobieganiu społecznemu wykluczeniu. Czas realizacji pro-

jektu to okres: 2.01.2019 – 31.12.2021. Docelowo ma objąć 450 słuchaczy UTW UPJPII.

Projekt obejmuje 4 bloki zadań: zajęcia edukacyjne łączące naukę z hobby, zajęcia rozwijające pasje i zainteresowania uczestników, artystyczne zajęcia manualne oraz sportowe – poprawiające kondycję fizyczną. Ze środków zarezerwowanych w zadaniu edukacyjnym łączącym naukę z hobby sfinansowano lektorzaty języka angielskiego dla 4 grup słuchaczy, zajęcia z obszaru ICT, czyli kursy kompu-

terowe dla początkujących i średniozaawansowanych odbywające się w Bibliotece Głównej UPJPII, oraz zajęcia poprawiające sprawność umysłową, tzw. gimnastyka umysłu.

Warsztaty śpiewu chóralnego, zajęcia teatralne, taneczno-ruchowe i wokalne „Życie jest teatrem”, wykłady i warsztaty „Psyche i soma” na temat ciała i ducha oraz wykłady na temat historii to moduły realizowane w ramach zadania: „Zajęcia edukacyjne rozwijające pasje i zainteresowania uczestników projektu”. W obrębie zadania „Artystyczne zajęcia manualne” funkcjonują warsztaty „Słowa i obrazu” prowadzone przez historyka sztuki oraz warsztaty „Cztery pory roku na dwie ręce”. Środki z projektu przeznaczone na realizację zadania związanego z poprawą kondycji fizycznej pozwoliły na sfinansowanie zajęć sportowych ogólnorozwojowych i spotkań tanecznych „Tańce w kręgu”.

Program zajęć z projektu „Aktywny senior z przyszłością” zaspokaja potrzeby słuchaczy. Seniorzy chętnie korzystają z możliwości doskonalenia znajomości języka angielskiego, umiejętności komputerowych, artystycznych, teatralnych czy sportowych. W ramach warsztatów teatralnych ich uczestnicy doskonalą swoje umiejętności aktorskie. Każda edycja zajęć jest zakończona spektaklem w ich wykonaniu. Na zakończenie pierwszej edycji warsztatów w grudniu 2019 r. w Krakowskiej Operze Kameralnej odbył się spektakl *Zosia i Zofia Tajber*, wyreżyserowany przez dr Inkę Dowłasz, prowadzącą warsztaty teatralne. Aktorami byli uczestnicy warsztatów „Życie jest teatrem” oklaskiwani gromkimi brawami przez liczne grono studentów UTW zasiadających na widowni.

Wielkim zainteresowaniem cieszą się także zajęcia z zakresu historii, które obejmują wykład, wyjście do muzeum i poczęstunek, oraz wykłady i warsztaty „Psyche i soma” prowadzone w obrębie pięciu zakresów tematycznych: diety, kosmetyki, rehabilitacji, relacji społecznych i mediów

społecznościowych. Dużą popularność zdobyły również zajęcia o nazwie „Tańce w kręgu”. Są to spotkania taneczno-rozwojowe prowadzone pod nadzorem instruktorki tańca, podczas których uczestnicy zespołowo tańczą do rytmów etnicznych i folkowych różnych narodów.

Swoje uzdolnienia plastyczne seniorzy mogą realizować na warsztatach techniczno-plastycznych „Cztery pory roku na dwie ręce”. W czasie zajęć uczestnicy wykonują ręcznie różne okolicznościowe przedmioty, jak np. wielkanocne pisanki, bombki na choinkę, kartki świąteczne czy witraże. Zainteresowani mogą również brać udział w warsztatach „Słowa i obrazu”. Podczas zajęć osoba prowadząca dobiera teksty i spójne z nimi dzieła sztuki, które stają się punktem wyjścia do dyskusji na temat związku słowa i obrazu.

Kolejną propozycją dla seniorów są warsztaty śpiewu chóralnego. Uczestnicy zajęć ubogacają swoim śpiewem wszystkie ważne wydarzenia i spotkania okolicznościowe UTW. W drugiej edycji projektu (styczeń–grudzień 2020 r.) zajęcia śpiewu chóralnego zostaną zastąpione warsztatami „Biblia a kultura”. Podczas warsztatów biblijnych słuchacze UTW będą mieli okazję zapoznać się z historią powstania Pisma Świętego. Podstawowe informacje z zakresu historii i archeologii biblijnej pozwolą im na przybliżenie znaczenia tekstów danych ksiąg. Forma warsztatów umożliwi też samodzielną pracę słuchaczy. Oprócz podawanej teorii na temat Biblii każdy z uczestników będzie miał okazję zmierzyć się z samodzielną interpretacją omawianych ksiąg Starego i Nowego Testamentu.

Trzeba podkreślić, że projekt „Aktywny senior z przyszłością!” okazał się dużym wsparciem dla organizacji zajęć fakultatywnych na Uniwersytecie Trzeciego Wieku UPJPII w Krakowie, pozwalając na finansowanie już wcześniej realizowanych, jak i na wprowadzenie nowych form zajęć edukacyjno-rozwojowych przeznaczonych dla seniorów. ■

Spektakl *Zosia i Zofia Tajber*

tekst: Zofia Podosek
zdjęcia: Magdalena Rutkowska

7 grudnia 2019 r. w Krakowskiej Operze Kameralnej odbył się spektakl pt. *Zosia i Zofia Tajber*. Wykonawcami byli uczestnicy warsztatów „Życie jest teatrem” z projektu „Aktywny senior z przyszłością!”, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, realizowanego przez Uniwersytet Trzeciego Wieku UPJPII.

Reżyserem i autorem scenariusza była dr Inka Dowłasz, reżyser i autor znanych i lubianych sztuk, m.in. *Odłot*, *Bici*

bija, *Sytuacja bez wyjścia* czy *Wakacje w Holandii*. Związana jest z Krakowską Operą Kameralną, gdzie prowadzi Studium Terapii przez Sztukę.

W wypełnionej po brzegi sali uczestnicy warsztatów przedstawili życie Sługi Bożej Zofii Tajber, założycielki Zgromadzenia Sióstr Najświętszej Duszy Chrystusa Pana na Białym Prądniku. Zofia Tajber, osoba wszechstronnie wykształcona, znalazła swoje miejsce w zakonie, szerząc wiarę w Chrystusa także przez pomoc ubogim, chorym

i opuszczonym. Jej działalność przynosi owoce do tej pory w zakonach w Polsce, USA oraz na misjach w Kamerunie.

Spektakl składał się z trzech części. W pierwszej zarysowano postać Zosi przed nawróceniem. Następnie przedstawiono jej drogę do Boga ze szczególnym uwzględnieniem jej głębokich przemyśleń i dylematów dotyczących sensu życia i wiary. Finałowym akcentem spektaklu była modlitwa napisana przez Zofię Tajber, a przedstawiona w formie pieśni z powtarzającym się refrenem: „Nie mam na to czasu”.

Częścią przedstawienia był utwór Tekli Bądarzewskiej-Baranowskiej *Modlitwa Dziewicy* – zagrany przez Faustynę

Krajewską. Profesjonalne przygotowanie spektaklu zapewniły: aktorka Piwnicy pod Baranami Beata Czernecka oraz tancerka i aktorka Anna Gawęda. Na spektaklu obecny był ks. dr hab. Robert Tyrała, prof. UPJPII, prorektor UPJPII ds. studenckich i dydaktyki, p. kwesor Michalina Betlej, a także siostry za Zgromadzenia na Białym Prądniku.

Na zakończenie spektaklu realizatorzy przedstawienia złożyli siostrom serdeczne podziękowania za pomoc w przybliżeniu postaci Matki Założycielki. Nie obyło się także bez wspólnych zdjęć. ■

Spotkanie studentów Uniwersytetu Trzeciego Wieku ze św. Mikołajem

tekst: Marta Obrok

zdjęcia: Stanisław Balon

11 grudnia 2019 r. licznie zebrani studenci UTW spotkali się w kaplicy przy ul. Bernardyńskiej 3, aby uczcić św. Mikołaja. Spotkanie rozpoczęła Eucharystia koncelebrowana przez dyrektora UTW ks. dr. hab. Jana Dziejca, prof. UPJPII, który wygłosił również homilię. Przypomniwał w niej postać św. Mikołaja – biskupa Miry, którego cechowała głęboka wiara, hojność oraz wrażliwość na krzywdy innych.

Na zakończenie mszy św. ks. Jan Dziejca podziękował zebranych za udział w uroczystości, a w szczególności

słuchaczom UTW zaangażowanym w organizację mikołajkowego spotkania oraz Chórowi UTW za piękną oprawę muzyczną.

Po mszy św. do kaplicy wkroczył św. Mikołaj z prezentami, którymi obdarował wszystkich zebranych, w czym osobiście pomagał mu ks. Jan Dziejca. Uśmiechnięte twarze seniorów z UTW świadczyły o tym, że pomysł zorganizowania takiego spotkania był bardzo udany.

Akademia Kulinarna w Krakowie – zajęcia z najwybitniejszymi znawcami sztuki kulinarnej

15 weekendów i dyplom akademicki z podpisami najwybitniejszych znawców smaku.

Akademia Kulinarna w Krakowie to połączenie wiedzy i doświadczenia. Wiedzy, która pozwala odkryć bogactwo tradycji i kultury kulinarnej. Doświadczenia jedzenia jako doznania zmysłowego, intelektualnego, estetycznego, twórczego. W poszanowaniu tradycji, lokalności i ekologii.

Staż się świadomym i wolnym w swoich wyborach twórcą/odbiorcą sztuki kulinarnej. Akademia Kulinarna w Krakowie – poza szeroką wiedzą przekazaną przez znakomitych wykładowców i praktyków – wyposaży Cię w umiejętności, dzięki którym w pełni rozwiniesz swoją kulinarną pasję.

Akademia Kulinarna w Krakowie to wreszcie przestrzeń wymiany doświadczeń i nawiązywania nowych relacji dzięki wspólnie dzielonej pasji. Miejsce oderwania od codziennej rutyny i zanurzenia w innym, pełnym smaków i zapachów świecie. Zostań członkiem tworzonej przez nas kulinarnej społeczności.

Otwórz się na nowe doświadczenia: dotykaj, kosztuj, degustuj, smakuj, chłoń wiedzę... rozmiłuj się w sztuce kulinarnej.

Idea

Akademia Kulinarna w Krakowie to połączenie wiedzy i doświadczenia. Wiedzy, która pozwoli Ci odkryć bogactwo tradycji i kultury jedzenia. Doświadczenia jedzenia jako doznania zmysłowego, intelektualnego, estetycznego, twórczego. W poszanowaniu tradycji, lokalności i ekologii. Przeciwwstaw się wraz z nami wszechobecnemu konsumpcjonizmowi, stając się świadomym i wolnym w swoich wyborach twórcą/odbiorcą sztuki kulinarnej. Akademia Kulinarna w Krakowie – poza szeroką wiedzą przekazaną przez znakomitych wykładowców i praktyków – wyposaży Cię w umiejętności, dzięki którym w pełni rozwiniesz swoją kulinarną pasję.

Akademia Kulinarna w Krakowie to wreszcie przestrzeń wymiany doświadczeń i nawiązywania nowych relacji dzięki wspólnie dzielonej pasji. Miejsce oderwania od codziennej rutyny i zanurzenia w innym, pełnym smaków i zapachów świecie. Zostań członkiem tworzonej przez nas kulinarnej społeczności. Otwórz się na nowe doświadczenia: dotykaj, kosztuj, degustuj, smakuj, chłoń wiedzę... rozmiłuj się w sztuce kulinarnej.

* Nad poziomem merytorycznym kursu czuwa Rada Programowa, powołana spośród najwybitniejszych zagranicznych i polskich badaczy tradycji kulinarnej oraz założycieli Akademii Kulinarnej w Krakowie.

Miejsce

W sercu Krakowa. Na Kanoniczej – najstarszej ulicy w Polsce. W wielu miejscach, w Krakowie i poza nim, gdzie rozsmakujesz się w prawdziwym jedzeniu.

Zabiorą Cię do nich najlepsi wykładowcy i współpracownicy Akademii Kulinarnej w Krakowie.

Koło Naukowe Myśli Personalistycznej Jana Pawła II TRADITIO

traditio.upjp2.edu.pl

Nowa organizacja naukowa przy Wydziale Teologicznym zrzesza doktorantów, studentów, a także pracowników naukowych wszystkich wydziałów Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II. Celem Koła jest aktywność naukowa oraz popularyzacja myśli personalistycznej w kontekście różnych dziedzin naukowych. Personalizm, jako system, którego podstawowym aksjomatem jest założenie o niewyczerpywalnej wartości godności każdej osoby ludzkiej, jest przedmiotem zainteresowań współczesnych kierunków filozoficznych przykładających szczególną wagę do pojęcia *persony*. Szczególny nacisk zatem kładziemy na ściśle rozwijanie i analizę pojęcia godności osoby w naukach teologicznych, społecznych, w filozofii oraz przy pomocy ścisłych metod matematyczno-fizycznych. Członkowie Koła dążą jednocześnie do wdrażania w życie (swoje i otoczenia) zasad personalizmu praktycznego, a więc chcą kierować się zasadą imperatywu personalistycznego – czyli afirmacji godności każdej osoby.

Do zadań Koła należy w szczególności: 1) badanie dorobku naukowego Karola Wojtyły – Jana Pawła II z zakresu personalizmu i antropologii chrześcijańskiej; 2) rozwijanie zainteresowań naukowych i kształtowanie umiejętności pracy badawczej; 3) dążenie do podniesienia poziomu studiów; 4) kontynuacja i rozwój dziedzictwa naukowego Karola Wojtyły.

Swoje zadania Koło realizuje poprzez: 1) działalność naukową w szczególności poprzez pisanie i analizę tekstów naukowych w czasopiśmie Koła; 2) organizowanie i udział w panelach dyskusyjnych, wyjazdach naukowych, konwer-

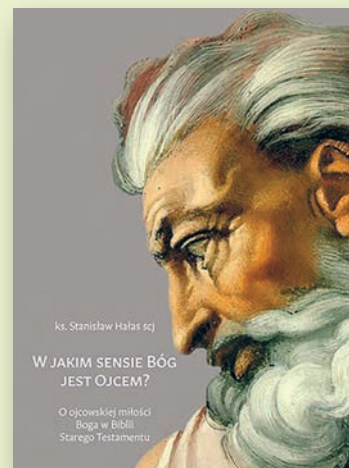
satoriach, seminariach, konferencjach, sympozjach naukowych; 3) opracowywanie i publikowanie wyników przeprowadzonych badań; 4) tworzenie i realizowanie projektów edukacyjnych oraz spotkań autorskich; 5) organizowanie i prowadzenie badań naukowych z obszarów: teologii, nauk społecznych, filozofii, prawa, historii i dziedzictwa kulturowego; 6) nawiązywanie współpracy z organizacjami, ośrodkami oraz osobami związanymi z myślą personalistyczną Karola Wojtyły – Jana Pawła II; 7) pozyskiwanie środków finansowych na planowane przedsięwzięcia.

Koło współpracuje z innymi organizacjami naukowymi o zasięgu lokalnym, ogólnopolskim i międzynarodowym, w szczególności z organizacjami badającymi i promującymi myśl personalistyczną Jana Pawła II. Koło wydaje czasopismo pod nazwą „Traditio. Przestrzeń Cywilizacji Łacińskiej”, tworzone przez studentów, doktorantów i wykładowców Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie wszystkich wydziałów, którzy poprzez działalność dziennikarską i naukową chcą na jej łamach pogłębiać myśl personalistyczną Jana Pawła II, promować jego spuściznę, pogłębiać poczucie tożsamości narodowej, europejskiej i chrześcijańskiej. Czasopismo jest periodykiem i wychodzi w druku nieregularnie.

*Dorota Kumorek, doktorantka Nauk o rodzinie (WNS)
Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie,
Karolina Tytko, doktorantka filozofii (WT)
Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie.*

Ks. Stanisław Hałas SCJ, *W jakim sensie Bóg jest Ojcem? O ojcowskiej miłości Boga w Biblii Starego Testamentu*, Kraków 2019

Ojcowska miłość w Księgach Starego Testamentu to temat tej publikacji. Autor, wybitny znawca dzieła biblijnego, w sposób rzetelny i wnikliwy przebadał teksty Starego Przymierza nazywające Boga Ojcem albo porównujące Go do ludzkiego Ojca. Ks. Hałas analizuje perykopy Starego Testamentu określające ludzi Jego Synami. Dąży do lepszego zrozumienia Bożego Ojcostwa w stosunku do ludzi, stara się przebadać, w jakim celu autorzy biblijni Starego Testamentu używają porównania Boga do Ojca. Zagadnienie to było podejmowane przez innych badaczy, ale nie nazbyt często. S. Eugenia Ravasio jako jedyna doświadczyła widzenia Boga Ojca w roku 1932 i przekazała światu jego orędzie, w którym Bóg Ojciec prosi o ustanowienia Jego święta. Celem Jego objawienia, uznanego przez Kościół, było, aby był znany, kochany i czczony przez swoje dzieci, czyli przez całą ludzkość obecną i przyszłą, po to, aby dać nadzieję ludziom i narodom, by pracowali dla swojego zbawienia, żyjąc w pokoju i bezpieczeństwie. Bóg Ojciec swoje słowa kieruje do papieża poprzez s. Eugenię: „Pragnę, żeby jeden dzień lub przynajmniej jedna niedziela była poświęcona dla uczczenia Mnie w szczególny sposób pod imieniem Ojca całej ludzkości. Chciałbym, aby to święto miało własną Mszę i oficjum. Nietrudno znaleźć teksty w Piśmie Świętym. Jeżeli pragniecie oddać Mi tę szczególną część w niedzielę, wybieram pierwszą niedzielę sierpnia; jeżeli w dzień powszedni, chciałbym, aby to był zawsze siódmy dzień tego miesiąca”¹. Publikacja Księdza Profesora będzie pomocna tym, którzy będą chcieli wypełnić wolę Ojca, ponieważ wskazuje teksty Starego Testamentu, mówiące o jego Ojcowskiej miłości. Warto przytoczyć słowa Boga Ojca, dotyczące jego wizerunku: „Nie wierzcie, że jestem owym strasznym starcem, którego ludzie przedstawiają na swoich obrazach i w swoich książkach! Nie, nie, nie jestem ani «młodszy», ani «starszy» od Mojego Syna i Mego Ducha Świętego!”².

Renata Dulian

¹ <http://www.abbapater.pl/bog-ojciec-glowna/i-objawienie/>

² <http://www.abbapater.pl/bog-ojciec-glowna/i-objawienie/>

Św. Joanna Beretta Molla. *Komunikacja i oddziaływanie społeczne*, red. ks. Robert Nęcek, Joanna Sobczyk-Pająk, Kraków 2019

Prezentowana publikacja jest pokłosiem konferencji z cyklu „Edukacja Medialna”, organizowanych przez Katedrę Edukacji Medialnej UPJPII w Krakowie. Opublikowane artykuły ukazują postać Joanny Beretty Molli w kontekście komunikacji i oddziaływania społecznego. Joanna Beretta Molla poświęciła własne życie, by ocalić życie swojej córki Joanny Emmanueli. Staje się wzorem dla wszystkich matek, które znajdują się w obliczu takiego dramatu. W historii rodziny Joanny Molli przeżywamy również cierpienie męża, który zostaje bez ukochanej żony, i dzieci bez kochanej mamy – taki krzyż tego świętego życia. Świętość wymaga poddania się woli Bożej w planie każdego Zbawienia. To Pan Bóg daje życie i planuje koniec ziemskiej wędrówki. Droga Joanny Beretty Molli do świętości zaczęła się już w domu. Urodzona 4 X 1922 r. we włoskiej Magencie, wzrastała w atmosferze wiary swojego rodzinnego domu. Rodzice należeli do III Zakonu św. Franciszka. Konsekwencją religijnego wychowania w domu rodzinnym stało się poświęcenie swojego życia Bogu przez dwóch braci i siostrę. Codzienne uczestnictwo we mszy św., odmawianie różańca, a także szacunek i pomoc drugiemu człowiekowi kształtowały osobowość Świętej, widoczną w pracy lekarza. Chcąc być wiernym Chrystusowi, Joanna nie popełniła grzechu aborcji – postąpiła tak, jak zaplanował Pan Bóg. Rolą mediów w prezentowaniu postaci św. Joanny Beretty Molli jest ukazanie miłości rodziców do dziecka, która nie jest kwestią wiary – jak stwierdza w swoim wystąpieniu ks. rektor Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II ks. prof. dr hab. Wojciech Zyzak.

Renata Dulian